

DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

INDHOLD

<i>Afhandlinger, artikler m.m.:</i>	Side
DANSK SKOVFORENINGS ORDINÆRE GENERALFORSAMLING 1981	65
SKOVTEKNISK INSTITUT, ÅRSBERETNING	144
<i>Kronik:</i>	
Cirkulære om vurdering af skove og plantager ved 17. alm. vurdering	173

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

ISSN 0011-6475

udkommer årligt med 4
hæfter.

Eftertryk af tidsskriftets ar-
tikler uden redaktionens
samtykke er ikke tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Hofjærgermester *V. Bruun de Neergaard*, 4174 Jystrup,
Midtsjælland (formand).

Skovrider *Ole Fog*, Amalievej 20, 1875 København V.

Lektor lic. agro *Finn Helles*, Skovbrugsinstituttet,

Thorvaldsensvej 57, 1871 København V.

Statsskovrider *Steffen Jørgensen*, Gøddinggaard,

7183 Randbøl.

Forstfuldmægtig *Tom Nielsen*, Kongevejen 78, 3450 Allerød.

Forstander *Aa. Marcus Pedersen*, Skovskolen, Nødebo,

3480 Fredensborg.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Amalievej 20, 1875 København V. Tlf. (01) 24 42 66.

Postgiro 9 00 19 64

Tryk: Scantryk, Skolegade 12 E, 2500 Valby, (01) 30 06 01.

DANSK SKOVFORENINGS ORDINÆRE GENERALFORSAMLING 1981:

Oxford class: 946

Dansk Skovforening afholdt ordinær generalforsamling fredag den 22. maj 1981 på Hotel Hvide Hus i Køge i overværelse af ca. 80 medlemmer.

Formanden, hofjægermester VILHELM BRUUN DE NEERGAARD bød velkommen og man mindedes følgende medlemmer, som var afgået ved døden siden sidste generalforsamling.

Skovrider SVEN BANG, fhv. skovrider og godsforvalter på Orupgård.

Skovrider MICHAEL NUMA FELDING, fhv. skovrider og godsforvalter på Stampenborg gods.

Skovrider CHR. D. FUNDER, fhv. skovrider og godsforvalter på Åstrup Kloster.

Fhv. direktør for statsskovbruget POUL LORENZEN.

Skovrider KNUD OLDENBURG, fhv. skovrider under Det danske Hedeselskab.

Formanden gik herefter over til behandling af første punkt på dagsordenen:

Pkt. 1. Valg af dirigent

og foreslog, at man valgte statsskovrider STEFFEN JØRGENSEN.

Dette blev enstemmigt vedtaget.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen var lovmæssigt indvarslet og gav derefter ordet til formanden under dagsordenens pkt. 2.

Foreningens virksomhed juli 1980 - maj 1981

Efterfølgende skriftlige beretning var inden generalforsamlingen udsendt til foreningens medlemmer:

Medlemsoversigt

1980-81 bragte igen en god medlemsfremgang, idet medlemstallet netto blev forøget med 22 nye medlemmer, medførende en kontingentstigning på ca. 32.000 kr.

Indledning

Det forgangne år har været præget af erhvervslivets almene afmatning, og dertil kommer specielle besværligheder for vort eget erhverv, som følge af stormfald i Jylland, problemer med juletræer, der tabte nålene m.m.

En sag har imidlertid ganske overskygget alle andre problemer, og det er den skatteplyndring, som de nugældende love om formueskat m.m. medfører for skovbruget.

Kontakt til offentlige myndigheder m.m.

Formueskat

Den 12. december 1980 vedtog folketetinget at ændre formuebeskatningen, således at der igen indførtes mulighed for nedslag i formueskatten for skattepligtige med særlig lav indkomst i forhold til formuen. Nedslaget for 1980 kan dog højst være på 50 % og for 1981 højst på 60 % af formueskatten. Samtidig vedtog man for skatteåret 1981 at hæve 70 %-loftet i udskrivningslovens § 5 til et 75 %-loft. Den vedtagne ændringslov blev i øvrigt bragt i sin

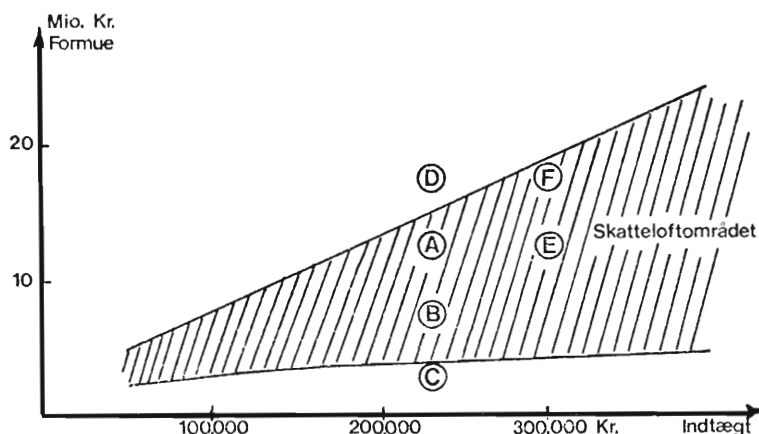
fulde ordlyd i SKOVEN-Nyt, lb. nr. 41, 1980. Med denne lovændring blev en lille del af »de utilsigtede« virkninger af den i december 1979 vedtagne stramning på formueskatteområdet afbødet. Specielt for skovene og de fredede bygninger var lovændringen langt fra tilstrækkelig, og i en tillægsbetænkning til forslaget til ovennævnte lov hedder det derfor, at ministeren vil fremsætte lovforslag om lempelse af formuebeskatningen for skovejere samt overveje forslag til lempelse for ejere af fredede bygninger. Forslagene skulle fremsættes på baggrund af den betænkning, der blev afgivet af det af miljøministeren under 2. juli 1980 nedsatte udvalg om beskatningsreglernes sammenhæng med fredningslovgivningen og skovlovgivningen. Denne betænkning, der forelå kort før årsskiftet, blev et omfattende værk på i alt 292 sider. Betænkningen indeholder først en længere baggrundsredegørelse både for fredede bygninger, for skove og for kombinerede skov- og landbrugsejendomme. For skovbruget er det navnlig interessant, at der er kommet et aktuelt afsnit om skovbrugserhvervets omfang og betydning, herunder den private skovsektors betydning, om skovlovgivning og skovpolitik, om statens tilsyn med de private skove, om privatskovbrugets økonomi og om de gældende beskatningsregler, om samspillet mellem skovpolitik, skovøkonomi og beskatning og endelig om de til generationsskifte knyttede problemer. Endvidere er der foretaget en værdifuld gennemgang af vore nabolandes måde at løse problemerne på. Herefter har udvalget i sin betænkning gennemgået en lang række mulige måder at løse problemerne på. Disse måder blev i deres fulde ordlyd trykt i SKOVEN. Selve indstillingen fra udvalget var i korthed følgende:

For skovenes vedkommende indstillede et flertal af udvalget, at der i ligningslovens § 5 indførtes en begrænset ret for ejere af fredskov over 50 ha til nedslag efter ansøgning i formueskatten ud over 60 %. Retten skulle begrænses til den formueskat, der kan henføres til sko-

venes friværddi. Dette skulle betyde, at de rene skovejendomme med lav forrentning i princippet kunne fritages for formuebeskatningen. Flertallet indstillede endvidere, at generationsskifte skulle gøres til genstand for yderligere overvejelser, ud fra de særlige forhold, der gælder for skovdrift, herunder især, at udbyttet af én generations investeringer i skovdriften normalt høstes af en senere generation. I forbindelse hermed indstilledes til overvejelse, om staten burde gå mere aktivt ind i handelen med skov. Et mindretal i udvalget (skattedepartementets 2 medlemmer) fandt det generelt betænkeligt at gennemføre lettelser i formuebeskatningen for et enkelt erhverv. Mindretallet ville foretrække direkte støtte. Såfremt der alligevel skulle ønskes en lettelse i formuebeskatningen af skov, ville mindretallet foretrække en løsning, hvorefter skovejendommens friværddi (ejendomsværdi ÷ prioriteter) nedskrives med en fast faktor forud for friværdiens optagelse i formueopgørelsen til beskatning, og det blev denne løsningsmodel, som ministeren for skatter og afgifter senere anvendte i sit lovforslag, idet der her opereres med en nedslagsprocent på 20 på friværdien med basis i 16. alm. ejendomsvurdering og på 30 % med basis i 17. alm. ejendomsvurdering. Dette forslag var efter Dansk Skovforenings opfattelse langt fra tilstrækkeligt, hvilket vi nærmere redegjorde for på et møde med den ny minister for skatter og afgifter, Mogens Lykketoft, den 4. marts 1981.

Figuren pagina 6, der stammer fra afdelingsleder K. DALGAS's kronik i Morgenavisen Jyllands Posten onsdag den 1. april 1981, illustrerer nogle af de forhold, som Skovforeningen pegede på over for ministeren, og som også er fremført for forligspartierne og øvrige politikere.

På figuren er med skravering anført skatteloftområdet. Alle de, der har en kombination af skattepligtig indtægt og formue, som medfører, at de befinder sig på skatteloftet, betaler 79 % af deres indkomst i samlet formue- og indkomstskat.

Det er typisk skatteydere, som besidder formueaktiver med en lav afkastningsevne, altså bl.a. skovejere, der er beliggende i skatteloftområdet. For disse skatteydere gælder det, hvis man f.eks. ved en højere ejendomsvurdering bliver flyttet fra B til A, da skal man betale noget mere i formueskat, men til gengæld tilsvarende mindre i indkomstskat. Hvis man ved indførsel af kontantvurderingsprincippet bliver flyttet fra A til B, skal man omvendt betale noget mindre i formueskat og noget mere i indkomstskat. Resultatet er det samme. En skat på 79 %. I område C, under loftet, betaler man mindre end 79 % i skat, og i område D, over loftet, betaler man over 79 % i skat, ja i nogle tilfælde over 100 % i skat. Skatteloftet er således ikke effektivt.

Hvis indtægten sættes op fra A til E, nedsættes skatteprocenten ikke. Dette er derimod tilfældet, hvis man går fra punktet D til punktet F. Nedslag i friværdien af en størrelsesorden som de foreslåede vil ikke have nogen effekt for de fleste skovejere. I tilfælde, hvor der endelig er en effekt, vil den være så beskeden, at skattetrykket på skovejeren alligevel ikke vil blive bragt mærkbart under skatteloftet. Skovforeningen fremhævede over for MOGENS LYKKETOFT, at man derfor hellere havde set, at ministeren havde fulgt Skovforeningens indstilling, der

blev fremsendt til udvalget den 5.9.1980. Denne indstilling gik i korthed ud på, at man ved den alm. vurdering skulle foretage en opdeling af skovenes ejendomsværdi i en erhvervsmæssig værdi, der svarer til skovbrugets afkastningsevne, og en herlighedsmæssig værdi og at man herefter ved opgørelsen af den skattepligtige formue alene medtager den erhvervsmæssige værdi. Baggrunden for dette forslag er bl.a., at de private skove i 1969 uden erstatning blev åbnet for publikum og at skovenes herligheder således er tilgængelige for alle. Derfor kan det forekomme urimeligt, at skovejerne skal betale skat af disse herligheder.

Det nævnte møde med MOGENS LYKKETOFT er ét af de mange initiativer, foreningen har taget for at få den ødelæggende skattelov ændret. Der har været en løbende kontakt med politikere i regeringspartiet, forligspartierne og oppositionspartierne, og vi har plaget en lang række embedsmænd med ustandselige henvendelser.

Debatten har været omfattende. Ikke alene skov- og landbrug, men mange andre erhvervsgrene har søgt at råbe politikerne op i denne sag. Forligspartierne har gentagne gange lovet, at skovenes formueskatteproblemer ville blive løst, men når beslutningerne træffes, glemmer politikerne tilsyneladende de gyldne løfter.

Det sidste ord er ikke sagt i denne sag, og en fortsat indsats fra det samlede erhvervsliv vil forhåbentlig kunne medføre yderligere ændringer til sikring mod den totale skatteplyndring.

17. alm. vurdering

Den vurdering, der skal gennemføres med 1. april d.å. som skæringspunkt, imødeses naturligvis med stor spænding og bekymring. Vurderingen har afgørende indflydelse på de tidligere behandlede formueskatter, på beregningen af særlig indkomstskat og på grundskatterne.

Vi har under forarbejdet til vurderingen søgt at påvirke statsskattedirektoratet til at anvende den tilgænge-

lige statistik over skovsalg med stor forsigtighed. De skovhandeler, der registreres i statistikken, er småskove, der sælges til liebhavere til liebhaverpriser, og vi finder det ganske uforsvarligt at lade de dér opnåede priser have indflydelse på vurderingen af dels større skovejendomme og dels mindre skove, der i kraft af lovgivningen: Zonelov, landbrugslov m.m. ikke er frit omsættelige.

Vi har også gjort opmærksom på, at en række skovejendomme fordelt over hele landet igennem meget lang tid har været averteret til salg og stadig ikke finder købere. Den eneste køber, der i praksis optræder på markedet, er staten selv.

Vore gentagne henvendelser har vel nok haft en vis virkning, men resultatet er tilsyneladende, at man stiler mod en stigning fra 16. til 17. vurdering for skov på ca. 70 %. Desværre har nogle prøveregninger, vi har udført, vist, at tilfældigt valgte ejendomme stiger mellem 88 og 112 % ved den nu forestående 17. alm. vurdering.

Særlig indkomstskat

I efteråret fremsatte ministeren for skatter og afgifter forslag til ændring af loven om særlig indkomstskat. Der var tale om at indføre et forøget fradrag på 60.000 kr. i den særlige indkomst ved overdragelse af land- og skovbrugsejendomme, som af sælgeren var anskaffet før den 1. januar 1966.

Lovforslagets fremsættelse foregik i al upåagtethed, men Dansk Skovforening henvendte sig alligevel til folketingets skatte- og afgiftsudvalg og fremførte, at den foreslåede lempelse langt fra var tilstrækkelig, når man tog de ejendomsværdistigninger i betragtning, som den 17. alm. vurdering ville medføre for skovejendomme. Konsekvensberegninger, som Skovforeningen fremsendte til udvalget, viste, at særlig indkomstskat efter 17. alm. vurdering også i utallige tilfælde ville blive udløst ved familieoverdragelser.

Det var derfor positivt at konstatere, at udvalget, da

det afgav betænkning, fremhævede Dansk Skovforenings henvendelse og desuden foreslog det forøgede fradrag hævet til 80.000 kr., hvilket også blev vedtaget af folketinget i december 1980. Det må dog slås fast, at end ikke dette forøgede fradrag forbedrer skovbrugets generationsskifteproblemer på afgørende måde.

Løvskovsproblematikken

Efter offentliggørelsen i efteråret 1979 af skovtællingen fra 1976 har der været ført en række drøftelser mellem Dansk Skovforening og Danmarks Naturfredningsforening om, hvorledes statistikken kan udlægges. De to foreninger er enige om, at man på baggrund af statistikken kan slutte, at det samlede løvskovsareal har holdt sig nogenlunde konstant i de sidste godt 50 år, mens den relative andel af løvtræ er faldet fra 45 % i 1923 til 33 % i 1976, men dette hænger sammen med de betydelige tilplantninger med nåletræ, der er foretaget i de seneste 50 år. Blandt løvtræarterne sker der imidlertid forskydninger, og her er det sådan, at landets bøgeskovsareal er gået tilbage fra 100.000 ha i 1923 til 75.000 ha i 1976 og hertil kommer, at bøgearealet har en skæv aldersklassefordeling, idet ca. 26 % af bøgearealet er over 100 år gammelt, mens kun 3 % af bøgearealet ligger i aldersklassen 0-10 år. Der forynges ikke længere så store arealer med bøg, som det hidtil har været tilfældet, og man må derfor forvente et fortsat fald i det samlede bøgeareal. Bøgeskoven er ikke blot et nationalt symbol og dermed et landskabselement af væsentlig fredningsmæssig interesse, men bøgeskoven er også grundlaget for en meget betydelig erhvervsmæssig produktion, som er baseret på bøgens specielle teknologiske kvaliteter.

Danmarks Naturfredningsforening har igennem en årrække ønsket at tage initiativer til sikring af bøgearealets opretholdelse.

Fra Skovforeningens side må vi naturligvis på det skarpeste tage afstand fra enhver tanke om tvangsforanstalt-

ninger vedrørende træartsvalget. Vore forhandlinger med Danmarks Naturfredningsforening er resulteret i, at de to foreninger i fællesskab har skrevet til miljøministeren og foreslået, at ministeren overvejer at etablere en ordning, hvorefter staten tilbyder skovejere, der ønsker at etablere bøgekulturer, tilskud til dækning af etablerings- og plejekomkostninger.

Naturfredningsloven

Godkendelsesregler for vandløb

Ifølge naturfredningslovens § 43 må ændringer af det åbne forløb af private vandløb med en bundbredde på mindst 1,5 m kun ske med tilladelse fra amtsrådet, i hovedstadsområdet dog hovedstadsrådet. Miljøministeren kan desuden bestemme, at denne beskyttelse skal udvides til også at omfatte nærmere udpegede vandløb med en bundbredde på under 1,5 m. I et udkast til cirkulære om disse mindre vandløb har miljøministeren foreslået, at samtlige vandløb i skove skulle ind under den generelle beskyttelsesforanstaltning, hvilket ville medføre, at alle ændringer af vandløb i skove ville kræve tilladelse fra amtsrådet. Dette ville betyde, at alle nyanlæg af grøfter og regulering af ældre grøftesystemer samt underføring under veje og rørlægning ville kræve tilladelse. Dansk Skovforening har naturligvis protesteret mod dette forslag og det kan tilføjes, at vor juridiske konsulent, høje-steretssagfører BENT JACOBSEN, ikke mener, at § 43 hjemler ret til generelt at inddrage alle disse vandløb i skovene.

Reaktionen på vor henvendelse kendes endnu ikke.

Moser

Ifølge naturfredningslovens § 43 må ændringer af tilstanden af moser kun ske med tilladelse fra amtsrådet, i hovedstadsområdet dog hovedstadsrådet. Dette betyder bl.a., at moser i skove ikke uden tilladelse må afvandes f.eks. ved anlæg af nye grøfter. De bestående grøfter må dog naturligvis fortsat holdes vedlige.

I praksis har det vist sig, at det er meget vanskeligt at definere mosernes udstrækning i skovene, idet den for moser karakteristiske flora ganske afhænger af den øjeblikkelige afvandingstilstand. Endvidere er mange moser bevoksede. Nogle er tilplantede, mens andre er blevet bevokset ved naturlig tilgroning. I nogle af disse naturligt tilgroede moser foretages en egentlig forstlig drift, mens andre blot ligger ubenyttede hen. De fleste af de omhandlede »mose«-arealer er endvidere pålagt fredskovspligt med deraf følgende krav til driften.

Som led i den kommende fredningsplanlægning må det forventes, at alle moser bliver registreret. Men fra Dansk Skovforenings side mener vi ikke, at det kan være rigtigt, at det skal være fredningsmyndighederne alene, der definerer mosernes udstrækning i skovene. Vi har derfor rettet henvendelse til Skovstyrelsen og anmodet om, at der udarbejdes mere generelle retningslinjer for registreringen af moser. I en svarskrivelse på denne henvendelse har Skovstyrelsen meddelt, at pligten til at holde fredskovsarealer bevokset ikke gælder for moser, enge m.m., der henlå ubevokset ved skovlovens ikrafttræden i 1935 og stadig henligger således. Der er derfor efter Skovstyrelsens opfattelse ingen konflikt mellem skovloven og naturfredningsloven på de af skovlovens § 6, stk. 5 omfattede arealer. Skovloven har ikke været til hinder for arealernes indtagelse til skovdyrkning, men det er *nu* naturfredningsloven, med mindre der dispenseres. Evt. fredskovspligtigt moseareal, der efter 1935 er blevet indtaget til skovdyrkning, vil fremover være undergivet fredskovspligt.

Efter skovlovens § 14 er der ikke adgang for skovmyndighederne til at påbyde afvandingsarbejder på fredskovsarealer, der ikke tidligere har været afvandet. Derimod kan der antages at foreligge vanrøgt af skoven, såfremt denne lider på grund af manglende oprensning af bestående grøfter. I sådanne tilfælde har Skovstyrelsen ret til at pålægge fornøden oprensning. Hvis man således

lægger til grund, at skovmyndighederne ikke kan forlange bedre afvanding, end der har været før, og at naturfredningsloven ikke er til hinder for sædvanlig vedligeholdelse, synes der, stadig efter Skovstyrelsens opfattelse, ikke at være nogen lovkonflikt på dette område. Imidlertid vil der alligevel på følgende to områder kunne opstå problemer:

1) Hvor trævækst på et moseareal har indfundet sig uden kulturarbejde, vil der være tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at afgøre, om der er tale om et krat eller en skov i skovlovens forstand. Skovstyrelsen vil mene, at egentlig højskov utvivlsomt er skov i skovlovens forstand, uanset om den er fremstået ved plantning, selvforyngelse, naturforyngelse eller rods kud. Hvor det drejer sig om bevoksning, hvorom det er tvivlsomt, om den kan benævnes som skov i skovlovens forstand, må afgørelsen af, om skovloven eller naturfredningsloven skal gælde, bero på en domstolsafgørelse i det enkelte tilfælde. I sådanne sager kan man tænke sig, at det måtte tillægges betydning, om bevoksningstilstanden er opstået tilfældigt eller er produkt af en hensigt, d.v.s. om der i det konkrete tilfælde er tale om bevidst brug af selvforyngelse eller naturforyngelse. Man vil endvidere mene, at det bør tillægges vægt, om arealet og den omhandlede bevoksning er egnet til fremelskning af egentlig skov i skovlovens forstand.

2) Hvor grøfter, der giver afstrømning fra moser, ikke har været passet i lang tid forud for en oprensning, vil det være et fortolkningsspørgsmål, om der er tale om vedligeholdelse eller en ny vandstandssænkning. Afgørelsen heraf vil i det enkelte tilfælde være en domstols sag. Ved behandlingen her vil det bl.a. kunne tillægges vægt, at oprensningen ofte kun foretages i forbindelse med foryngelser, og at der således kan gå lange tidsrum mellem de enkelte oprensninger, uden at det der-

for kan siges, at der foreligger forsømmelse fra skov-ejerens side.

Det er altså som nævnt ikke Skovstyrelsens opfat-telse, at der i denne sag er nogen konflikt mellem skov-loven og naturfredningsloven. Afgørende er, om der er tale om et fredskovsareal, som er bevokset med dyrkbar skov i skovlovens forstand, eller om der er tale om et i princippet ubevokset areal, jvfr. skovlovens § 6, stk. 5. Skovstyrelsens vurdering har været forelagt Fredningsstyrelsen til udtalelse. Af denne udtalelse fremgår, at der, uanset at de to styrelser er enige i, at der formelt set næppe er nogen lovkonflikt, kan være en vis usikkerhed omkring det samlede miljøministe-riums holdning til visse specielle sager, nemlig så-danne, hvor en i skovlovens forstand utvivlsom høj-skov samtidig kan karakteriseres som naturlig moseve-getation i relation til naturfredningsloven.

Skovstyrelsen har erklæret sig villig til at bidrage til en afklaring af det samlede ministeriums holdning til sådanne sager og man har i denne forbindelse fundet det mest hensigtsmæssigt, at afklaringen sker i forbin-delse med behandlingen af en konkret sag. På denne baggrund har Skovforeningen rettet en fornyet hen-vendelse til Skovstyrelsen, idet vi har kunnet henvise til en konkret skovejendom, hvor man har problemer over for det offentlige med definition af moserne. På denne ejendom har vi anmodet Skovstyrelsen om at foretage en kortlægning af mose- og skovområderne, og at opstille så gode kriterier som muligt for udskil-lelse af moseområderne og endelig har vi anmodet Skovstyrelsen om at komme med en samlet fremstilling om dette emne. En sådan fremstilling ville utvivlsomt være af stor værdi for skovejere og offentlige myndig-heder i kommende sager.

Erstatning for brand- og hærværksskader

Da de private skove i 1969 blev åbnet for offentlighe-

dens færdsel, udtalte daværende kulturminister K. HELVEG PETERSEN under lovens behandling, at han ville være indstillet på, hvis skovejerne ønskede det, at udrede udgifter til sædvanlige brandforsikringer af de af åbningen omfattede skove.

Straks efter lovens vedtagelse i 1969 optog Dansk Skovforening følgelig forhandlinger med kulturministeriet om etablering af en permanent erstatningsordning for brandskader som følge af offentlighedens færdsel i private skove. Der blev nedsat et udvalg, som fik til opgave dels at administrere en midlertidig ordning vedr. erstatningsudbetaling, dels at fremkomme med en betænkning indeholdende forslag til en permanent erstatningsordning.

Udvalget har i tidsrummet fra 1971-79 behandlet i alt 96 skadeanmeldelser, og har udbetalt erstatning i 64 tilfælde. Flertallet af de afviste sager har været brande, som var opstået uden for skovene, ofte som følge af markbrande. Den samlede erstatningssum, der er udbetalt, beløber sig til kun 540.000 kr., d.v.s. i gennemsnit 60.000 kr. i udbetalt erstatning om året.

Udvalget barslede med en betænkning i foråret 1979. Betænkningen indeholdt i princippet forslag om en videreførelse af den ordning, der var indarbejdet under udvalgets arbejde i de forløbne år. Det hele resulterede endelig i, at miljøministeren og Skovforeningens formand den 20. november 1980 underskrev en aftale om statens forpligtelse til at yde erstatning for brand- og hærværksskader som følge af offentlighedens færdsel i private skove. Foreningens medlemmer er dels ved skrivelser, i vore tidsskrifter, dels ved udsendelsen af pjecen »Erstatning for brand- og hærværksskader i private skove« blevet informeret om ordningens omfang og de erstatningsmuligheder, der består.

Vandreturspjecer

Vort arbejde med udlægning af vandreture og frem-

stilling af vandreturspjecer har desværre i de sidste par år været hæmmet kraftigt af mangel på bevillinger.

En lang række af vore pjecer har således været udgået igennem længere tid, men det lykkedes dog i det forløbne år at opnå bevilling fra miljøministeriet til genoptrykning af 3 pjecer og vi har netop nu i foråret modtaget besked om, at der i indeværende finansår kan bevilges yderligere 60.000 kr. til finansiering af genoptrykningen af 3 andre pjecer.

Tilskud til dræning og vanding

Gennem flere år har Dansk Skovforening arbejdet for en ligestilling mellem skovbruget og de andre jordbrugsformer, således at skovbruget også får mulighed for at opnå tilskud til dræning og vanding. Disse bestræbelser kronedes i 1980 med held, idet loven om tilskud til dræning og vanding pr. 12. februar 1981 blev ændret således, at skovbruget nu kan opnå et statstilskud på $33\frac{1}{3}\%$ til vandingsanlæg, navnlig til pyntegrøntkulturer, og et tilskud af samme størrelsesorden til nyanlæg af grøfter og til rørlægning af grøfter. Det er en betingelse for ydelse af tilskud, at arbejdet først påbegyndes efter at tilsagn om tilskud er givet og at arbejdet gennemføres inden 1 år fra tilsagnets meddelelse. Ordningen er i øvrigt nærmere beskrevet i en artikel i SKOVEN.

Skovstøtteloven

I 1977 blev der vedtaget en lov om tilskud til produktions-, beskæftigelses- og miljøfremmende foranstaltninger for private skove under 50 ha. Der har været stor interesse blandt småskovsejere for denne lov, og det er derfor også positivt, at forligspartierne i efteråret fremsatte forslag til forlængelse af loven. En forlængelse, som blev vedtaget den 13. marts 1981.

Der er dog fortsat tale om en alt for ringe beløbsramme. For finansåret 1981 er der således tale om 5 mill. kr., og allerede før lovens vedtagelse er der indkommet

ansøgninger, som for at kunne blive dækket, kræver en bevilling på mere end 30 mill. kr.

For finansårene 1982 til og med 1985 er der ikke afsat nogen bevillingsramme, idet størrelsen her skal fastsættes på den årlige finanslov. Dansk Skovforening vil selvfølgelig i denne forbindelse arbejde på at få folketinget til at vedtage bevillinger, der i højere grad end hidtil kommer den store ansøgerinteresse i møde.

Beskæftigelsesmuligheder i skovbruget

Den fortsat store arbejdsløshed har fra politisk hold gjort det interessant at undersøge mulighederne for yderligere beskæftigelse i private skove.

Statsskovrider J. E. HANDBERG har i et notat peget på mulighederne for at kombinere et øget udbud af beskæftigelsesarbejde med en indsats til fjernelse af det efterslæb, der er i tynding i specielt yngre nåletræbevoksninger.

Arbejdsmarkedsnævnet for Ringkjøbing Amtskommune har taget initiativ til nedsættelse af en arbejdsgruppe, der nærmere skal behandle mulighederne for beskæftigelse i og behovet for udtynding og renovering i de vestjydske plantager. Fra Dansk Skovforening har bestyrelsesmedlem, godsejer IVER TESDORPF sæde i arbejdsgruppen.

Et resultat af arbejdsgruppens arbejde kunne tænkes at blive tilskud til tyndingshugster, således at disse indgreb ikke er tabsgivende for skovejeren. Tilskuddet kunne samtidigt gøres uafhængigt af skovejendommens areal, og dermed supplere skovstøtteleven, der giver tilskud til produktions- og beskæftigelsesfremmende arbejder i private skovejendomme under 50 ha. Dansk Skovforening har rettet henvendelse til landbrugsministeriet og opfordret til, at en sådan ordning etableres.

Afbrænding af kvas m.v. i skove og plantager

Justitsministeriet har i nogen tid overvejet at indføre særlige regler for afbrænding af kvas m.v. i skove og

plantager. Statens Brandinspektion har således foreslået, at afbrænding kun må ske efter tilladelse fra brandmyndighederne efter en godkendelse af afbrændingsstedets beliggenhed.

Dansk Skovforening udtalte over for justitsministeriet, at der næppe er behov for ændring af de nugældende bestemmelser. Det fremførtes desuden, at de foreslåede ændringer i bekendtgørelsen om brandværnsforanstaltninger ville være upraktiske og tidsrøvende at administrere.

Justitsministeriet har i forlængelse af bl.a. Skovforenings henvendelse trukket forslaget tilbage.

Cirkulære om lov om landbrugsejendomme

I forbindelse med den gældende landbrugslov, som blev vedtaget i 1978, og som trådte i kraft pr. 1. januar 1979, har landbrugsministeriet nu udsendt »Cirkulære om lov om landbrugsejendomme« af 4. december 1980. Dansk Skovforening har, da cirkulæret forelå som udkast, rettet henvendelse til ministeriet og fremført, at cirkulæret burde udformes, så der ikke blev lagt hindringer i vejen for tilplantning af landbrugsjord, som er uegnet til landbrugsformål.

I det endelige cirkulæres punkt 8, der omhandler udnyttelse af jorderne til en landbrugsejendom (lovens § 7a), bliver det fastslået, at »dyrkning af gran, der anvendes til juletræer, pyntegrønt el. lign., anses som jordbrugsmæssig udnyttelse«. Der omtales også den frie ændring i arealanvendelsen, hvor en ejer uden tilladelse kan tilplante jorder, der er mindre egnede til landbrugsdrift, med skov. Tilplantningen må ikke omfatte mere end 1/5 af den del af ejendommen, der ikke var tilplantet inden den 1. august 1973 og ikke mere end 10 ha ud over det, der var tilplantet inden den 1. august 1973.

Det nævnes også, at tilplantning af landbrugsjorder i videre omfang vil kunne tillades, når særlige forhold taler for det.

Flysprøjtning

Miljøministeriet har igennem længere tid overvejet at ændre reglerne for udbringning af bekæmpelsesmidler fra luftfartøjer, og dette sammen med, at Socialistisk Folkeparti i 1980 fremsatte forslag til et generelt forbud mod flysprøjtning gjorde, at miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddelkontor rettede henvendelse til Dansk Skovforening for at få en række oplysninger om betydningen af flysprøjtning.

Dansk Skovforening gjorde opmærksom på, at muligheden for sprøjtning fra luften var af afgørende betydning for dyrkningsresultatet på en stor del af pyntegrøntarealet og pegede på denne produktions økonomiske betydning. Skovforeningen gjorde samtidig opmærksom på, at giftnævnets regulativ for flysprøjtning, udsendt i foråret 1980, indeholdt en bestemmelse om, at det var forbudt at udbringe insekticider fra luften, hvis ikke det behandlede areal var mindst 6 ha, og at denne bestemmelse var urimelig over for skovbruget.

Skovstyrelsen og Hedeselskabet gjorde ved samtidige henvendelser til miljøstyrelsen de samme forhold gældende, og ved møde i miljøstyrelsen blev det over for Skovforeningen erkendt, at skovbruget ikke kunne arbejde med et forbud imod flysprøjtning og at 6 ha arealgrænsen måtte ophæves.

I et udkast til en bekendtgørelse om flysprøjtning foreslår bekæmpelsesmiddelkontoret, at insekticider må udbringes på arealer, der mindst er 6 ha. I mindstestørrelsen kan dog medregnes arealer, der lovligt kan behandles med samme middel. I praksis vil situationen for skovbruget derefter være den samme som før giftnævnets regulativ fra foråret 1980.

Dansk Skovforening har fået meddelelse fra miljøstyrelsen om, at man er ganske enig med Skovforeningen i, at denne bør inddrages ved administrationen af bekæmpelsesmiddelområdet, når skovbrugets interesse er specielt involveret.

En dansk avispapirfabrik

På de sidste års generalforsamlinger har vi informeret om den danske regerings interesse i eventuelt at etablere en dansk avispapirfabrik med gamle aviser og dansk grantræ som råmateriale. Vi har aldrig fra Skovforeningens side lagt skjul på vor skepsis i forbindelse med disse planer og vor modstand mod, at de danske skove kunne risikere at blive råtræleverandør til et statsforetagende, der ville få svært ved at begå sig i den internationale konkurrence og som følgelig meget let ville blive tabsgivende. Lykkeligvis skete der det, at regeringen under et ministermøde den 16. december 1980 traf beslutning om, at skrinlægge planerne om en dansk avispapirfabrik.

Småskovene og Det danske Hedeselskab

I 1972 udkom en landbrugsministeriel betænkning om koordinering af småskovsforeningernes og Det danske Hedeselskabs virksomhed. Siden fremkomsten af denne betænkning har der været udfoldet diverse forskellige initiativer, sigtende mod at løse de problemer, der består i forbindelse med at finde den rette form for statens ydelse af konsulentstøtte til henholdsvis plantager og småskove. Skovforeningen var repræsenteret i det udvalg, der skrev betænkning i 1972 og vi har siden aktivt deltaget i debatten bl.a. ved på et tidspunkt at stille forslag om at styrke småskovssektoren ved at etablere et mere snævert samarbejde mellem de enkelte småskovsforeninger i samarbejde med Dansk Skovforening.

Landbrugsministeriet har i det forløbne år ladet ned-sætte en projektgruppe bestående af embedsmænd fra landbrugsministeriet samt funktionærer fra Hedeselskabet. Kommissoriet for gruppen er for det første at udarbejde forslag til en ny tilskudsordning for Hedeselskabet og for det andet samtidig at tilstræbe en løsning af konsulentproblemet for landets mindre skove, således at småskovsforeningernes hidtidige virksomhed i form af

konsulent-, entreprenør- og salgsarbejde sammenlægges med Hedeselskabets skovbrugsafdeling i overensstemmelse med principperne i forslagene i betænkning nr. 639 af 1972 om koordinering af småskovsforeningernes og Det danske Hedeselskabs virksomhed.

Det har vakt nogen undren, såvel i småskovsforeningerne som i Dansk Skovforening, at ingen af disse parter er repræsenteret i den nedsatte projektgruppe. Ved henvendelse til landbrugsministeriet om spørgsmålet er vi blevet oplyst om, at såvel småskovsforeningerne som Dansk Skovforening naturligvis vil blive inddraget i drøftelserne, når man når frem til at beskæftige sig med pkt. 2 i kommissoriet. Vi må på nuværende tidspunkt affinde os med denne tilstand og kan blot konkludere, at der antagelig forestår ganske besværlige forhandlinger og alvorlige overvejelser, inden man når frem til en ny form for statens fremtidige ydelse af konsulenttilskud, og en form, der vil være til gavn og fremme for småskovbruget, men tillige en form, der vil kunne være acceptabel for såvel Det danske Hedeselskab som for de enkelte småskovsforeninger og for Dansk Skovforening.

Naturskolekonference

Den 3.-4. oktober 1980 afholdt Dansk Skovforening et naturskoleseminar på naturskolen Kjærgård Mølle ved Struer.

Der deltog 29 personer repræsenterende så at sige alle landets naturskoler, samt skolefolk fra folkeskolen, seminarier og Undervisningsministeriet.

Under seminaret diskuterede man bl.a. etablering af naturskoler, samarbejde mellem skovdistrikt og skolevæsenet samt samarbejdsmuligheder skolevæsnernes forskellige kommuner imellem.

Man talte om formål med naturskoletanken, opgaveformuleringer m.m. Endvidere kom man ikke uden om diskussionen af naturskoleledernes ønskelige faglige kvalifikationer og deres aflønning.

I det hele taget var seminarets diskussion præget af kommunernes stramme økonomi.

Nogle deltagere fra naturskoler, der var under etablering, bemærkede, at det kunne være svært at få et samarbejde igang med specielt de private skove, men hovedindtrykket var dog, at der eksisterede et overordentligt godt samarbejde skove, naturskoler, skoleforvaltninger imellem.

Konklusionen på naturskoleseminaret var, at det at etablere og drive en naturskole er det muliges kunst, meget afhængigt af den personkreds, der står bag.

Skovforeningen vil fremover på forskellig måde søge at inspirere kommuner, skoleforvaltninger m.m. til at etablere naturskoler, idet det må fastslås, at vi via naturskolerne har gode muligheder for at sprede oplysning om skov og skovbrug.

Konference om skovenes fremtid

Dansk Skovforening har deltaget i planlægningen af en konference om skovenes fremtid, som blev afholdt af Danske Ingeniørers Efteruddannelse den 8. og 9. september 1980 på Hotel Marina. Formålet med konferencen var at give deltagerne et alment og samlet overblik over situationen for Danmarks skove i dag, og på baggrund heraf lægge op til en drøftelse af skovenes fremtid. I konferencen deltog foruden skovejere og skovfunktionærer en række personer fra amter og kommuner, andre organisationer m.v. I alt deltog knap 50 personer. For at få en mere fri debat var konferencen lukket, hvorfor vi desværre ikke har kunnet referere indlæggene i fagpressen. Mange af indlæggenes indhold vil dog være velkendt for læsere af f.eks. SKOVEN. Selv om der ikke var så meget nyt for skovens folk at hente på denne konference, var det dog en god lejlighed til at informere en lang række personer, herunder personer ansat ved den offentlige planlægning, om skovbrugets forhold.

Forestry in Denmark

Carlsen-Langes Legatstiftelse har efter vor ansøgning bevilget os 85.000 kr. til trykning af en ny publikation »Dansk Skovbrug/Forestry in Denmark«. Vor hidtidige udgave af Forestry in Denmark er udgået, og det er nu tanken at udgive en ny og omredigeret publikation, der trykkes i to udgaver med henholdsvis dansk og engelsk tekst. Publikationen skal således dels kunne anvendes i vor indenlandske oplysningsvirksomhed, dels anvendes til uddeling til udenlandske gæster og venner, forretningsforbindelser m.m.

Foreningens faste udvalg og afdelinger*Økonomisk-statistisk afdeling***Regnskabsoversigter**

I juli 1980 udsendtes regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug 1978/79, beretning nr. 34. I beretningen, der er udformet på samme måde som den forrige, deltog i alt 75 skovdistrikter fra de gamle skovegne med et samlet skovareal på 60.300 ha og 85 hedeplantager med et bevokset areal på 21.100 ha. I forhold til den forrige beretning er der sket en lille stigning i antallet af deltagende distrikter, nemlig fra 154 til 160 og tilsvarende er der sket en stigning i det samlede produktive skovareal, som indgår i statistikken, nemlig fra 77.600 ha i 1977/78 til 81.400 ha i 1978/79.

Regnskabsoversigterne er fortsat af meget væsentlig betydning for Skovforeningens arbejde udadtil. I det forløbne år kan det således nævnes, at oversigterne har været anvendt som kildemateriale i betænkningen vedr. beskatingsreglernes sammenhæng med fredningslovgivning og skovlovgivning (se foran). Vi er derfor glade for, at skovdistrikterne fortsat slutter op om regnskabsoversigterne, og at der i de sidste par år har været en øget tilgang af ny distrikter til oversigterne.

Regnskabsføring

Siden 1978 har økonomisk-statistisk afdeling tilbudt at føre skovregnskaber for interesserede ejendomme. Denne service kan sammenlignes med det arbejde, der udføres på Landboforeningernes regnskabskontorer.

Da tilslutningen til denne service har været ringe er arbejdet p.t. indstillet.

I nogle tilfælde har afdelingen vejledt skovdistrikter, der har henvendt sig i forbindelse med udarbejdelse af kontoplaner for EDB-behandling af skovregnskaber.

Driftsplanlægning

Afdelingen har i det forløbne år udført driftsplanlægning for en række skovdistrikter.

Der har været flere tilfælde, hvor Skovforeningen har udført hele planlægningsarbejdet bl.a. med indsamling af data, sammenstilling af bevoksningslister og aldersklassetabeller, tilvækst- og hugstberegning og tegning af skovkort.

Distrikternes varierende behov og eventuelle ønsker om selv at deltage i arbejdets udførelse har dog også betydet, at afdelingen har medvirket i projekter, hvor man kun har udført en del af planlægningen. Ved hovedparten af arbejderne er distrikternes data bearbejdet ved anvendelse af planlægningssystemet SRPLAN, som også anvendes af Det danske Hedeselskabs Plantageregulering og Statsskovbrugets Skovregulering. Dansk Skovforening har sammen med Plantagereguleringen og dennes skovtaksator PETER BRUN MADSEN arbejdet hen imod en samarbejdsoverenskomst, hvorefter Skovforeningens planlægningsafdeling skulle være sikret brugsret over SRPLAN i en årrække.

Ved anvendelse af SRPLAN kan der for skovdistrikterne opbygges et bevoksningsregister og et såkaldt bibliotek af vækstfunktioner og økonomiske tabeller. Disse elementer kan kombineres, og man kan hurtigt og overskueligt gennemføre en række konsekvensanalyser.

Skovforeningen benytter Skovteknisk Instituts terminal ved arbejdet med SRPLAN.

Prisnoteringen

I en periode siden det midlertidige prisstops indførelse i 1979 har afdelingens arbejde med den månedlige udarbejdelse af de såkaldte prisnoteringer ligget stille.

I november måned genoptog vi arbejdet med kævler af eg, ask og ær. Som noget nyt blev disse træarter opdelt i diametergrupper, for at man derved kunne undersøge, om der var specielle diametre, der påkaldte sig interesse. Efter prisstoplovens udløb den 28. februar 1981 er indsamlingen af fakturamateriale fra de distrikter, der er tilknyttet ordningen, også genoptaget for kævler af bøg og nåletræømmer, og prisnoteringen udarbejdes således pr. april 1981 igen for alle de betydende træarter.

Skemata, skilte m.m.

Igen i 1980 har afdelingens salg af regnskabsskemata, skilte og andet trykt materiale ligget højere, end hvad der må betragtes som normalt. Det er det fortsatte salg af »Skovteknik '80«, som er baggrunden herfor. Der er således solgt mere end 700 eksemplarer af denne bog i 1980. Bogen er i øvrigt blevet suppleret med et meget savnet stikordsregister, udarbejdet af JANE VIBE i Skovteknisk Institut. De personer, som tidligere har erhvervet bogen, har ved henvendelse til Skovforeningen fået registret frit tilsendt.

Der er også fortsat en meget god afsætning på det sankekort, som Skovforeningen lod udarbejde, da brændesankningen rigtig tog fart i 1979.

Økonomisk tabelværk

Dansk Skovforenings økonomisk-statistiske afdeling har nu i nogle år i samarbejde med Skovstyrelsen og Hedeselskabet udarbejdet et økonomisk tabelværk for hovedtræarterne. Tabellerne er senest revideret med

hensyn til priser gældende for hugstsæsonen 1980/81. Arbejdet med indsamling, bearbejdning og vurdering af grundmaterialet foregår i Skovforeningen, og EDB-behandling og udskrift af tabellerne finder sted hos Hedeselskabet.

Tabellerne er et nyttigt redskab bl.a. ved vurderinger. Værkets eksistens er i øvrigt ved at være kendt blandt fagfolk, og afdelingen giver jævnligt vejledende besvarelser ved telefoniske henvendelser, men ellers benyttes tabellerne af de tilknyttede institutioner.

Vurderinger ved fredning, salg m.v.

Afdelingens medarbejdere fungerer som konsulenter ved vurderingssager, og der har i det forløbne år været et betydeligt antal af sådanne sager. F.eks. ved beregning af erstatninger i forbindelse med fredningssager og anden ekspropriation er afdelingen i besiddelse af et stort erfaringsmateriale. Et materiale, som det må anbefales foreningens medlemmer at trække på. Det må tillægges en stor vægt ved bedømmelsen af erstatningsberegningers resultat, at de bygger på et forsvarligt fagligt grundlag og ikke blot er en fortsættelse af en praksis, som efter Skovforeningens opfattelse i en række tilfælde har resulteret i alt for lave erstatninger.

Der er ved de skader, der påføres juletræ- og pyntegrøntkulturer ved f.eks. uheld med sprøjtemidler og ved ekspropriation, ofte tale om meget store værditab, og afdelingen har her medvirket ved erstatningsopgørelser i en række sager.

Afdelingen har også medvirket som sagkyndig i forbindelse med skovsalg og skovkøb.

Skovbrugsstuderende

Afdelingen har i det forløbne år, lige som tidligere, haft en hyppig kontakt med skovbrugsstuderende, som bl.a. henvender sig i forbindelse med fremskaffelse af materiale til deres eksamensprojekter.

Ved Skovbrugsinstituttets eksamination i faget planlægningslære på skovbrugsstudiets 2. del fungerer afdelingens leder som censor, og her såvel som ved nogle studerendes 3. dels opgaver har Skovforeningen en god kontakt til planlægningsundervisningen.

Redaktionsudvalget

Dansk Skovforenings Tidsskrift er i 1980 udkommet med 341 sider, hvilket er ca. 30 sider mere end forrige år. Der har været rimelig tilgang af stof.

Artiklerne i 1980 omfatter mange faglige områder inden for skovbruget: Skovdyrkning, Skovpolitik, Gødningsforsøg, Hybridlærk, Planlægning, Frøforsyning og egedyrkning på Bregentved.

I henhold til regnskabet har det kostet foreningen ca. 60.702,- kr. at fremstille *Dansk Skovforenings Tidsskrift*. Modregnes værdien af de frieksemplarer, foreningens medlemmer modtager, giver tidsskriftet et overskud på 19.451,- kr.

Skoven er udkommet med 11 numre, og et samlet sidetal på 322, hvilket er næsten uændret fra 1979. Tilgangen af såvel stof som annoncer har været god.

Sidste år besluttede man at stille øgede midler til rådighed med henblik på at lade redaktionen udføre en mere opsøgende virksomhed.

Der er i det forløbne år satset noget derpå, idet der bl.a. er bragt en række interviews. Der er imidlertid samtidig sket det glædelige, at andre omlægninger inden for redaktion og trykning har medført besparelser, således at der ikke har været behov for så stor udvidelse af budgettet som forudset.

Danske Skoves Handelskontor

Handelskontorets omsætning blev øget med nogle millioner og nåede at runde de 42 millioner, selv om én af de store enkelthandeler, bøgelasten til Japan i sidste øjeblik blev udskudt til afskibning de første dage i 1981.

Som det fremgår af de trykte tabeller og grafiske fremstillinger er varesortimentet omfattende spændende fra de kostbare finérkævler af eg til cellulosetræ, løvtræstænger m.m.

Det er naturligvis glædeligt for bestyrelsen at kunne konstatere, at der blandt medlemmerne har været en meget stor interesse for at reflektere på de tilbud, handelskontoret udsender, og det er med tilfredshed, vi kan aflægge beretning om, at aktiviteterne er gennemført med et godt og rimeligt økonomisk resultat.

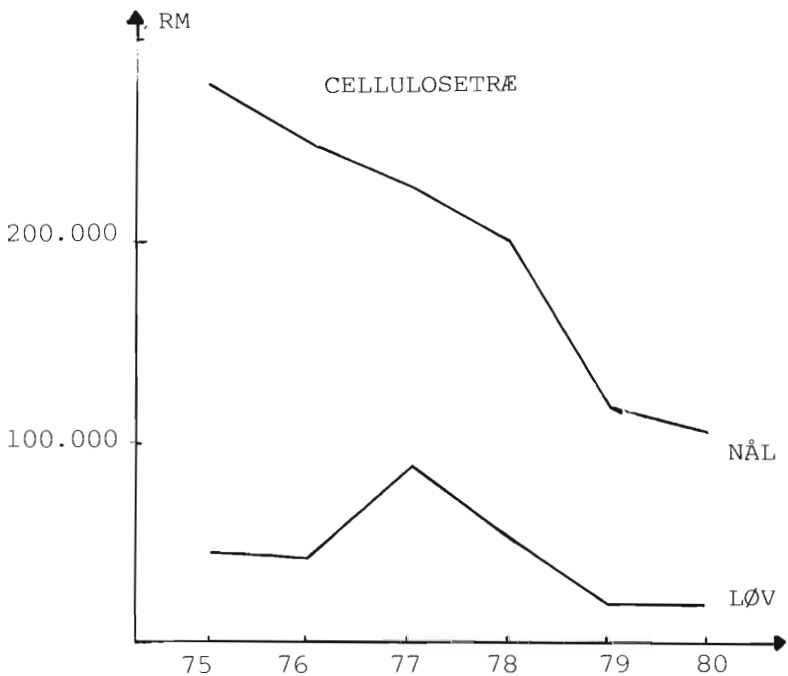

Fig. 1 a.

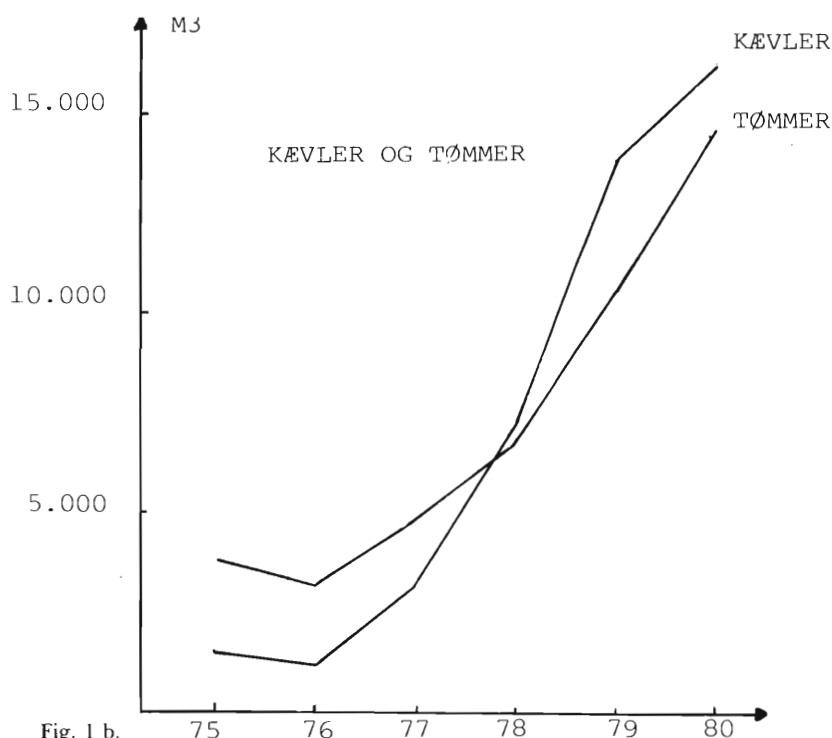

Fig. 1 b.

Fig. 1 a og b viser antal rm henholdsvis m³, der de enkelte år er omsat i handelskontoret.

Tabel 1. Leverancer til eksportmarkedet.

		1980	1979
<i>Nåletræ:</i>			
Tømmer og piloteringspæle	ca. m ³	9.200	3.200
Cellulosetræ	ca. rm	107.000	117.000
Islandspæle	ca. stk.	99.800	15.600
<i>Løvtræ:</i>			
Kævler	ca. m ³	11.900	13.800
Cellulosetræ	ca. rm	19.800	18.000
Løvtræstænger	ca. stk.	35.875	—

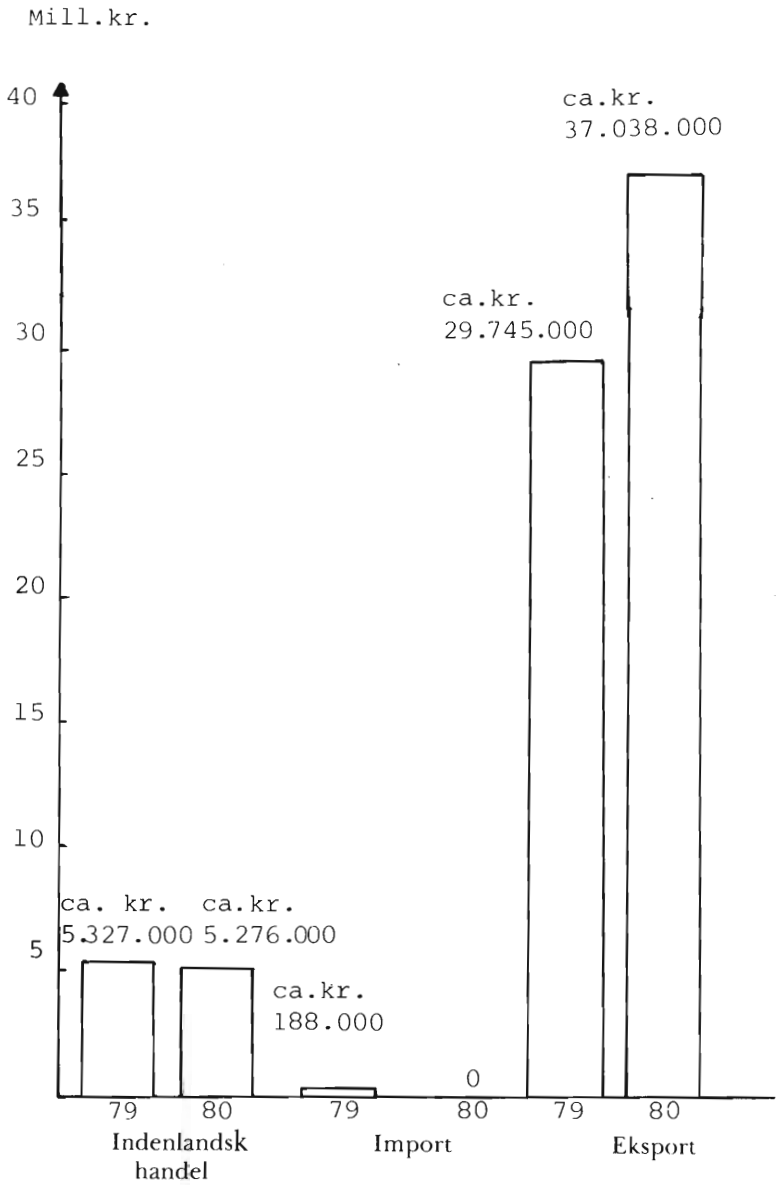

Fig. 2. Omsætningen i handelskontoret i 1979 og 1980 fordelt til indenlandsk handel, import og eksport.

Tabel 2. Leverancer til indenlandske industrier.
(Indenlandsk træ + import).

		1980	1979
<i>Nåletræ:</i>			
Tømmer og piloteringspæle	ca. m ³	5.300	10.600
Rummetertræ	ca. rm	5.000	7.400
<i>Løvtræ:</i>			
Kævler	ca. m ³	4.200	3.800
Egehegnspæle	ca. stk.	44.900	44.300
Rummetertræ	ca. rm	600	1.700

Tabel 3. Fordeling af salg til kunder og medlemmer.

	1980		1979	
	øst	vest	øst	vest
Salg til antal indenlandske kunder	17	38	16	43
Salg til antal eksportkunder	21		17	
Køb af råtræ fra antal medlemmer	82	175	67	185
Køb af råtræ fra udenl. kunder	2		8	
Omsætningsfordeling	1980		1979	
	25%	75%	25%	75%

Samarbejdspartenere

Skovteknisk Institut

Skovmaskindemonstrationen samlede 4.700 skovfolk på Fussingø statsskovdistrikt, hvor 100 firmaer viste maskiner og redskaber. Udstyr til brænde og flisoparbejdning samt maskiner til tynding i ungt nåletræ vakte størst interesse.

Konsulentarbejdet er fortsat Instituttets største aktivitetsområde. I 1980 var det særlig emnerne maskinteknik, sprøjteteknik, affaldstræanvendelse, arbejdsmiljø og pyntegrønt forespørgslerne gjaldt.

På det *maskintekniske område* var henvendelserne koncentreret om traktorvalg, hydrauliske tænger, spil og radio, og udkørselsudstyr. Den store nedbør i vinteren 1980/81 gav mange henvendelser om kørsel i blødt terræn.

Det *sprøjtetekniske* konsulentarbejde foregår mest over telefonen og med større og større vægt på det sprøjtetekniske, idet valg af sprøjtemidler efterhånden er kendt af praksis.

Rådgivningen angående *anvendelse af affaldstræ* fra skovene m.m. har i de sidste år taget et brat opsving. Forespørgslerne drejer sig særlig om maskiner og redskaber til flis- og brændeoparbejdning, lagring af træbrændsel samt økonomi ved dets anvendelse.

Konsulentarbejde om *arbejds miljø* gælder særlig besvarelse om anskaffelse af personlig sikkerhedsudrustning under skovning og transport samt ved anvendelse af kemikalier.

Konsulentarbejdet vedr. *pyntegrønt* har taget et opsving efter færdiggørelsen af pyntegrøntprognosen og den megen presseomtale om pyntegrønt. Henvendelserne kommer i stigende grad fra mindre distrikter og landmænd og omfatter kulturanlæg, pleje og høstning.

EDB-opgaver for Dansk Skovforening har omhandlet teknisk bistand ved udarbejdelse af periodeplaner samt udvikling af mikrodatamatprogram til indtastning af bevoksningsdata ved periodeplanlægning. Endelig kan nævnes udvikling af to lommeregnerprogrammer, et til prisnoteringsberegninger og et til beregninger under prisforhandlinger.

Foredrag i salgskredse er holdt om emnerne:

Renskæring af tømmer i skov eller på savværk.

Rationalisering af opmålingsarbejdet.

Aflægning af korttømmer – fordele og ulemper.

Kursusaktiviteterne har været koncentreret om § 9 sikkerhedskurser og sprøjtekurser.

I 1979 og 1980 har Skovteknisk institut afholdt i alt 41 § 9 kurser. I alt har nu 700 skovfolk været igennem de lovbeftalede sikkerhedskurser. De kommende år vil der

kun være tale om suppleringskurser for nye sikkerhedsrepræsentanter.

Sprøjtekurserne afholdes med 9 stk. i 1980 og heri deltog 220 skovfolk. Kurserne og kursusmaterialet har været meget efterspurgt og de gentages derfor i 1981 samtidig med at kursusmaterialet ajourføres og genoptrykkes.

Sekretariatsbistand er som tidligere år ydet og omfatter særlig korrespondentbistand og redaktionsbistand til Skoven.

Artikler til Skoven og Skoven Nyt. I 1980 leverede Instituttet 60 større og mindre artikler til Skoven, normalt med et righoldigt billedmateriale.

Formandens mundtlige beretning

Da den udførlige skriftlige beretning har været udsendt til medlemmerne, vil jeg ikke her gentage alt det skrevne, men indledningsvis udtrykke glæde over den fortsatte medlemsfremgang; og derefter gå direkte i gang med nogle aktuelle oplysninger, der ifølge sagens natur ikke var med i den trykte beretning.

Den 22. april havde vi foretræde for Folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Her fremførte vi igen, at det fremsatte lovforslag (nr. L 191) er helt utilstrækkeligt til at løse de problemer, formuebeskatningen har påført

erhvervet i de sidste år. Vi fremførte, at forslaget overhovedet ingen virkning vil få for de fleste skovejere, og at der fortsat vil være skovejere, som skulle betale over 100% i skat af den skattepligtige indkomst. Konsekvenserne ville være en fortsat forringelse af skovenes produktionskapacitet og af skovenes rekreative- og landskabelige værdi.

Vi fremførte endvidere, at problemerne ville forstærkes efter den 17. alm. vurdering, hvor vi efter det nye vurderingscirkulære må forvente stigninger på mellem 70 og 110%. Vi fremførte, at skovbrugserhvervet ikke kan bære det nuværende høje skattetryk, og at man i længden kun kan leve med en beskatning, der står i relation til erhvervets afkastningsevne.

Vi foreslog, at man skulle forlade tanken om at give skovbruget lettelse ved nedslag i skovenes friværdi, og i stedet gå ind på tanken om at give nedslaget direkte i skovenes ejendomsværdi, og vi slog på, at nedslaget burde være på mindst 50%.

Der har været argumenteret, skrevet og talt frem og tilbage om alle disse problemer og også andre har naturligvis været aktive. Dette gælder Tolvmandsforeningerne, Danske forstkandidaters Forening og Danske skovteknikers Landsforening. Det er naturligvis meget værdifuldt, at også skovbrugets funktionærer deltager i debatten, og her har navnlig Danske forstkandidaters Forening været meget aktiv med henvendelser til de politiske partier, folketingsudvalg m.m. Forstkandidatforeningen har endvidere i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening planlagt en række ekskursioner udover landet for Naturfredningsforeningens lokalkomitemedlemmer. Junckers Industrier A/S har også ydet et vægtigt bidrag i debatten, idet direktør NIELS WILHJELM og bestyrelsens formand direktør E. H. KLÆBEL under foretræde hos skatteministeren redegjorde for de meget ubehagelige beskæftigelses- og forsyningsmæssige problemer, der vil opstå for den danske træindustri, så-

fremt det urimelige skattepres ødelægger skovenes produktionsapparat.

Den 8. maj 1981 havde vi så den glæde, at ministeren for skatter- og afgifter fremsatte et forslag til lov om ændring af ligningsloven. Efter dette forslag skal der for ejendomme, som udelukkende anvendes til erhvervsmæssig virksomhed, ved opgørelse af den skattepligtige formue gives et nedslag, beregnet som 20% af den ved indkomstårets udgang ansatte ejendomsværdi. Under fremsættelsen af lovforslaget fremførte ministeren specielt, at »Skovejendomme vil også være omfattet af nærværende forslag. På baggrund heraf og under hensyn til at skovejendomme i almindelighed er relativt lavt prioriteret, agter jeg at fremsætte ændringsforslag til lovforslag nr. L 191, hvorefter også det særlige nedslag for skovejendomme skal beregnes på grundlag af ejendomsværdien.«

Dette bebudede forslag blev fremsat i Folketinget tirsdag den 19. maj og det forventes, at forslaget vil blive vedtaget med stort flertal. Forslaget går ud på følgende:

Ved opgørelsen af formuen for indkomståret 1980 medregnes skove på mindst 50 ha størrelse til ejendomsværdien \div 20%.

Ved opgørelsen af formuen for indkomståret 1981 og senere år medregnes skove på mindst 25 ha til ejendomsværdien \div 30%.

Disse nedslag på 20 og 30% opgøres som procent af den af vurderingsmyndighederne til skov henførte del af ejendomsværdien.

Sagen har således efter vor vurdering taget en ganske positiv vending. Der er naturligvis endnu et stykke vej tilbage, før de to lovforslag bliver endeligt vedtagne, men alt tyder på, at de vil blive vedtaget, og situationen vil herefter være den, at vi fra og med indkomståret 1981 får et nedslag i skovens ejendomsværdi på sammenlagt 50% inden formueskatteberegningen foretages. (30% i

henhold til L 191 og 20% i henhold til lovforslaget om nedslag i erhvervsaktiver.)

Der kan her være grund til at udtrykke glæde over, at en saglig og vedvarende argumentation fra Skovforeningen og de øvrige implicerede parter langt om længe har båret frugt, og det har altså ikke været nytteløst at medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer har brugt timer, dage, uger, ja måneder på at arbejde med disse problemer.

Som det vil være alle bekendt har Folketinget netop vedtaget, at ejendomsværdierne og grundværdierne efter den 17. alm. vurdering skal omregnes til kontantværdi, og at der herefter skal ske en årlig regulering af den aktuelle handelspris. Formueopgørelsen skal herefter baseres på kontantvurderingen og gældsposterne skal kursansættes, hvilket vil være en klar ulempe for skovbruget. Omregningsfaktorerne til kontantværdien vil blive fremsat af ligningsrådet, og ejerne kan ikke klage over faktorernes størrelse. Derimod kan de klage, hvis ejendommen efter deres opfattelse er urimeligt klassificeret.

Da lovforslaget blev fremsat, blev der argumenteret med, at overgangen til kontantvurdering skulle være en fordel for grundejerne, idet beskatningsgrundlaget herved ville blive formindsket.

For skovbruget ser situationen ikke særlig gunstig ud. Det forlyder, at myndighederne påregner, at kontantværdifaktoren for skov skal være 90, og når dette kombineres med, at gælden skal kursansættes, ja da vil formue hidrørende fra skov, også efter en kontantvurdering, stige meget kraftigt ved 17. vurdering. Vi har ved henvendelse til skatte- og afgiftsudvalget gjort opmærksom på dette særlige problem vedrørende skovene. Vi har anbefalet, at man kunne løse problemet ved at nedsætte kontantværdifaktoren for skov, og vi vil fortsætte argumentationen for dette.

Kontantvurderingen vil for skovenes vedkommende

medføre, at den amtskommunale grundskyld, som vi altså ikke får nogen del tilbageført af, vil stige. Stigningen vil forekomme, selvom man nedsætter grundskyldspromillen fra 15 til 13. Vi må påregne, at den amtskommunale grundskyld for de enkelte skovejendomme vil stige ca. 30% og hertil kommer formentlig også en stigning i grundskylden til primært kommunerne.

Amtskommunale grundskatter

En efterhånden ældre mærkesag for Skovforeningen er arbejdet for primært at blive forskånet for at betale amtskommunal grundskyld, sekundært at få tilbageført en del af skovbrugets grundskyld til erhvevet til brug for produktionsfremmende foranstaltninger, således som det finder sted for landbrugets og gartneriets vedkommende.

Den 20. marts 1981 rettede vi en fornyet henvendelse til indenrigsministeren, hvor vi igen fremførte, at der efter vor opfattelse ikke kan føres saglige argumenter for, at fortsætte denne forskelsbehandling mellem skovbruget og de øvrige jordbrugserhverv. Også inden for skovbruget er der et stort behov for diverse erhvervsøkonomiske foranstaltninger til fremme af skovenes træproduktion. Navnlig indenfor småskovssektoren er behovet stort. Vi foreslog derfor, at en del af den tilbageførte amtsgrundskyld kunne bruges dels til en fortsættelse af den af Dansk Skovforening startede småskovsregistrering, og dels til finansiering af den koordinering af Hedeselskabets og Småskovsforeningernes konsulentvirksomhed, som der har været arbejdet på igennem mange år. Vi har foreslået, at småskovsregistreringen evt. kunne gennemføres på Landbrugsministeriets Arealdatakontor i Vejle. Det årlige beløb, der kunne blive tale om at tilbageføre til skovbrugserhvervet, skønnede vi ville blive af størrelsesordenen godt 9 mill. kr., hvoraf godt 3 mill. kr. ville stamme fra småskove, som er samvurderet med landbrugsejendomme.

Disse 3 mill. kr. tilbageføres i øjeblikket til brug indenfor landbrugserhvervet.

Den 29. april 1981 fremsatte indenrigsministeren imidlertid sit forslag til lov om udskrivning af amtskommunal grundskyld for skatteårene 1982-85. I dette forslag var vore ønsker ikke på nogen måde imødekommet. Vi har naturligvis også forelagt sagen for landbrugsministeren. Hans svar forelå 30. april i år. I dette svar meddelte landbrugsministeren, at han desværre ikke så nogen mulighed for at imødekomme vore ønsker. Baggrunden herfor skulle være, at Folketinget i 1978, som led i en vidererækkende økonomisk politik, indførte tilbagebetalingsordningen, med den hensigt alene at støtte den animalske produktion, således at de tilbageførte midler blev anvendt til at nedsætte de af erhvervet opkrævede produktionsafgifter på denne produktion.

I 1979 blev tilbageførslen ganske vist udvidet til også at omfatte gartnerierhvervet, idet gartnerierhvervet indførte opkrævning af produktionsafgifter og herved opfyldte én af de stillede betingelser for at få del i tilbageførslen. Da gartneriprodukter næppe kan siges at være mere animalske end vor træproduktion, fandt vi naturligvis anledning til at argumentere for en lignende tilbageførsel til skovbruget, men det må erkendes, at vi fortsat ikke opfylder betingelsen om at opkræve produktionsafgifter, og landbrugsministeren fandt derfor, at det ville være i strid med principperne for tilbageførselsordningen at udvide denne til også at omfatte skovbruget.

Skovforeningen har indtil nu været kategorisk modstander af produktionsafgifter, og vi må derfor konstatere, at det indtil videre ligger meget tungt med at opnå en tilbageførsel af den amtskommunale grundskyld til skovbruget.

Som følge heraf har det også nok lange udsigter med videreførelsen af småskovsregistreringsprojektet, idet der tilsyneladende ikke ad andre kanaler kan skaffes penge til finansiering af dette.

Diskussion

Skovrider H. B. DONS, Krenkerup skovdistrikt, udtalte, at han er rystet over, at staten vil til at blande sig i distrikternes afvanding af moser og grøfter. På Krenkerup har man haft et tilfælde, hvor en repræsentant fra miljøministeriet uanmeldt vandrede rundt i skovene og bl.a. kritiserede, at distriktet plantede på fortidsminder.

Skovrider DONS spurgte, hvilken kontakt Dansk Skovforening har med myndighederne om disse ting.

V. BRUUN DE NEERGAARD svarede, at vor kontakt fungerer tilfredsstillende, men rådede medlemmer med problemer i denne retning til at kontakte Dansk Skovforening for at få koordineret evt. henvendelser/klager til ministerierne.

Skovrider VILHELM ESTRUP, Fjeld skovdistrikt, fortalte, at man på Fjeld har 2 bronzealderhøje, hvor amtsvejene går lige igennem. For ca. 1 år siden havde man kontakt med kommunen herom og fik lovning på en redegørelse om sagen, men endnu har man intet hørt.

Dirigenten efterlyste flere kommentarer og da der ingen var erklærede han herefter formandens beretning for godkendt.

Danske skoves handelsudvalg

Formanden, skovrider JØRGEN LASSENS beretning for året 1980-1981.

På handelsudvalgets vegne aflægges beretning om udvalgets virksomhed i perioden fra sidste generalforsamling og til dato.

Skovkredsene

I sydjyske kreds er skovrider JENS CHR. MUNKØE efter mange års virke som kredsens formand blevet afløst af skovrider PAUL HOLBEK. I Lolland-Falsters kreds er skovrider JØRGEN ROLSTED blevet afløst af skovrider ERIK STOPE.

Handelsudvalget har i den forløbne periode skiftet såvel formand som næstformand. Skovrider PER F. TØTTRUP har efter en lang årrækkes virke som formand for udvalget ønsket at trække sig tilbage og er blevet afløst af undertegnede skovrider JØRGEN LASSEN. Skovrider CHR. E. HOLCK, der ligeledes har virket igennem en meget lang årrække, dels som salgskredsformand på Fyn, dels som næstformand i handelsudvalget, har ligeledes ønsket at trække sig tilbage og er blevet afløst af skovrider TORBEN BRÜEL som næstformand.

Afsætningen

Året har været præget af to markante forhold, der har haft afgørende indflydelse på vore afsætningsforhold. Jeg tænker her først og fremmest på den internationale økonomiske krise, og dernæst på de stormfald, der har hærget dele af landet.

Den økonomiske krise er så velkendt, at det næppe tjener noget formål her at uddybe fænomenet nærmere, men det bør dog nævnes, at den mest markante indvirkning på vore afsætningsforhold har kunnet registreres

indenfor nåletræsektoren, hvor vore nåletræsavværker har haft en overordentlig lille afsætningsmulighed på det indenlandske marked, forårsaget af det stagnerende boligbyggeri.

Stormfaldene er naturligvis også velkendte, men det bør her erindres, at den første storm indtrådte lillejuleaftensdag om eftermiddagen, hvor dele af landet blev hærget af en voldsom storm, og nytårsaftensdag blev nogenlunde samme landsdele igen hjemsøgt af storm. Disse storme blev lykkeligvis ikke nogen national katastrofe, sammenlagt faldt der ca. 160.000 m³ nåletræ, hvilket på landsplan kun udgør godt 10% af den årlige hugst i nåletræ.

Stormfaldet var geografisk ret koncentreret, idet hovedmængden faldt i Jylland i et område, der nordpå var begrænset af Limfjorden og sydpå af en øst-vest gående linie på højde med Horsens. Den årlige nåletræhugst i Jylland udgør godt 600.000 m³, og set i forhold hertil udgør stormfaldet følgelig godt 25% eller ca. 3 måneders hugst. Af de 160.000 m³ faldt ca. 100.000 m³ i privatejede skove og resten, ca. 60.000 m³, i statsskovene.

Som sagt var det ikke nogen national katastrofe med dette stormfald i slutningen af 1980, og i løbet af januar måned tegnede alt da også til, at stormfaldet kunne placere og oparbejdes i et nogenlunde fornuftigt tempo.

Søndag den 8. februar stormede det imidlertid igen, og stormen hærgede nogenlunde de samme egne. Norddjursland og Nordjylland, der næsten var gået fri i første omgang, blev væsentligt hårdere ramt denne gang, og også Nordsjælland fik en snært af stormen. Alt ialt fældede denne storm op imod 100.000 m³, og det samlede resultat af de 3 storme i indeværende sæson løber således op i rundt regnet 260.000 m³ udelukkende nåletræ. Såfremt markedsforholdene havde været normale, havde det været muligt at placere disse mængder uden nævneværdige besværligheder. Som det vil fremgå af det efterfølgende, har den internationale økonomiske krise

imidlertid medført, at stormen er blevet mere tyngende end under normale forhold.

Hertil kommer naturligvis, at en storm aldrig rammer ensartet, og indenfor det stormhærgede område findes der større og mindre ejendomme, som er ramt hårdere, og det vil i visse tilfælde sige langt hårdere, end disse gennemsnitstal angiver. Det kan være overordentlig byrdefuldt for en enkelt skovejendom, der rammes ekstremt hårdt i en sådan situation, og jeg ved da også, at foreningen gennem handelskontoret, og på mange andre fronter har søgt at yde de særlig hårdt ramte medlemmer al den assistance, som det har været muligt.

Løvtræ

Bøg

Forårets stigninger på 13% på bøgepriserne blev i indeværende år fortsat, dog ikke uden problemer. Under forhandlingerne den 24. juni ønskede vi fra handelsudvalgets side en stigning på i gennemsnit 15%, men dette ønske kunne Træindustriens repræsentanter ikke gå ind for. Handelsudvalget anbefalede følgelig pristrækken som vejledende alene fra handelsudvalgets side. Udviklingen blev, at de relativt beskedne mængder, der blev handlet i sommer/høstskovningsperioden, blev handlet til de af handelsudvalget foreslåede priser, og da man mødtes med Træindustriens repræsentanter igen den 2. oktober, voldte det ikke større problemer i princippet at få konfirmeret prislisten fra juni måned. Fra 2. oktober var der således enighed om fælles vejledende priser for kævler af bøgetræ, og disse priser har været benyttet vintersæsonen igennem på normal måde, hvilket skal forstås således, at der har været de sædvanlige tilløb til en vis betaling af tillæg i det fynske område. Orehoved Træindustri har for kævler anvendelig til denne industri betalt et skrællertilæg på 100 kr. pr. m³. For mindre bøgekævler anvendelige til skrælning til ispindefabrikation er der såvel indenlands som ved eksport til Sverige betalt

et tillæg på 50 kr. pr. m³. M.h.t. svellekævler har sæsonen været noget urolig. Det lykkedes ikke under forhandlingerne den 2. oktober at formå Collstrop, Dansk Træimprægnering, til at aftale en pris højere end 178 kr. pr. m³. Fra handelsudvalgets side gjorde vi på dette tidspunkt opmærksom på, at det ville blive særdeles vanskeligt at skaffe tilstrækkelige mængder svellekævler til denne pris, og sæsonens forløb har til fulde bekræftet denne påstand. Situationen har været så besværlig for firmaet Collstrop, at man har set sig nødsaget til igennem sæsonen at forsøge at dække råtræforbruget ved indkøb af plankekævler. Denne udvikling er ikke ganske tilfredsstillende, og vi håber, at det i næste sæson vil være muligt at aftale en realistisk pris for svellekævlerne.

Ask og eg

Under efterårets forhandlinger søgte handelsudvalget ligeledes at opnå enighed med Træindustriens fællesrepræsentation om moderate stigninger for kævler af eg og ask. Det var imidlertid på dette område ikke muligt at finde sammen med Træindustriens repræsentanter om fælles priser. Resultatet blev, at handelsudvalget alene anbefalede nye prisrækker gældende for ask og eg.

Sæsonens forløb har vist, at vore askepriser kom til at ligge på et realistisk niveau, og de skovede mængder er blevet afsat i roligt tempo. For egens vedkommende har situationen været noget speciel, idet efterspørgslen efter eg har været overordentlig ringe, såvel fra indenlandske som udenlandske kunder. Det er nærmest vort indtryk, at den foretagne prisforhøjelse ingen indflydelse har haft på den ringe efterspørgsel, idet man snarere må konstatere, at behovet for eg i indeværende sæson har været ringe. Modesvingning bort fra de afsyrede og råtvirkede egemøbler er en af årsagerne til den svigtende interesse for eg, og vi kan i denne forbindelse glæde os over, at bøgemøbler til gengæld er blevet så meget mere populære på det hjemlige marked. Det er idag således, at

en meget stor del af de møbler, der sælges fra førende møbelforretninger indeholder bøg som råmateriale.

Junckers Industrier

Sommeren 1980 blev der gennemført ganske betragtelige forhøjelser af priserne for træ til Junckers Industrier. På trods heraf viste en opgørelse af de tegnede mængder et underskud på ca. 15% i forhold til det forventede forbrug. Der blev på initiativ fra Junckers Industrier afholdt møde med repræsentanter fra Skovforeningen og handelsudvalget, og man enedes her om, at man i fællesskab måtte søge at inspirere skovene til at gennemføre de nødvendige leverancer.

Resultatet blev, at man opfordrede samtlige salgskredsformænd til at afholde møder, og herunder agitere for betydningen af at holde gang i hjulene på Junckers Industrier. Baggrunden for de begyndende problemer var naturligvis det stigende brændesalg, interessen for brændesankning m.m. Der er ingen tvivl om, at aktionen i efteråret lykkedes ganske godt, og Junckers Industrier har i det forløbne tidsrum modtaget de nødvendige råtræmængder, men der er anledning til fortsat at minde medlemmerne om, at man nøje må overveje konsekvenserne, såfremt man føler sig fristet til at svigte industrierne til fordel for det mere givtige brændemarked.

Spånpladetræ

Med Novopan Træindustri har udvalget ført de to sædvanlige årlige forhandlinger. Den første, der fandt sted i september måned, medførte stigninger på op til 20% for de mest efterspurgte effekter. Den seneste forhandling fandt sted den 6. april i år og der opnåedes kun yderst beskedne opadgående reguleringer på priserne, mest for de relativt tykke effekter over 12 cms tykkelse, medens de tynde effekter fik ganske små tillæg.

Samtidig lykkedes det at opnå enighed om en forkortelse af kredittiden med 30 dage, gældende fra 1. august d.å.

Nåletræ

Den 19. august opnåedes der enighed med Træindustriens Fællesrepræsentation om nye vejledende priser for nåletræ, gældende vest for Storebælt. Denne aftale indebar stigninger på i gennemsnit ca. 9%. Det lykkedes ikke ved samme lejlighed at opnå aftale om nye vejledende priser gældende øst for Storebælt, og handelsudvalget udsendte følgelig en prisliste vejledende alene fra udvalgets side, indebærende nogenlunde samme prisstigninger. Selv om savværkernes afsætningsforhold ret hurtigt efter denne forhandling ændrede sig i ugunstig retning, forløb situationen nogenlunde fredeligt i de kommende måneder. I november måned bad Træindustriens Fællesrepræsentation dog handelsudvalget viderebringe efterfølgende meddelelse til Skovforeningens medlemmer:

»På grundlag af de informationer, der i den seneste tid er fremkommet ved møder indenfor medlemskredsene, finder Fællesrepræsentationen anledning til at oplyse, at mange af landets nåletræsavværker som følge af afsætningsvanskeligheder enten har nedsat eller i nær fremtid påregner at måtte nedsætte deres produktion.

Årsagen hertil skyldes i første række nedgangen i den hjemlige byggeaktivitet, men også at man ved eksport ikke har kunnet opnå de priser, man havde regnet med ved råtræprisforhandlingen i august i år. Tværtimod har salget til Nordtyskland, der udgør det vigtigste eksportmarked for savet dansk nåletræ, i stigende grad mødt prismæssig konkurrence fra Østrig, Østtyskland m.fl.

For i videst muligt omfang at kunne aftage de mængder savværkstømmer, de hjemlige skove i de kommende måneder påregnes gerne at ville afsætte, og for om muligt at kunne opretholde det gældende prisniveau, er det i den foreliggende situation afgørende, at man fra skovenes side fortsat forstår betydningen af, at de gældende regler for klassificering, opmåling og nummerering af savværkstømmer nøje overholdes«.

Dette opråb om en vis assistance, havde givetvis indvirkning på skovenes aflægning af træ, og situationen holdt sig da også flydende på acceptable vilkår, indtil de før omtalte storme, juleaftensdag og nytårsaftensdag, øvede indflydelse på markedssituationen. 4. februar i år tog Træindustrien initiativet til, at der skulle afholdes kontaktudvalgsmøde, hvorunder vi drøftede situationen. Resultatet er kendt af foreningens medlemmer. Der blev udsendt en forholdsordre, indeholdende krav om, at samtlige stammer fremover skal nummereres med nummerplader, og at der for samtlige partier nåletrætømmer skal udarbejdes måleliste, indeholdende oplysninger om stammernes nummer, længde, midtdiameter, kubikmasse og evt. klasse. De mere summariske opmålingsmetoder, der i de senere år har vundet indpas, specielt for småt nåletrætømmer, ønskes således nu afløst af systematisk gammeldags opmåling. Denne opstramning vedr. træets aflægning, blev ønsket af Træindustriens Fællesrepræsentation, med det formål at sikre savværkerne bedre kontrolmuligheder vedr. hjemtaget råtræ. Man lovede samtidig fra Træindustriens side, at såfremt disse ønsker bliver opfyldt, ville man afstå fra at anmode om prisnedsættelser, selvom markedssituationen var ganske anspændt for nåletræssavværkerne.

Vi gik som bekendt ind på disse ønsker, og anbefalede skovene at man viste størst mulig samarbejdsvilje. Resultatet blev desværre, at Træindustrien allerede den 5. marts igen anmodede om møde, og herunder ret ultimativt krævede en prisnedsættelse vest for Storebælt for klasse B 16-20 cm på 15 kr. pr./m³ og klasse B 21-25 cm på 25 kr. pr./m³ (tilsvarende nedsættelser for klasse A og C). Dette krav kom noget bag på Handelsudvalget, der en måned i forvejen havde fået løfte om, at man ville undlade prisnedsættelser. Da man samtidig havde svært ved at se, hvilken gavn den anspændte markedssituation kunne have af disse prisnedsættelser, afstod vi fra Handelsudvalgets side fra at gå ind i en diskussion af denne

prisnedsættelse, og vi udsendte meddelelse om, at Handelsudvalget fortsat anbefalede den hidtil gældende prisliste.

Der fulgte herefter en periode, hvor kræfternes frie spil skulle have mulighed for at virke, og Handelsudvalget mødtes den 8. april til et møde, hvorunder man søgte at vurdere situationen. Resultatet heraf blev, at man fra Handelsudvalgets side fortsat måtte anbefale, at skovene søgte at opnå de hidtil gældende vejledende priser.

Den nuværende besværlige afsætningssituation på nåletræsmarkedet har givet anledning til mange overvejelser dels indenfor skovene og dels indenfor savværkerne. Den indenlandske byggekriser har med tydelighed vist, at det idag er noget risikabelt at basere vor nåletræopskæring næsten udelukkende på firkantet tømmer og halvtømmer, som man traditionelt har gjort igennem årtier. Stadig større dele af det danske forbrug af opskåret nåletræ dækkes af importeret svensk trælast, i form af planker og brædder, og det er en nærliggende tanke, at man ved en omlægning af den danske opskæring kan arbejde sig ind på dele af de områder, der hidtil har været dækket med svensk trælast. Adskillige savværker har i den givne situation vist stor interesse for en omstilling til disse andre produkter, og vi må fra skovenes side med stor interesse imødesæ de kommende års udvikling på dette område. Omstillingen vil kræve store investeringer, bl.a. til tørrestuer, øget lagringstid m.m., og vi må nok forudse, at der kan blive behov for et snævert samarbejde skove og træindustri imellem for at løse hele denne omstillingsproblematik. I den nuværende situation er det glædeligt, at en betydelig del af det opskårne danske nåletræ kan finde afsætning ved eksport til Tyskland, men den naturlige udvikling må være, at vi finder frem til at fremstille produkter, der kan anvendes indenlands.

Pyntegrønt

Forhandlingerne med foreningen af pyntegrøntgros-

sister sommeren 1980 medførte ret moderate stigninger spændende fra 0 til ca. 10% på de forskellige arter og sorteringer.

Selve sæsonen fik et noget svingende forløb. I løbet af november måned opstod der rygter om besværligheder med afsætning af de klippede mængder af såvel nobilis som nordmannsgran. Pyntegrøntsæsonen er traditionelt noget hektisk, idet det er en let fordærvelig vare, der arbejdes med, og selv mindre krusninger på markedssituationen kan give anledning til kraftige rygtedannelser.

Efter sæsonens afslutning tog Handelsudvalget initiativ til indkaldelse af pyntegrøntudvalget og grossistforeningen til et diskussionsmøde, der blev afholdt først i marts måned.

Det blev under mødet oplyst, at eksportværdien af pyntegrønt og juletræer i sidste sæson netop nåede at runde 100 mill. kr., og produktionsværdien af disse to varer må således nu antages at nærme sig 150 mill. kr. på årsbasis. Som sædvanligt var det vanskeligt at opnå fuld overensstemmelse mellem pyntegrøntudvalgets og grossistforeningens vurdering af sæsonens forløb, men i et forsøg på en sammenfatning, må det nok konkluderes, at sæsonen som helhed fik et nogenlunde tilfredsstillende resultat, set fra skovenes side, idet det i løbet af december måned lykkedes at placere næsten alle partier af såvel pyntegrønt som juletræer, også de partier, der i november måned var strandet. Fra grossistforeningens side blev det fremført, at nok var disse partier forsvundet fra skovene, men en del var til gengæld strandet hos grossisterne. Med hensyn til juletræer af nordmannsgran er det stadig således, at der er en stor mangel på træer over 1,5 meter, og disse træer skal allerhelst være 1,8 meter høje, hvorimod der ser ud til at være en begyndende overproduktion af de ganske små juletræer af nordmannsgran. Vor status over afvigte sæson efterlader det indtryk, at der vil være behov for en øget salgsindsats på

de traditionelle markeder og for opdyrkning af nye markeder.

På baggrund heraf, har Dansk Skovforening besluttet at man vil søge at gå i samarbejde med grossistforeningen om en indsats, der skal sigte imod at markedsføre pyntegrønt og juletræer på gamle og nye markeder. Foreløbige undersøgelser har vist, at det er muligt at opnå omkring 50% tilskud fra Handelsministeriets afdeling for eksportfremme, og man er på nuværende tidspunkt kommet så langt, at såvel Dansk Skovforening som Grossistforeningen årligt i en periode på to år vil yde hver 100.000 kr. til dette formål. D.v.s. at der igennem to år vil være et årligt budget på 400.000 kr. til finansiering af eksportfremmende aktiviteter, og vi håber naturligvis at denne indsats vil bære frugt, til gavn for det samlede skovbrug.

Dirigenten efterlyste kommentarer til handelsudvalgets formandsberetning.

Der var ingen kommentarer, og dirigenten konstaterede herefter, at begge formandsberetninger var godkendt af generalforsamlingen.

Pkt. 3. Aflæggelse af det reviderede regnskab.

OLE FOG konstaterede, at det reviderede regnskab i henhold til lovene var fremsendt til medlemmerne inden generalforsamlingen. Regnskabet blev derefter gennemgået i hovedpunkterne.

Dirigenten spurgte, om nogen havde kommentarer til regnskabet eller ønskede yderligere oplysninger.

Skovrider VILHELM ESTRUP, Fjeld skovdistrikt, spurgte, hvorfor varelageret er steget med 1 mill. kr.

OLE FOG svarede, at beløbet stammede fra et parti bøgetræ, som var indkøbt med henblik på eksport til Japan, og eksporten fandt først sted lige efter årsskiftet.

Dirigenten konstaterede herefter, at foreningens årsregnskab var godkendt.

Pkt. 4. Forslag, der på lovlig måde er forlangt afgjort på generalforsamlingen

Dirigenten meddelte, at der til behandling under dette punkt er indsendt skriftligt forslag fra formanden for A/S Sdr. Omme Plantage, hr. KNUD ERIK SKOVFOGED. Forslaget er dateret den 31. marts 1981 og er således lovligt fremsat.

Dirigenten oplæste forslaget:

»A/S Sdr. Omme Plantage vil herved anmode Dansk Skovforening om at optage forhandlinger vedrørende normale salgsbetingelser for skovbrugets effekter.

Salgsbetingelser er p.t.:

tømmer	kreditsalg pr. 90 dage
kassetræ, træuldstræ	kreditsalg pr. 90 dage
spånpladetræ	kreditsalg pr. lb. md.
	+ 90 dage

øvrige effekter, f.eks. pæle m.m. .kreditsalg pr. 30 dage

Alle disse kreditter er rentefrie og virker meget belastende for skovbrugets økonomi ikke mindst i hedeplantager på lav bonitet.

Afsætningsforholdene for oparbejdede effekter, opskåren tømmer, spånplader m.m. har været forbavsende gunstige i 1980.

Man kunne derfor foreslå en aftrapning, der går på at reducere de 90 dage til f.eks. 60 dage, således at tømmer, kassetræ, træuldstræ sælges på rentefri kredit på 60 dage og spånpladetræ på lb. måned + 60 dage.

Også set i relation til langt de fleste brancher i den øvrige del af vort erhvervsliv er skovbrugets kreditgivning lang, så en seriøs overvejelse af dette forslag må være realistisk.«

Dirigenten spurgte forslagsstilleren, om han havde supplerende kommentarer at fremføre.

K. E. SKOVFOGED mindede om, at dette spørgsmål allerede blev rejst på generalforsamlingen sidste år under eventuelt, men man har ikke rigtigt mærket nogen opbakning i sagen.

Dirigenten efterlyste herefter debat om forslaget.

Direktør KNUD SVINDING, Fjerritslev Savværk, bemærkede hertil, at man ikke kan sammenligne savværkernes indkøb af råtræ med andre industriers indkøb. Savværkerne har træ liggende til flere måneders forbrug og konsekvensen af en nedsættelse af kredittiden vil være uoverskuelig for industrierne. SVINDING appellerer til moderation i øjeblikket og mener ikke, tiden er inde til ændringer. Såfremt skovene kræver kortere kredittid, vil man fra industriens side kræve, at træet faktureres i den takt, industrien er interesseret i at modtage træet.

Skovejer M. OGSTRUP, Skrald skovdistrikt, har forståelse både for skovejernes og savværkernes situation. Skovejer Ogstrup har i lang tid handlet med Novopan, og har indtryk af, at kredittiden hér lige er blevet nedsat.

JØRGEN LASSEN bekræftede, at det under handelsudvalgets sidste forhandling med Novopan lykkedes at få kredittiden nedsat med 30 dage. Handelsudvalgets formand mener ikke, at spørgsmålet er helt enkelt og svært at løse i en krisetid. Han fremsatte følgende ændringsforslag:

»Handelsudvalget under de kommende forhandlinger om priser og salgsbetingelser for skovbrugets effekter fortsat ihærdigt arbejder for en generel nedsættelse af kredittiden.«

Dirigenten spurgte forslagsstilleren og forsamlingen, om man kunne acceptere, at debatten afsluttedes med afstemning ved håndsoprækning om det at handelsudvalgets formand formulerede forslag.

Skovrider CHR. E. HOLCK, Krengerup skovdistrikt, mener, at man herved sætter handelsudvalget i den situation, at udvalget ved prisforhandlinger må prioritere kredittiden højere end prisen.

Skovrider B. THORLACIUS-USSING, Nørlund skovdistrikt, udtalte, at hvis man vil have sine penge tidligere,

kan man blot gå i direkte forhandling med den, man handler med.

JØRGEN LASSSEN konkluderede, at det vil betyde, at man må prioritere kredittiden højere end prisen.

Skovrider K. WAAGE SØRENSEN, Skovstyrelsen, foreslog, at henstillingen til handelsudvalget ændres, således at den kommer til at lyde:

»Handelsudvalget under de kommende forhandlinger om priser og salgsbetingelser for skovbrugets effekter fortsat *undersøger muligheden* for en generel nedsættelse af kredittiden.«

K. E. SKOVFOGED kunne tilslutte sig denne formulering, og det af JØRGEN LASSEN formulerede forslag blev trukket tilbage.

Eftersom ingen krævede skriftlig afstemning blev det af WAAGE SØRENSEN fremsatte forslag vedtaget med stor majoritet ved håndsoprækning.

Pkt. 5. Bestyrelsens forslag til kontingentsats for det næste regnskabsår

Formanden meddelte, at bestyrelsen foreslog en kontingentstigning svarende til ca. 5%. Kontingentet for ejere af danske skovejendomme bliver herefter 1,20 kr. pr. 1.000 kr. ejendomsværdi ved 16. alm. vurdering, dog mindst 535 kr. – og højst 22.000 kr. Medlemmer af Dansk Skovforening, der betaler minimumkontingent, og som samtidig er medlem af en småskovsforening, får en rabat på 265 kr., således at deres kontingent bliver 270 kr.

Kontingentet for personlige medlemmer bliver ligeledes 270 kr.

Abonnementsprisen for tidsskrifterne stiger ligeledes 5%.

Ingen havde indvendinger mod bestyrelsens forslag til kontingentsats for 1982, hvorfor dirigenten erklærede forslaget for vedtaget.

Pkt. 6. Valg af medlemmer til bestyrelsen

Dirigenten meddelte, at i henhold til lovene afgik 4 af bestyrelsens medlemmer:

1. Administrator, skovrider J. E. DUE
2. Godsejer R. GORM REVENTLOW-GRINLING
3. Skovrider H. C. NISSEN
4. Skovrider A. TAGE-JENSEN

Alle 4 medlemmer var villige til genvalg.

Da der ikke blev foreslået andre kandidater, henviste dirigenten til en redegørelse fra højesteretssagfører BENT JACOBSEN, der konkluderer, at skriftlig afstemning ikke er fornøden, såfremt der til valget ikke er opstillet flere end det lovlige antal kandidater. Dirigenten spurgte herefter, om der i forsamlingen var nogen, som havde noget at indvende imod, at man undlod skriftlig afstemning. Da ingen ønskede skriftlig afstemning, konstaterede dirigenten, at skovrider J. E. DUE, godsejer R. GORM REVENTLOW-GRINLING, skovrider H. C. NISSEN og skovrider A. TAGE-JENSEN var genvalgt.

Pkt. 7. Valg af revisor

Bestyrelsen foreslår genvalg af revisionsfirmaet Strobel. Da der ikke er fremkommet andre forslag, blev revisionsfirmaet genvalgt.

Pkt. 8. Eventuelt

Godsejer C. GASMANN, Fladså skov, har modtaget en henvendelse fra Landbrugsministeriets Arealdatakontor i Vejle, og bad om Skovforeningens kommentar til kontoret i almindelighed.

GUSTAV BERNER svarede, at Arealdatakontoret er oprettet af landbrugsministeriet med det formål at registrere det danske skovbrug. Dansk Skovforening har engageret sig i sagen for at kontrollere, at de indsamlede data anvendes efter hensigten, men foreningen stiller medlemmerne frit for, om de vil medvirke eller ej. Der er nedsat en rådgivende projektgruppe med GUSTAV BER-

NER som formand. I øjeblikket står man dér, at man kun mangler at registrere Lolland/Falster og for nylig afholdtes et møde på Sydsjælland, hvor der blev redegjort for sagen.

Arealdatakontorets data tænkes primært anvendt til at forsvare skovbrugererhvervets interesser i forbindelse med regionplanlægningen m.v. mod planlæggerne i de offentlige instanser.

Civiling. M. HARTTUNG, Barritskov skovbrug, som ikke var med på sidste års generalforsamling, har også modtaget et brev fra Arealdatakontoret, men kan ikke rigtig se, hvem der får udbytte af registreringen.

Skovrider VILHELM ESTRUP, Fjeld skovdistrikt, udtalte, at baggrunden for projektet vel er, at det skal bruges til noget. Foreningen af jyske Skovejere, som VILHELM ESTRUP er formand for, stiller også sine medlemmer frit m.h.t., om de vil medvirke i registreringen, men man udtrykker samtidig stor frygt for, at registreringen vil blive misbrugt.

Hertil svarede GUSTAV BERNER, at der er meget strenge udleveringsbetingelser for oplysningerne i registret, som er helt uden ejerbetegnelser. Oplysningerne er desuden kun aktuelle så længe træet står der endnu, og ingen er rigtig klar over, hvad der skal ske med Arealdatakontoret i fremtiden.

V. BRUUN DE NEERGAARD udtalte, at det i forbindelse med den store planlægningsaktivitet, der efterhånden udvises fra det offentliges side, er overordentlig betydningsfyldt, at medlemmerne på det lokale plan engagerer sig i disse ting, og det er f.eks. værdifuldt, om medlemmerne medvirker ved Naturfredningsforeningens arbejde indenfor lokalkomiteerne.

Til slut udtrykte V. BRUUN DE NEERGAARD sin tak til de ansatte i Dansk Skovforening, til bestyrelsen og til medlemmerne for det forløbne år. Samtidig udtrykte han tak til generalforsamlingens dirigent og erklærede herefter generalforsamlingen for afsluttet. Referat godkendt:

som dirigent som formand for Dansk Skovforening

Steffen Jørgensen

Vilhelm Bruun de Neergaard

Nogle betydende træindustriers råtræforbrug m.m.

Vi har indhentet følgende oplysninger om råtræforbrug m.m. fra en række betydende industrier. Besvarelsene er aftrykt, som vi har modtaget dem fra industrierne, uden Handelsudvalgets kommentarer:

P. Bork International A/S. Råtræforbrug 21/4-31/12 1980: 18.417 m³
Forventet råtræforbrug 1/1-31/12 1981: 24.000 m³

Der er ikke planlagt eller udført nogen ombygninger af betydning i 1981.

Markedet for vore produkter er i øjeblikket noget anstrengt, hvorfor der ikke forventes nogen væsentlig øgning af afsætningen i 1981.

Bullboard A/S. Råtræforbruget i 1980 udgjorde 7000 m³ savet svensk gran og fyr og forventes at være stigende i 1981 på grund af forbedret omsætning af containergulve i Europa. Ligeledes forventes en stigende omsætning af limtræ til andre formål både på hjemmemarked og til eksport. Sidstnævnte har forårsaget en mindre om- og tilbygning på fabrikken.

Centralsavværket Limiteret. Forbruget af råtræ af nåletræ var i 1980/81 ca. 39.300 kubikmeter. For salget af produktionen var året ubetinget det vanskeligste siden virksomhedens igangkøring i 1967, idet efterspørgslen fra det danske marked i efterårets og vinterens løb svandt overordentlig stærkt ind i medfør af den meget lille byggeaktivitet. For at undgå for stor lagerophobning var det nødvendigt at køre i halv drift i november, januar samt februar, i afdelingen for monteringsfærdige gitterspær endnu længere, da det vigtigste marked for disse produkter er parcelhusbyggeriet, hvor aktiviteten efterhånden gik helt i stå.

Man undlod at forsøge at øge salgsmængden ved nedsættelse af trælastpriserne, bl.a. fordi der på det danske byggemarked simpelt hen ikke var behov for træet og priserne på udenlandsk trælast trods ringe import stort set forblev uændrede, dog med begyndende svaghedstendens hen imod driftsårets slutning. Til delvis erstatning for tilbageslaget i salget til hjemmemarkedet øgedes eksporten i vinterens

og forårets løb markant, idet man efterhånden fandt god afsætning for mere forædlede produkter, dvs. kunstigt tørrede og profilhøvlede, undertiden også fingersamlede varer i lange længder. Disse varer sælges især i Midt- og Sydtyskland i hele lastbillæs, og fremgangen i salget af disse varer i forhold til de almindelige, men mere kriseramte almindelige tømmervarer til byggeriet, har betinget en vis omlægning af savværkets løbende produktion. Bygningstømmer er solgt til Grækenland og England, i væsentlig mindre grad til Vesttyskland, hvor byggeaktiviteten, som generelt i Vesteuropa, befinder sig i en bølgedal.

Eksportheastrelserne fortsættes og forstærkes i 1981/82, eftersom man næppe kan vente en genoplivelse af den hjemlige efterspørgsel fra byggeriet før tidligst i løbet af 1982. Bedst har efterspørgslen været fra emballagesektoren.

Råtræforbruget i 1981/82 er budgetteret til godt 43.000 kubikmeter i selve savværket, afhængig af trælasteksportens udvikling.

Der er i det forløbne år ikke foretaget væsentlige nyinvesteringer. Det i 1979/80 etablerede elektroniske råtræopmålings- og -apertingsanlæg har fungeret meget tilfredsstillende i det forløbne år, og nogle ikke-miljøvenlige arbejdspladser er derved forsvundet. Det nye anlæg har medvirket til, at savværkets produktivitet nu er større end nogensinde tidligere, således at man for så vidt har en god udgangsposition i bestræbelserne på yderligere forøgelse af eksporten under den hjemlige byggekrise.

Collstrop – Dansk Træimprægnering A/S – svelle- og mastevirksomheden i Stevnstrup. – Virksomheden oparbejdede i 1980 godt 10.000 m³ bøg til sveller og diverse emner, og producerede imprægnerede ledningsmaster af 5.500 m³ gran.

Forbruget i 1981 forventes for såvel bøgen som granen at være det samme som i 1980.

Afsætningen skønnes for begge produkter i de nærmeste 5 år at være stabil, men såvel træmaster som træsveller er produkter, der er underkastet påvirkning fra ny teknologi samt fra direkte udenlandsk priskonkurrence.

Collstrop's hegnsvirksomhed er ekspanderende, men da denne produktion udelukkende er baseret på svensk fyr, er den uden direkte interesse for dansk skovbrug og skal derfor ikke omtales nærmere her. Salget er i væsentlig omfang eksportsalg.

Dansk Spaanplade Kompagni A/S. Spånpladefabrikkerne i Glumsø og Engesvang har i 1980 forbrugt ca. 300.000 rm råtræ; heraf har ca. 65% været skovtræ og ca. 35% savværksflis. Råtræforbruget for 1981 er budgetteret til ca. 350.000 rm.

Den forventede produktion af spånplader er budgetteret solgt med 90% på hjemmemarkedet og 10% på eksportmarkederne.

Leverancerne af skovtræ og flis til spånpladefabrikkerne var i første halvdel af året 1980 så knappe, at det førte til periodiske produktionsstop. I årets anden halvdel og i den forløbne del af 1981 har der været tilstrækkelige træforsyninger.

Den hårde konkurrence på spånplademarkedet i Europa har i året 1980 og i den forløbne del af 1981 været så kraftig, at industrien har været tvunget til at arbejde med formindsket kapacitetsudnyttelse.

Farstrup Savværk A/S. Råtræforbruget har i 1980 andraget ca. 5.400 m³ bøg og 100 m³ eg.

Forventningerne for 1981/82 er et faldende forbrug af bøg på 10-20 % og eg erstattet af importerede blokvarer, idet danske savværker på nuværende tidspunkt ikke kan konkurrere med det tyske prisniveau.

De nuværende og fremtidige afsætningsvilkår for emner og blokvarer gennem vor egen produktion af møbler er tilfredsstillende, men eksport af savskåren bøg er meget usikkert, idet de fleste dispositioner er meget kortsigtede og tilpasset de enkelte markeder, idet de store lageromkostninger med årsag i vort høje renteniveau ikke må overses i denne forbindelse.

Gjorslev savværk. Råtræforbrug 1980: ca. 4.000 m³ bøg. Det forventede råtræforbrug i 1981 er 2.300 m³ bøg.

Priserne for eg og ask er urealistiske og medfører, at vi ikke opskærer eg og ask i det kommende år – takket være Dansk Skovforenings prispolitik.

Savværket håber at kunne køre i de kommende år men sandsynligvis med negativt resultat.

Gram Savværk A/S har i året 1980 trods byggekrisen nogenlunde kunnet opretholde normal drift; der er derfor opskåret ca. 12.000 m³ nåletræ. Man forventer ikke nogen bedring i situationen; opskæringen vil derfor i 1981 ikke forøges, snarere sættes noget ned. På savværket foretages der undersøgelser af alternative muligheder for dansk træ, og man laver en del forsøg med dansk gran til spær – limtræ og andre ting. *Gram Savværk* har stadig en betydelig export til det tyske marked.

Hovborg Savværk A/S har i 1980 oparbejdet 18.000 m³ tømmertræ. Året 1981 er svært at spå om. 1.ste kvartal var meget dårligt (30% udnyttelse). 2. det kvartal var noget bedre, idet en del af træet kunne afsættes til Tyskland.

Hovedgaard Savværk. Vort råtræforbrug i regnskabsåret 1/10'79-30/9'80 var på 13.700 m³ løvtræ, hovedsagelig bøg, og vi forventer i indeværende år at behandle et noget mindre kvantum, ca. 10.000-12.000 m³. Reduktionen skyldes, at vi søger at undgå for store indkøb af tysk bøgetræ, idet fragten fordyrer varen væsentligt.

Det er i øvrigt meget vanskeligt efter de sidste prisforhøjelser at gennemføre en lønnende produktion, idet konkurrencen fra de mange små savværker er så følelig, at vi ikke kan komme igennem med tilstrækkelige prisforhøjelser, navnlig for bøgeemner. Vi må derfor afstå fra emneproduktion indtil forholdene bedrer sig.

I den forløbne del af indeværende regnskabsår har vi gennemført en udvidelse af vort fyringsanlæg til 950.000 kr. Tidligere var indfyringen baseret på afsugning af savsmuld fra savene + et mindre flis-anlæg, der ligeledes var tilknyttet savene, men da den eksisterende silo ikke var tilstrækkelig dimensioneret til at dække brændselsbehovet i weekend'er og helligdage måtte anlægget ligge stille eller betjenes af dyr arbejdskraft.

Vi har nu fået bygget et nyt brændselsrum i stedet for siloen med en tilstrækkelig stor kapacitet til at dække behovet i ca. 2 døgn, samtidig med at rummet kan fyldes direkte med gummiged fra vort store flis-anlæg. Brændselsrummet er kombineret med et hydraulikanlæg og et kraftigt snegletræk, der sørger for automatisk fødnings af anlægget, styret af temperaturen i det ligeledes nyetablerede forfyr.

Med de erfaringer, vi har gjort siden ændringen, er vi nu i stand til at forsyne byens Fjernvarmeverk med 80-90% af behovet (ca. 250 helårsboliger tilsluttet), samtidig med, at vi forsyner vor egen virksomhed med varme, herunder 14 tørrestuer. Den totale årsydelse på anlægget er herefter ca. 11.000 Gcal, svarende til 1.250 tons svær fuelolie eller ca. 3.700 tons træaffald.

Hvalsø ny Savværk og Tømmerhandel A/S. Savværkets forbrug af råtræ i 1980 var ca. 12.000 m³, som fordelte sig med 10.000 m³ bøg, 1.500 m³ andet løvtræ (eg, ask, ahorn og elm) samt 400 m³ nåletræ.

Råtræforbruget i 1981 forventes at blive nogenlunde som i 1980.

Afsætningen er for hovedparten af vor produktion tilfredsstillende, men da alt synes mere at være på kort sigt er udsigterne for sidste del af 1981 vanskelige at bedømme.

Junchers Industrier A/S forbrugte i 1980 følgende mængder råtræ: Bøg: 198.000 tons. Eg: 29.000 tons. Ask: 16.000 tons. Ær: 5.000 tons. Elm: 7.000 tons. Cellulosetræ fra skovene: 38.000 tons. Hertil kommer et indkøb af 21.000 tons plankekævler, hvoraf ca. 7.000 er forbrugt i A/S De Forenede Træskofabriker.

Trods nedgang i byggeriet kunne salget af massive gulvbrædder på

hjemmemarkedet holdes på samme niveau som i 1979, medens eksporten steg med godt 10%. For 1981 regnes med uændret salg på hjemmemarkedet og fortsat forøgelse af eksporten.

Afsætningen af cellulose blev ca. 5% højere end i 1979. Man håber i 1981 at kunne holde nogenlunde samme niveau.

Interessen for de laminerende bordplader er fortsat stor, og produktionen øges kraftigt.

Trods god afsætning i 1981 regnes der med et lidt ringere driftsresultat. Dette skyldes væsentligst stærkt stigende omkostninger til råmaterialer, elektricitet, olie og kemikalier.

Virksomhedens største problem ser ud til at blive forsyningerne med råtræ, som bl.a. er påvirket af skovenes stigende afsætning af industritræ til brændemarkedet.

Kagerup Trævarefabrik A/S har i året 1980 oparbejdet ca. 6.000 m³ bøgetræ i kvaliteterne A, B, C, D og svelletræ, ca. 100 m³ egetræ og ca. 1.500 m³ nåletræ, gran og lærk. Salget af bøgetræ til eksport har i 1980 været godt. Vi modtog ordrer i december 1980 og januar 1981 til fast pris til levering i løbet af året, men på grund af skovenes uforklarlige prisforhøjelse midt i sæsonen blev der ingen fortjeneste på det solgte træ.

Vi har bygget ny lagerhal på 260 m² og skal i år opføre en lagerhal på 450 m² med en højde på 6 m.

Nordisk Sav- & Finerværk A/S og Dalhoff Larsen & Horneman A/S oparbejdede og bearbejdede i alt ca. 36.000 m³ træ i form af råtræ og halvfabrikata på virksomhederne i Gadstrup på Sjælland og Hedensted i Jylland.

Aktiviteterne omfatter såvel blokvareskæring som finerskæring, tørring og imprægnering.

Novopan Træindustri A/S har i driftsåret 1. oktober 1979 til 30. september 1980 produceret ca. 180.000 m³ spånplader. Det tilsvarende træforbrug har været ca. 145.000 m³ skovtræ, ca. 250.000 m³ løvtræ og ca. 50.000 t diverse træaffald. Herudover er der i driftsåret 79/80 forsøgsvis anvendt heltræflis (grønflis) og rapsstrå. Disse forsøg fortsættes i driftsåret 80/81.

Novopan har i januar 1981 indkøbt et nyt kraftvarmeværk med tilhørende tørreovne. Kraftvarmeværket er etableret med henblik på bedre udnyttelse af fabrikkens affald, f.eks. bark, stov, savaffald m.m. for at imødegå de stigende energipriser.

På grund af de begrænsede afsætningsmuligheder på hjemmemarkedet kan der trods stigende eksport heller ikke i driftsåret 80/81 forventes fuld kapacitetsudnyttelse.

Nørlund Savværk – Nørlund Hegn: Virksomheden har i 1980 oparbejdet ca. 19.000 m³ tømmer, samt til rafter og flagstænger ca. 3.000 m³. De meget dårlige afsætningsforhold vil bevirke en væsentlig nedgang i savværksproduktionen, og desværre vil de høje råtræpriser forhindre en rentabel overgang til plankeskæring.

Nørresundby Tømmerhandel A/S. Råtræforbruget blev også i 1980 ca. 35.000 m³, selv om afmatningen i sidste halvår bevirkede reduceret drift.

For 1981 tegner udsigterne sig meget mørke som følge af den erhvervsfjendtlige politik der føres her i landet.

A/S Nåletræ-Savværket JONI, Glumsø. Virksomheden oparbejdede i 1980 kun godt 10.000 m³ råtræ, idet vi kun producerede halvdelen af året på grund af ombygning. Forbruget i 1981 forventes at blive ca. 18.000 m³.

Trods markedets afmatning og vor produktionsstop i et halvt år, var vor afsætning i 1980 den samme som i 1979, og vi forventer denne forøget væsentlig i 1981, men konkurrencen er meget hård, og det er hovedsageligt prispolitikken, der konkurreres på. Men også andre salgsparametre har indflydelse, såsom hurtig leveringstid, kvalitet og service.

Dette kræver store lagre af såvel råtræ som færdigvare. Der er ingen problemer med at skaffe råtræ i al almindelighed, men vi har en del problemer med at skaffe stort råtræ og helt småt råtræ.

Palsgård Savværk A/S forventer stadig faldende afsætning for traditionelle danske savværksprodukter.

Planlægger omlægning til anden produktion og er i fuld gang med opbygning af en kundekreds i et flertal af europæiske lande.

Forventet udvikling: omsætningsstigning på 20-25% per år gennem de næste 5 år.

Palsgård Træindustri A/S. Salget i 1980 faldt i forhold til det foregående år på grund af byggekrisen, og det må forventes at nedgangen fortsætter i 1981, hvis der ikke fra regeringens side gøres en indsats for at ophjælpe byggeriet.

Rold Skovs Savværk A/S har i 1980 opskåret ca. 20.000 m³ råtræ. I 1981 satses på et lignende forbrug, men selvom exporten udgør en stigende andel af omsætningen, kan opskæringen nemt risikere at måtte sænkes 15-20% på grund af byggeriets vanskelige forhold.

Savværksanlægget er kun 3 år gammelt, og er ikke ændret i 1980. Derimod er tømmerhandelen udvidet med et mindre byggemarked, da en tidligere kollega i området lukkede sin forretning ultimo 1980.

Ryde Savværk, Maribo. Efter en årrække med vekslende gode og dårlige nyheder i denne rubrik af årsberetningen, nåede også vi frem til at skulle skrive en slags nekrolog over virksomheden, eller måske mere korrekt over det selskab der har drevet Ryde Savværk de senere år.

1980 startede som de fleste år uden nogen klar antydning af de kommende markedsforhold for opskåret løvtræ. Snart skulle det imidlertid vise sig, at afsætningsmulighederne blev væsentligt under middel, og den sædvanlige optimisme med hensyn til en bedring af efterspørgslen, når vi var kommet et stykke ind i første kvartal, blev ved ønsket derom. – Det er næppe overdrevet at sige, at der på alle de sædvanlige exportmarkeder herskede en slags køberstrejke, der holdt sig langt ind i efterårsmånederne.

De kontraherede kævlepartier skulle trods dette opskæres, og de faste omkostninger holder ingen pause trods svigtende afsætning, og selvom vi kørte med reduceret produktion, var en stærk forøgelse af vort lager af opskåret træ med påfølgende alvorlig stramning af likviditeten uundgåelig.

På træskobunde-området var situationen ikke meget bedre. Bøgemnernes fortsatte prisstigning forårsaget af højere kævlepriser og større omkostninger medførte, at de svenske birketræsbunde overtog en større og større markedsandel af dét marked, der i forvejen var vigende til fordel for de såkaldte »kondi-sko«. Allerede tidligt på året så vi os derfor nødsaget til at standse træskofabrikens produktion.

Hele denne udvikling medførte en sådan likviditetsstramning, at vi valgte at gå ind i en likvidation af *Ryde Savværk ApS*, mens tid var og mest muligt endnu kunne reddes.

I skrivende stund er endnu ikke truffet endelig bestemmelse om virksomhedens fremtid. Næsten hele lageret er afsat til den bogførte værdi, og vi håber, der snart viser sig muligheder for at genoptage produktionen med ny kapital tilført. Dansk skovbrug kan vel heller ikke undvære et passende antal savværker på dansk grund.

Sluttelig vil vi gerne tilføje, at ønsker man opretholdt en almindelig dansk savværksproduktion, må man nok se i øjnene, at en sådan produktion skal kunne forsynes med råtræ til billigere priser, end hvad kan opnås for tilsvarende kævler hos visse udenlandske købere. Det danske omkostningsniveau er for højt, og de danske produktionsenheder generelt for små til at kunne klare konkurrencen under lige vilkår.

Scanboard A/S, Holsted har i 1980 produceret ca. 27.000 m³ spånplader svarende til et råtræforbrug på ca. 140.000 m³ savværksflis og høvlspåner.

For 1981 forventes et lignende forbrug.

En væsentlig del af produktionen forædles til gulvspånplader, bordplader, melaminbelagte plader o.lign.

En betydelig del af produktionen afsættes til andre virksomheder i Dehn-gruppen.

I/S Skærbæk Savværk: Forbruget af råtræ blev for 1980 23.000 m³ mod budgetteret 24.000 m³.

For 1981 har vi budgetteret med en opskæring på ca. 22.000 m³. Den relativt lave opskæring er grundet i et meget lavt aktivitetsniveau på hjemmemarkedet og en udbredt pessimisme blandt aftagere af dansk gran.

Samtidig har køberne på det nordtyske marked været meget afventende med afgivelse af ordrer i de første måneder af 1981 og derved presset priserne nedad.

Med det ret store lager af opskåret træ, vi for tiden har liggende, har vi begyndt at undersøge, om der er andre muligheder for anvendelse af dansk gran, da vi ikke tror, der vil blive væsentlig aktivitetsstigning i branchen i den nærmeste fremtid.

I slutningen af 1980 foretog vi en større ændring i vort produktionsapparat, idet vi opbyggede nyt afkorteranlæg til stortømmer og indsatte stokbåndsav til afløsning af den gamle tømmerundsav.

Sorø Savværk, Næstvedvej, Sorø. Savværket har i 1980 oparbejdet 8.900 m³ nåletræ. Ingen forøgelse af opskæringskapaciteten er foretaget, men ved større gennemsnitlige rundtræ-tømmerdiametre kan denne kapacitet forøges en del.

Savværket forventer et forbrug af råtræ på ca. 8.000 m³ i 1981.

Tommerup Træindustri A/S. Råtræforbruget i 1980 blev på: 2.500-3.000 m³ ask, 2.500 m³ bøg og ca. 200 m³ eg.

Forbruget af ask er for tiden dalende, især i den dyre ende af asketræet. Vi eksporterede tidligere planker og kantskårne brædder til sportsredskaber. Efter den sidste prisstigning på asketræ kan vi ikke konkurrere med udlandet (Tyskland og Frankrig).

Hvad angår bøgetræet mener vi, at der vil blive et stigende forbrug.

Egeblokvarer og -emner er for øjeblikket usælgelige på grund af de sidste prisstigninger.

Taasinge Savværk A/S har et råtræforbrug årligt på ca. 30.000 m³. Dette forventes uændret i de kommende år.

Det tekniske udstyr udbygges fortsat i produktionen, til bl.a. barkforædling. Endvidere indføres medio 1981 edb-styring af råtrækøb, forbrug af råtræ samt styring af opskåret lager og salg. Afsætningen på det danske marked er særdeles svag og en ændring heri påregnes

ikke i det kommende år; derimod forventes hovedparten af produktionen at kunne afsættes til eksport. Markedspriserne på savet nåletræ må fremover bedømmes med stor usikkerhed på vort eksportmarked.

Vallø Stifts Savværk: Savværket opskar i 1980/81 ca. 8.500 m³ bøg i kvaliteterne A, B, C og D eller 1.500 m³ mindre end året før. Den reducerede opskæring blev planlagt på baggrund af den svigtende råtrætilførsel i 1979/80 og den fortsatte mangel på kvalificeret arbejdskraft.

Afsætningsmulighederne for savværkets og trævarefabrikens produkter, hvoraf ca. 80% eksporteres, var tilfredsstillende og driftsresultatet blev – alle vilkår taget i betragtning – ret rimeligt.

Den økonomiske afmatning herhjemme og på eksportmarkederne i forbindelse med stigende omkostninger og øget konkurrence vil skærpe vilkårene for virksomheden og gøre det nødvendigt fortsat at investere i rationalisering og videregående forædling af råvaren.

A/S Zinck's fabriker. Godthaab Hammerværk. Råtræforbrug i 1980 ca. 2.000 m³ fortrinsvis god ask. Forbruget i 1981 anslåes at blive lidt mindre.

VEJLEDENDE PRISER GÆLDENDE MAJ 1981

Vejledende priser for LØVTRÆ 1980/81 (efterår 1980)

Ved forhandlinger den 2. oktober 1980 mellem repræsentanter for *Træindustriens Fællesrepræsentation* og *Danske Skoves Handelsudvalg* blev der opnået enighed om vejledende priser for bøg gældende fra 1. november 1980, medens der ikke blev opnået enighed om vejledende priser for eg og ask.

For bøg følger de mellem parterne aftalte vejledende priser.

Derefter følger de priser for øvrige løvtræarter, som anbefales ensidigt fra Handelsudvalgets side fra 7. oktober 1980.

De aftalte råtræpriser er vejledende excl. moms. Køber og sælger kan, såfremt træets fordeling til kvaliteter og/eller dimensioner m.v. motiverer det, kræve prisfradrag eller pristillæg.

Forlanger køber syrefældning, betinger dette tillæg efter aftale.

Priserne gælder for *levering ved bilfast vej* og er baseret på 3 måneders rentefri kredit regnet fra fakturadato. Alle kævlér nummereres med hammer – så vidt muligt i topenden, og målestedet afmærkes.

I overensstemmelse med Meterkommissionens betænkning deles stammer over 8 m længde ved målingen i stykker, hvoraf ingen må være over 8 m lange, og hvert stykke måles da for sig.

Kvalitetssortering af løvtræ (alle træarter)**Kævler:**

Kvalitets- klasse	A	B	C	D
Form	Mindre krumning i et plan		Større krumning i et plan	
Snoning	Kun ubetydelig – betydelig nedsætter en kvalitetsklasse			
Knaster, overgroninger og større barkskader	Ingen betydelig	En betydelig pr. 2 m kævlelængde	To betydelig pr. 2 m kævlelængde	Ringere kævler anvendelige til gavntræ, men ikke hjemmehørende i de øvrige kvalitetsklasser
Vanris			Enkelte betydelig pr. 2 m kævlelængde	
Enderevner	Betydelig betinger dekort			
Frostrevner	Klassen sættes een ned pr. frostrevne en snoet frostrevne nedsætter 2 klasser			
Ring- eller stjerneskjøre	Der gives rimelig fradrag på længden			
Længde	Mindst 3 m, undtagelsesvis ned til 2,6 m			

Se desuden »specielle bestemmelser« under de enkelte træarter.

Afsnit I: Bøg

A. Kævler:

Specielle bestemmelser:

Sund rødkerne i %

af kævlelsens topdiameter: Kl. A indtil 50%

Kl. B og C indtil 66%

Mere rødkerne nedsætter én kvalitetsklasse.

Kl. D ubegrænset rødkerne tilladt.

Pris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven

KLASSE	A	B	C	D
Midtdiameter				
50 cm og derover	605	465	305	x
40-49 cm	520	395	260	x
35-39 cm	315	260	195	x
30-34 cm	235	205	180	x
25-29 cm	205	180	160	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter

Stavkævler

Topdiameter 18-32 cm pris efter aftale

Svellekævler:

Friske knaster tilladt, ikke sorte tude, generende tveger eller råd, hver svellelængde ret i eet plan, rødkerne, der højst må udgøre 50% af kævlelsens diameter, dog maksimalt 25 cm, skal være sund, længde 2,6 m eller flerfold heraf. Kævler med minimumsdiameter skal være rette. Kævlernes skal være klar fra skovens side senest 1. april:

Topdiameter mindst 30 cm 178 kr./m³.

For leverancer i oktober betales et tillæg på 20 kr., november 15 kr. og december 10 kr. R. Collstrop tilbyder 178 kr./m³ for leverancer efter 1.1.1981.

Merudgifter (herunder til udslebning) som følge af afkortning *efter købers ønske* refunderes.

Bundgarmspæle:

6-11 m lange, topdiameter mindst 10 cm 320 kr./m³

11,2-14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 400 kr./m³

over 14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 500 kr./m³

Afsnit II: Eg**A. Kævler:***Specielle bestemmelser:*

Normal splinttykkelse forudsættes i klasse A og B

Kævelængde: undtagelsesvis ned til 2,4 m

Anbefales alene af Handelsudvalget (7.10.1980)

Pris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Nugældende klassebenævnelse	A	B	C	D
Midtdiameter				
60 cm og derover	2200	1400	700	300
50-59 cm	1700	1200	600	260
40-49 cm	1000	800	450	165
30-39 cm	650	500	275	140
29-29 cm	250	200	175	135

B. Specialeffekter:*Finér* pris efter kvalitet

Skibstræ

Aflagt efter købers specifikation pris efter aftale

Rampæle:

Midtdiameter cm	Længde 8-12 m	Længde 6-8 m
30-39	1400	1200
20-29	1200	1000

*Bundgarnspæle:*6-11 m lange, topdiameter mindst 10 cm 350 kr./m³11,2-14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 450 kr./m³over 14 m lange, topdiameter mindst 10 cm 550 kr./m³

Afsnit III: Ask

Anbefales alene af Handelsudvalget (7.10.1980)

A. Kævier:

Specielle bestemmelser:

Form:

Kl. A og kl. B eller sammenhængende kl. A og B skal være rodkævier, hvorved forstås den nederste kævle, selvom denne er renskåret i roden.

Kerne:

Klasse A: lyskernet.

Pris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

KLASSE	A	B	C	D
Midtdiameter				
40 cm og derover	1100	925	375	x
35-39 cm	1000	800	325	x
30-34 cm	800	650	260	x
25-29 cm	500	350	225	x
20-24 cm xx	300	225	200	x
16-19 cm xx	x	x	x	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

xx Diametre under 25 cm er normalt ikke af interesse for savværkerne.

B. Specialeffekter

Bundgarnspæle:

Som for bundgarnspæle af eg.

Afsnit IV: ÆR

Anbefales alene af Handelsudvalget (7.10.1980)

A. KævlérPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Nugældende klassebenævnelse	A	B	C	D
Midtdiameter				
60 cm og derover	695	525	345	x
50-59 cm	575	460	290	x
40-49 cm	495	400	230	x
35-39 cm	400	345	210	x
30-34 cm	315	285	175	x
25-29 cm	285	220	160	x
20-24 cm	200	160	150	x

x = prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter

Finér Pris efter kvalitet

Afsnit V: Andet løvtræ

Anbefales alene af Handelsudvalget (7.10.1980)

A. KævlérPris kr. pr. m³ leveret ved bilfast vej i skoven.

Kævlér:	Lind	El	Birk	Avn- bøg	Elm	Hy- brid- asp	Pop- pel
Midtdiameter							
Klasse A							
40 cm og derover	440	440	440	465	415	440	440
30-39 cm	330	330	330	355	235	330	330
20-29 cm	220	220	220	245	155	220	220
Klasse B							
40 cm og derover	350	350	350	390	205	350	350
30-39 cm	250	250	250	315	180	250	250
20-29 cm	210	210	210	210	135	210	210
Klasse C							
40 cm og derover	250	250	250	315	155	250	250
30-39 cm	225	225	225	245	130	225	225
20-29 cm	200	200	200	200	115	200	200

Klasse D Prisfastsættelse efter aftale.

B. Specialeffekter:

Finér Pris efter kvalitet

Vejledende priser for NÅLETRÆ

Priserne, der er excl. moms, gælder *for levering ved fast vej*. Alle stammer nummereres særskilt og tydeligt med nummerhammer eller nummerplade.

Priserne er baseret på 3 måneders rentefri kredit regnet fra fakturadato. Ved betaling 30 dage efter fakturadato ydes 2% rabat.

De med alm. type trykte priser er fællesvejledende, hvorimod de med kursiv trykte udelukkende er vejledende fra Handelsudvalgets side.

A. Savværkstømmer (uafkortet):

Generelle kvalitetskrav: Stammerne skal være fri for råd, misfarvning og skadelige insektangreb. Såvel grene som »rodtræer« skal være afsavede/-huggede i plan med stammeoverfladen.

Kvalitetsklasser (ved partivis klassificering):

Klasse:

- A. Slanke, rette, finknastede stammer. Ensidedig krumning i hele stammens længde med pilhøjde på maksimalt 1 cm pr. 2 m stammelængde tilladt. Renskæring for råd eller misfarvning må kun forekomme i uvæsentligt omfang.
- B. Træ af form, rethed og knastrenhed som normalt for hovedparten af dansk gran.
- C. Træ af ringere form, blandt andet som følge af væsentlig renskæring for råd eller misfarvning og med flere og noget større knaster.
- D. Topender, randtræ og andet træ, der ikke hører hjemme i de øvrige klasser, men som dog i henseende til styrke og rethed er anvendeligt til tømmereskæring. Stammer, der er aflagt til mindst 8 cm topdiameter, men hvis midtdiameter (målt i cm) divideret med længden (mål i m) er 2,0 eller derover, henføres under alle omstændigheder til denne klasse.

Stammerne aflægges med mindst 8 cm topdiameter.

For så vidt der af et savværk ønskes leveret særlige specifikationer, kan sådanne effektueres til en merpris af indtil 20% på ovennævnte priser.

Ved egentlige detailsalg fra skoven direkte til forbrugere af tømmer efter specifikation kan der til ovennævnte priser beregnes et tillæg af indtil 25%.

Vejledende priser for nåletræ vest for Storebælt

Forhandlinger mellem Handelsudvalget og Træindustriens Fællesrepræsentation har resulteret i, at der er opnået enighed om fælles vejledende priser gældende vest for Storebælt fra mandag den 11. maj 1981. Såfremt intet uforudset hænder, vil disse priser være gældende til der rutinemæssigt optages nye forhandlinger i august måned.

De nye priser er kr. pr. m³ excl. moms:

KLASSE	A	B	C
Midtdiameter			
11-15 cm	230	215	200
16-20 cm	290	270	250
21-25 cm	355	328	300
26-30 cm	435	400	365
Over 30 cm	460	420	380

Med normalfordelingen til dimensionsklasser udgør B-priserne i gennemsnit 301,00 kr. eller listepriisen af august 1980 -3,00%.

Klasse A og C er som hidtil udregnet som klasse B $\pm(10\% - 5 \text{ kr.})$.

Der er ikke aftalt ændringer vedrørende priserne øst for Storebælt, hvor priserne af august 1980 fortsat er vejledende alene fra Handelsudvalgets side.

Vejledende priser for nåletræ

Ved forhandlinger den 19. august 1980 mellem repræsentanter for *Træindustriens Fællesrepræsentation* og *Danske Skoves Handelsudvalg* er opnået enighed om nedenstående vejledende priser for nåletræ.

	Øst for Storebælt				
	Klasse A	Klasse B	Klasse C	Klasse D	
11-15 cm midtdiameter ...	230	215	200	Efter aftale	kr. pr. m ³
16-20 cm midtdiameter ...	290	270	250		kr. pr. m ³
21-25 cm midtdiameter ...	355	325	295		kr. pr. m ³
26-30 cm midtdiameter ...	420	385	350		kr. pr. m ³
Over 30 cm midtdiameter .	435	400	365		kr. pr. m ³

B. Særlige tømmerleverancer:

I. Savværkstræ af lerk og douglasgran med diameter over 20 cm:

Vejledende priser for uafkortet tømmer med tillæg efter kvalitet og anvendelse.

II. Bundgarnspæle, flagstænger

Minimum de for uafkortet tømmer, klasse A, fastsatte priser med tillæg af 60%. Priserne bringes i anvendelse for træ, der leveres efter købers specifikation med hensyn til længde og diameter og skal anvendes som bundgarnspæle eller flagstænger. Endvidere skal de for træ til sådan anvendelse sædvanligt stillede kvalitetskrav (rethed, slankhed m.v.) være opfyldt.

III. Skrælletræ

Vest for Storebælt

Finknastet rødgran:

Topdiameter 30-34 cm	kr. pr. m ³
Topdiameter 35-39 cm	kr. pr. m ³
Topdiameter 40 cm og derover	kr. pr. m ³

IV. Imprægneringsmaster

Hele landet

Stivere:

Længde 6,7- 7,7 m (topdiameter 13-15 cm)	... 330 kr. pr. m ³

Lavsp. master:

Længde 7,7 m (topdiameter 16-18 cm)	... 440 kr. pr. m ³
Længde 8,2 m (topdiameter 16-18 cm)	... 450 kr. pr. m ³
Længde 8,7 m (topdiameter 16-18 cm)	... 470 kr. pr. m ³
Længde 9,2 m (topdiameter 16-18 cm)	... 455 kr. pr. m ³
Længde 9,7 m (topdiameter 16-18 cm)	... 440 kr. pr. m ³

Højsp. master

Længde 10,2-12,2 m (topdiameter 19-21 cm)	... 430 kr. pr. m ³
Længde 13,2-15,2 m (topdiameter 19-21 cm)	... 445 kr. pr. m ³
Længde 16,2 m og større (topdiam. 19-21 cm)	... 475 kr. pr. m ³

For højspændingsmaster (de 3 sidstnævnte længdegrupper) med mindst 23 cm topdiameter betales et tillæg på 50 kr. til ovennævnte priser.

For imprægneringsmaster gælder fremtidigt følgende kvalitetsbestemmelser:

Rødgran og Ædelgran kan leveres, men ikke Sitkagran. Alt mastertræ skal være friskfældet.

Mastetræ må hverken indeholde råd eller spor heraf, ligesom in-sektangreb ikke må forefindes.

Træer skadet af tørke og med gamle slæbe- og fældeskader må ikke aflægges som master.

Masterne skal være finkvistede og velafpudsede, og skal i princippet være rette.

Diameteren skal tiltage jævnt fra top til rod (ca. 0,7 cm. pr. m).

Master aflægges kun efter aftale med køber.

For master, der aflægges med henblik på anvendelse til piloteringsformål, gælder Handelsudvalgets vejl. priser for piloteringspæle.

C. Trametesbeskadiget træ:

Pris efter aftale.

D. Piloteringspæle

Midtdiameter under 20 cm	480 kr. pr. m ³
Midtdiameter 20-24 cm	570 kr. pr. m ³
Midtdiameter 25-29 cm	600 kr. pr. m ³
Midtdiameter 30-34 cm	680 kr. pr. m ³
Midtdiameter mindst 35 cm	750 kr. pr. m ³
Tillæg for pæle under 5 m	110 kr. pr. m ³
Tillæg for pæle 5,0-10,0 m	90 kr. pr. m ³
Tillæg for pæle 17,0-19,8 m	65 kr. pr. m ³
Tillæg for pæle 20,0-22,8 m	90 kr. pr. m ³
Tillæg for pæle 23,0 m og derover	110 kr. pr. m ³

Priser for træ til Novopan Træindustri A/S

Under forhandlinger den 6. april 1981 mellem Danske Skoves Handelsudvalg og Novopan Træindustri A/S opnåedes der enighed om nedenstående nye priser, der er gældende for alle leverancer, der modtages fra og med den 6. april.

Priserne gælder ved bilfast vej excl. moms

LØVTRÆ

	Diameter cm	Bøg, ær, ask, birk	Eg og andet løvtræ*)
3 m Novopankævler	20-80	175 kr./ton	130 kr./ton
1 m spånpladetræ	5-80	160 kr./ton	125 kr./ton
2 m spånpladetræ	5-80	160 kr./ton	125 kr./ton
3 m spånpladetræ	5-80	160 kr./ton	125 kr./ton
2-3 m spånpladetræ	5-80	pris efter nærmere aftale	
4-6 m Toptræ, beskadiget træ og lign.	5-80	100-150 kr./ton	90-120 kr./ton

*) Elm må kun anmeldes i perioden 1. september til 1.

marts, – pris efter vurdering

90-130 kr./ton

NÅLETRÆ

	Diameter cm	Rødgran sitkagran og abiesarterne	fyr og andet nåletræ
1 m spånpladetræ	7-35	118 kr./rm	105 kr./rm
1 m trametestræ	5-7-80**)	75-100 kr./rm	70-100 kr./rm
1 m trametestræ	12-80	90-130 kr./rm	80-121 kr./rm
2 m spånpladetræ	5-80	180 kr./m³	162 kr./m³
2 m spånpladetræ	12-80	215 kr./m³	195 kr./m³
3 m spånpladetræ	5-80	180 kr./m³	162 kr./m³
3 m spånpladetræ	12-80	215 kr./m³	195 kr./m³
2-3 m spånpladetræ	5-80	pris efter nærmere aftale	
4-6 m langt trametestræ	5-80	105-165 kr./m³	90-150 kr./m³
2 og 3 m trametestræ	12-80	125-200 kr./m³	100-180 kr./m³
Faldende længder (gns. længde 6-10 m)	5-35	135-175 kr./m³	130-160 kr./m³
Faldende længder (gns. længde over 10 m)	5-35	155-200 kr./m³	135-180 kr./m³

Fra 1. august 1981 afkortes kredittiden til 30 dage efter udsendelse af afregningsbilag.

**) Såfremt der forekommer træ under 7 cm afregnes der til laveste sats.

Vejl. priser for kassetræ vest for Storebælt

Efter forhandlingerne den 20. august 1980 mellem repræsentanter for Træindustriens Fællesrepræsentation og Danske Skoves Handelsudvalg opnåedes enighed om nedenstående priser for kassetræ. Priserne er gældende fra forhandlingsdatoen:

	En sortering af alm. godt kassetræ = en blanding af de gl. klasser 1 og 2*)		
	Diameter	1 m langt kr./rm	Andre lgd. kr./rm
Rødgran, sitkagran	10-35	140	150
Ædelgranarterne	12-35	160	170
Andet nåletræ incl.	10-35	130	140
douglasgran samt tørt	12-35	145	160
misfarvet træ			
Bøg	15-35		125**)
	lgd. 85 cm		

*) Gl. klasse 1: friskt træ, dog tolereres uskadelig misfarvning.

Gl. klasse 2: ringere kvalitet – men skal under alle omstændigheder kunne holde søm.

**) Vejledende alene fra Skagen Emballagefabrik A/S.

Rethedskrav: Alle træstykker med diameter 10-16 cm skal være rette. For træ med diameter 16-35 cm tillades en stigende krumning i forhold til diameteren op til max. 2 cm pr. løbende meter for diameter 35 cm.

Træstykkerne skal være velafkvistede.

Opmåling af kasetræ: Ved opmåling af rummetereffekter skal der gives 3 cm overmål på højden (jfr. meterkommissionen).

OBS!

Kasetræ diameter 10-35 cm kan kun leveres efter særlig aftale med køber.

Lameltræ: Rødgran, finkvistet, friskt og uden misfarvning 175 cm langt, vinkelret afkappet i begge ender, diameter 10-25 cm i top (undtagelsesvis op til 30 cm i top) 185 kr./rm.

Priserne er excl. moms gældende ved fast vej i skoven og er baseret på 3 mdr. rentefri kredit regnet fra fakturadato.

Kasetræpriser

Som supplement til den vejledende prisliste for kasetræ, der blev bragt i SKOVEN-NYT lb.nr. 29 den 26. august 1980, skal det meddeles, at Handelsudvalget alene anbefaler følgende priser for:

Kasetræ større end 35 cm diameter.

	1 m langt kr./rm	Andre længder kr./rm
Rødgran, sitkagran ædelgranarterne	115	113
Andet nåletræ incl. douglasgran, samt tørt misfarvet træ	110	125

Vejledende priser for brænde, pæle og lægter samt andre småeffekter

Handelsudvalget har revideret de hidtil gældende minimumspriser til efterfølgende, der er lovligt gældende fra den 1.11.1980 og gældende for effekter leveret ved fast vej i skoven:

*Brænde:**Detailpriser excl. moms**Løv (– birk)*

Knippel, rundt 60-100 cm 145-200 kr./rm

Knippel, rundt 200-300 cm 125-175 kr./rm

Pejsebrænde, kløvet 225-275 kr./rm

Birk

Knippel, rundt 60-100 cm 205-235 kr./rm

Knippel, rundt 200-300 cm 175-205 kr./rm

Pejsebrænde, kløvet, 35-40 cm 285-335 kr./rm

Nål:

Rundt 100 cm 135-165 kr./rm

Sankning og selvhugst efter udvisning:

Løvtræ 50- 90 kr./rm

Nåletræ 40- 70 kr./rm

*Pæle:**Eg og lærk*

Hegnspæle (1.60-1.75 m) kløvede 18,00 kr./stk.

Hegnspæle (1.60-1.75 m) runde 14,00 kr./stk.

El-pæle (1.25 m) 4,50 kr./stk.

Nål (– lærk)

El-pæle 3,50 kr./stk.

Tillæg for spidsning:

Hegnspæle 1,00 kr./stk.

El-pæle 0,50 kr./stk.

Andre pæle

Topdiameter 7- 8 cm 3,50 kr./stk.

Topdiameter 9-10 cm 5,25 kr./stk.

Topdiameter 11-12 cm 6,75 kr./stk.

Faskiner: 29,00 kr./stk.*Flagstænger:*

Stænger op til ca. 12 m 6,50 kr./lb.m

*Stakitter:**Detailpriser excl. moms*

Længde: 2.20 m, diameter 3-8 cm 5,00 kr./stk.

Længde: 2.20 m, diameter 5-7 cm 5,50 kr./stk.

Ved engros-salg ydes ydes rabat på 25-33%.

Lægter:

	Engrospris excl. moms kr./m ³	Detailpris excl. moms kr./m ³
Lægter I	200	320
Lægter II	200	320

Klima- og vækstforhold 1980/81*Klima*

Vinteren 1979/80 havde en gennemsnitstemperatur, $\div 0.4^{\circ}\text{C}$, der lå en del under det normale (0.5°). Nedbøren, 202 mm, lå meget over det normale (149).

Marts 1980 havde en gennemsnitstemperatur, 0.7° , der lå meget under det normale (1.6°); nedbøren, 27 mm, var meget under det normale (34). – *April's* gen.temp., 6.1° , var normal; nedbøren, 26 mm, var betydeligt under det normale (39). – Temperaturen i *maj*, 10.4° , var meget under det normale (11.1), og nedbøren, 15 mm, var langt under det normale (38). – *Foråret 1980* havde i landsgennemsnit af middeltemperatur 5.7° (norm. 6.3); af frostdøgn 31 (norm. 26); af soltimer 576 (norm. 564); af nedbør 68 mm (norm. 111); middelvindstyrke 3.4 BF (norm. 3.0).

Juni's gen.temp., 14.9° var noget over det normale (14.4), og nedbøren, 115 mm, var langt over det normale (48). – *Juli* havde gen.temp. 15.9° , der lå noget under normalen (16.5); nedbøren, 96 mm, lå en del over det normale (74). – *August's* gen.temp., 15.5° , var en del under normalen (16.2); nedbøren, 109 mm, lå betydeligt over det normale (81). – *Sommeren 1980* havde i landsgennemsnit af middeltemperatur 15.4° (norm. 15.7); af sommerdage 3.6 (norm. 9.6); af soltimer 513 (norm. 725); af nedbør 320 mm (norm. 203); middelvindstyrke 3.3 BF (norm. 2.9).

September's gen.temp., 13.6° , var noget over normalen (13.1); nedbøren, 61 mm, var noget under normalen (72). – *Oktober* havde en temperatur, 7.9° , som var noget under normalen (8.6); nedbøren, 149 mm, var langt over det normale (70). – *November's* gen.temp., 3.8° , var en del under normalen (4.9), og nedbøren, 98 mm, meget over det normale (60). – *Efterår 1980* havde landsgennemsnit af middeltemperatur 8.4° (norm. 8.9); frostdøgn 13 (8.2); soltimer 308 (306); nedbør 308 mm (202); middelvindstyrke 4.1 BF (norm. 3.4).

Decembers gen.temp. 2.2° var normal, og nedbøren, 84 mm, betydeligt over det normale (55). – *Januar 1981* havde noget under normaltemperatur $\div 0.6^{\circ}$ ($\div 0.1$) og nedbør, 60 mm, lidt over det normale (55 mm). – *Februar* havde en gen. temp., 0.3° , der lå 0.7° over normalen

(÷0.4). Nedbøren, 50 mm, var en del over normalen (39). – *Vinteren 1980/81* havde landsgen. af middeltemperatur 0.6° (norm. 0.5°); frostdøgn 54 (norm. 54); isdøgn 18 (norm. 20); soltimer 148 (norm. 134); nedbør 194 mm (norm. 149); middelvindstyrke 4.5 BF (norm. 3.6).

Meteorologisk Institut har oplyst følgende om nedbøren i de sidste 5 år; normalnedbøren er 664 mm/år. For årene 1976-80 har årsnedbøren været henholdsvis: 537, 722, 691, 775 og 854 mm. De sidste 4 år har nedbøren således ligget over gennemsnittet, de sidste 2 år endda ganske væsentligt.

Frøsætning

Statsskovrider H. BARNER, Statsskovenes Planteavlstation, har givet følgende oplysninger om frøstningen i 1980:

»Nærmest ingen frøsætning i danske bevoksninger af nåletræ undtagen Cham. Lawsoniana. I løvtræbevoksninger svag frøsætning i bøg, men indsamling ej af praktisk betydning. I eg nogen frøsætning og indsamling mulig.«

Skovens skadelnsekter 1980

Klimaet

Vejrmæssigt blev 1980 et højt usædvanligt år på grund af nedbørsforholdene. De tre første måneder var normale; men lige forud i december 1979 var vinteren indledt med en usædvanlig stor nedbørsmængde.

April måned var tør, og maj var særdeles tør, og på samme måde startede juni. I sidste halvdel af juni blev situationen imidlertid en ganske anden, idet mange voldsomme regnskyl medførte, at juninedbøren blev mere end det dobbelte af normalen. – Det våde vejr fortsatte både i juli og august, således at nedbørssummen for disse 3 måneder med over 300 mm blev den største mængde, man nogensinde har registreret for denne periode. September gav et ophold i regnen med kun normal nedbørsmængde; men atter i oktober styrtede det ned. Tendensen fortsatte året ud, og 1980-nedbøren blev på trods af 4 normale måneder og tørke i april-maj den højeste årsnedbør i Meteorologisk Institut's mere end 100-årige registreringsperiode.

Temperaturmæssigt var 1980 et ret normalt år taget som helhed. Sommeren var måske lidt mindre varieret end ellers, idet meget varme perioder næsten helt har manglet.

Kalenderåret sluttede med storm og stormfald i det nordlige Jylland. Eventuelle virkninger med hensyn til insektangreb kan naturligvis først ventes i 1981.

Næbmunde (Rhynchota)

Antallet af indberetninger om *nåletrægallelus* var moderat, men dog betydelig større end i 1979, det gælder både galler på gran og skader af *ædelgranlus* (*Dreyfusia nordmannianae*). Det er en erfaring, at tørt forår øger angrebene af ædelgranlus, og nogle steder var disse alvorlige nok, et enkelt nordjysk distrikt melder således 90% af sine nordmannsgran-juletræer ødelagt. – I samarbejde med Skovteknisk Institut forventes der en større serie undersøgelser over ædelgranlusens skade og bekæmpelse indledt snarest. Andre bladlusangreb var ubetydelige.

Om skjoldlusen kan meddeles, at der forekom enkelte angreb af *pileskjoldlus* (*Chionaspis salicis*) på pil og ask.

Sommerfugle (Lepidoptera)

Fra flere steder, bl.a. Odsherred, er indberettet omfattende afløvning af mange buske og hegn, forårsaget af *spindemøl* (*Hyponomeuta* sp.).

Fra Vardeegnen er på grannåle meldt om et angreb af vikleren *Asthenia pygmaeana* af nogenlunde betydeligt omfang på mandshøje rødgraner. Det er det første bekendte angreb i mange år.

Fyrrevikleren (*Rhyacionia buoliana*) var, som det kunne ventes efter den våde eftersommer året forud, meget sparsom. Nålene er da alt for saftfyldte til, at de små larver kan klare sig.

Indenfor »storsommerfuglene« er der en del at berette. Visse spinde-re har været i masseformering. *Bøgenonnen* (*Dasychira pudibunda*) viste sig således efter ca. 40 år på ny med afløvninger i ældre bøge-bevoksninger, denne gang især i skove under Christianssæde og Halsted Kloster. Angrebet er som bekendt mere iøjnefaldende end farligt.

Penselspinderen (*Orgyia antiqua*) optrådte i Nørlund Plantage på et areal af 4-5 ha 2-4 m høje rødgran.

Endelig fortsatte det store angreb af *nonne* (*Lymantria monacha*) i 1980 på i alt ca. 1000 ha især på Palsgaard Statsskovdistrikt, men også i Læsø Plantage. Bortset fra de allerværste arealer i Gludsted kunne angrebet slås ned med den relativt fredssommelige hudskifteforstyrrende insektgift diflubenzuron (Dimilin), som er et godt eksempel på de senere års udvikling af mindre farlige insecticider. I angrebets centre var der imidlertid ca. 3.000 små larver pr. m² svarende til 24-30.000 pr. træ. Her åd larverne den nye nålemasse så hurtigt, den kom frem, og det var nødvendigt på dispensation at sprøjte med endosulfan, også med godt resultat. Angrebet er nu i tilbagegang, og forventelig er højst 100 ha af Gludsted Plantage truet i 1981. Århus Universitet har ved hjælp af feromonfælder eftersøgt nonnebestande især i Jylland og har fundet arten meget udbredt. Egne analyser af

klimaet forud for de danske angreb har vist, at der i en periode på ca. 4 år forud for disse har rådet gunstige betingelser for nonnen, specielt i sværmningsperioden (august). Sammenholdt med at det vil tage 4-5 år at opbygge ovennævnte larveantal, er det helt oplagt, at de nuværende angreb har deres oprindelse i varme og tørre år begyndende omkring 1975.

Sluttelig vedrørende storsommerfuglene må det nævnes, at der i 1980 har været meget udbredte og meget omfattende afløvninger af, især, gammel eg, landet over. Bladgnavet er foretaget af frostmålere, hvoraf der har været flere arter involveret. Klart den vigtigste var dog *Stor frostmåler (Hibernia defoliaria)*.

Biller (Coleoptera)

Disse har kun i beskeden grad gjort sig bemærket, men der har som sædvanlig været nogle økonomisk mærkbare angreb af *Hylobius*. Her har der desuden været foretaget, endnu ikke opgjorte, forsøg med alternative insecticider til DDT. *Gråsnuder (Strophosomus melanogrammus)* har stedvis afnålet nyplantede nåletræer stærkt, endelig har *bøgeloppen (Rhynchaenus fagi)* afløvet bøg stærkt omkring Haderslev. De i tidligere år omtalte *barkbille-* (bl.a. *typograf-*) angreb er givetvis i tilbagegang, men stormfaldet i Midt- og Nordjylland ved årsskiftet 1980-81 kan måske på ny sætte gang i dem. I den forbindelse er det naturligvis vigtigt, så vidt muligt, at få stammer, der angribes af typografer m.m., ud af skoven, før billerne klækkes herfra, d.v.s. bedst inden 1. juli og senst ca. 1. august.

Årevingede (Hymenoptera)

Særlig tre arter bladhvepse har gjort sig bemærket. *Rød fyrreblad-hveps (Neodiprion sertifer)* var meget hyppigere end året forud, bl.a. på contortafyr. *Blå birkebladhveps (Arge pullata)* er fortsat meget hyppig og meget generende for birk i Østsjælland fra København til Gjorslev-Næstved. Endelig er der åbenbart en opblomstring af *lille granblad-hveps (Pristiphora abietina)* med flere meddelelser fra Sjælland, samt fra Nyborg- og Ålborg-området. De involverede arealer er dog ikke meget store.

Andet

Sluttelig er der indgået enkelte meddelelser om angreb af *fyrrenål-skedegalmug (Thecodiplosis brachyntera)* på fyr, *nåletræspindemide (Oligonychus ununguis)* på sitkagran samt om *galmider (Eriophyes sp.)* på el.

(BRODER BEJER. Skovens skadeinsekter 1980. SKOVEN. 1981, p. 38)

Bestyrelse, Handelsudvalg, medarbejdere

Dansk Skovforenings bestyrelse

Hofjægermester V. Bruun de Neergaard (formand)
 Gårdejer Evald Nygaard (næstformand)
 Hofjægermester Gustav Berner
 Administrator J. E. Due
 Statsskovdirektør H. Frølund
 Afdelingschef Søren Grosen
 Skovrider Jørgen Lassen
 Professor P. Moltesen
 Skovrider H. C. Nissen
 Godsejer R. Gorm Reventlow-Grinling
 Skovrider A. Tage-Jensen
 Godsejer Iver Tesdorpf

Danske Skoves Handelsudvalg

Skovrider Jørgen Lassen, (formand) (Østsjællandske kreds)
 Statsskovrider Lars Toksvig (Nordsjællandske kreds)
 Skovrider Jørgen E. Bruun (Vestsjællandske kreds)
 Skovrider Hans Blichfeldt (Sydsjællandske kreds)
 Skovrider Erik Stope (Lolland-Falsters kreds)
 Skovrider Finn Jacobsen (Fynske kreds)
 Skovrider Per Krarup (Nordjyske kreds)
 Skovrider Torben Brül (Midtjyske kreds)
 Skovrider P. Holbek (Sydjyske kreds)
 Skovrider N. Terp-Hansen (Kronjyske kreds)
 Skovrider Per F. Tøttrup (Vestjyske kreds)

Dansk Skovforenings medarbejdere

<i>Afdelinger:</i>	<i>Personale:</i>
<i>Sekretariatet:</i>	Direktør Ole Fog Skovrider Mikal Herløw
<i>Forkontor:</i>	Sekretær Anne-Merete Rasmussen Sekretær Anne Maas Sekretær Susanne Christensen Sekretær Hanne Svendsen
<i>Bogholderi:</i>	Regnskabschef Knud Malling Bogholderiassistent Annette Andersen
<i>Økonomisk-statistisk Afd.:</i>	Konsulent, skovrider, lic. agro Knud Dalgas Forstkandidat Jens Thomsen Skovtekniker Jens Michael Skjødt

*Dansk Skov-
forenings*

Tidsskrift: Redaktør, forstkandidat Poul Hauberg

Tidsskriftet

Skoven: Redaktør, forstkandidat Bo Michael Ravn
Annonceekspedition: Redaktør P. Hauberg

Danske Skoves Handelskontors medarbejdere

Afdelinger: *Personale:*

Hovedkontor: Direktør Ole Fog
Amalievej 20, Skovrider Mikal Herløw
1875 Køben-
havn V

Afdeling Jylland/ Afdelingsleder, skovfoged Verner Sørensen
Fyn: Skovtekniker Jørgen Røge
Ørstedvej 3, Jels, Forstkandidat Tøger W. Stranddorf
6630 Rødding Sekretær Kirsten Hede
Sekretær Anne Marie Hansen

SKOVTEKNISK INSTITUT (ATV)

(Danish Institute of Forest Technology)

ÅRSBERETNING 1980

Oxford class: 946.3 : 3

1. OPRETTELSE

Skovteknisk Institut er en selvejende institution tilknyttet Akademiet for de Tekniske Videnskaber, oprettet 27. juni 1967 på initiativ af Dansk Skovforening.

2. FORMÅL

Instituttet har til formål at fremme den driftstekniske udvikling i skovbruget.

3. LEDELSE OG PERSONALE

Skovteknisk Instituts bestyrelse afholdt i 1980 to bestyrelsesmøder. Forårsmødet afholdtes i Skovteknisk Institut, mens efterårsmødet afholdtes i Det danske Hedeselskabs nye lokaler i Viborg.

Der afholdtes to forretningsudvalgsmøder.

I 1980 drøftede bestyrelse og forretningsudvalg særlig de mange forslag til institutopgaver, der fremkommer fra praksis, og en prioritering heraf under hensyntagen til ressourcernes begrænsning. Bestyrelsen vedtog i 1980 en indstilling til ATV om udvidelse af bestyrelsen med en skovarbejder i erkendelse af, at skovarbejderne er en af instituttets store brugergrupper.

3.1 Bestyrelse pr. 1. januar 1981

<i>Navn</i>	<i>Profession</i>	<i>Tilknytning</i>
P. Moltesen (formand)	professor	Skovbrugsinstituttet (KVL)
G. Bergsten	statsskovrider	Skovstyrelsen
A. E. Billeschou	forstfuldmægtig	Skovstyrelsen
V. Bruun de Neergaard	godsejer	Dansk Skovforening
S. Bøgh	sikkerheds- konsulent	Specialarbejderfor- bundet i Danmark
P. Christensen	skovfoged	Dansk Skovforening
O. Fog	direktør	Dansk Skovforening
E. Holmsgaard	forstander	Statens forstlige Forsøgsvæsen
S. Honoré	skovtekniker	Skovteknisk Institut
O. Høgsgaard	skovrider	Skovbrugets Arbejdsgiverforening
M. V. Knudsen	direktør	Teknologisk Institut
E. Leer	skovfoged	Det danske Hedeselskab
R. Matzen	lektor	Jordbrugsteknisk Institut (KVL)
T. Nielsen	skovrider	Dansk Skovforening
Aa. M. Pedersen	forstander	Skovskolen i Nødebo
P. Rosendahl	civilingeniør	Skovteknisk Institut
I. Tesdorpf	godsejer	Dansk Skovforening
B. Thorlacius- Ussing	skovrider	Træindustriens Fabrikantforening
N. P. Tulstrup	skovrider	Centralsavværket Ltd.

3.2 Forretningsudvalg pr. 1. januar 1981

P. Moltesen	professor	Skovbrugsinstituttet (KVL)
A. E. Billeschou	forstfuldmægtig	Skovstyrelsen
V. Bruun de Neergaard	godsejer	Dansk Skovforening
S. Bøgh	sikkerheds- konsulent	Specialarbejder- forbundet i Danmark
T. Nielsen	skovrider	Dansk Skovforening
Aa. M. Pedersen	forstander	Skovskolen i Nødebo

3.3 Personale pr. 1. januar 1981

Per Tutein Brenøe	forstkandidat, instituttleder	Administration

Paul Christensen	forstkandidat	Pyntegrønt
Jan Thorn Clausen	forstkandidat	Teknik, økonomi og biologi ved tynding
Nelli Hellberg	sekretær	Lay-out, publikationer og filmudlejning
Søren Honoré	skovtekniker	Maskinkonsulent
Lars Kjærbølling	skovtekniker	Kulturetablering og -pleje
Per Rosendahl	civilingeniør	Maskinteknik og kon- struktion, ergonomi
Inge Ryde	sekretær	Fakturering og regnskab
Jørgen Skyum	forstkandiat	EDB-medarbejder, korttidsplanlægning
Tøger Stranddorf	forstkandidat	Høstning og transport af overskudstræ
Frans Theilby	skovtekniker	Arbejds miljø og sikkerhed, § 9 kurser
Jane Vibe	korrespondent	Korrespondentarbejde

I perioder af 1980 har desuden følgende personer været tilknyttet instituttet som medarbejdere:

N. Heding (seniorstipendiat), K. Østergaard og M. Jørgensen (skovteknikere).

4. LOKALER

Skovteknisk Instituts adresse: Amalievej 20, 1875 København V. Telefon: 01-24 42 66.

5. VIRKSOMHEDEN I 1980

I 1979 vedtog bestyrelsen, at instituttet skulle forsøge at øge sine videnformidlingsaktiviteter, særlig den direkte kontakt med brugerne, gennem konsulentbesøg i skoven, arbejdspladskurser og mindre demonstrationer i skoven. Til gengæld kunne man skære ned på den omfattende skriftlige videnformidling. Aktiviteterne i 1980 er præget af dette ønske.

Klientbetalte aktiviteter omfatter timer til løsning af rekvirerede opgaver fra skovbruget, maskinindustri, kemikaliefirmaer, træindustrier

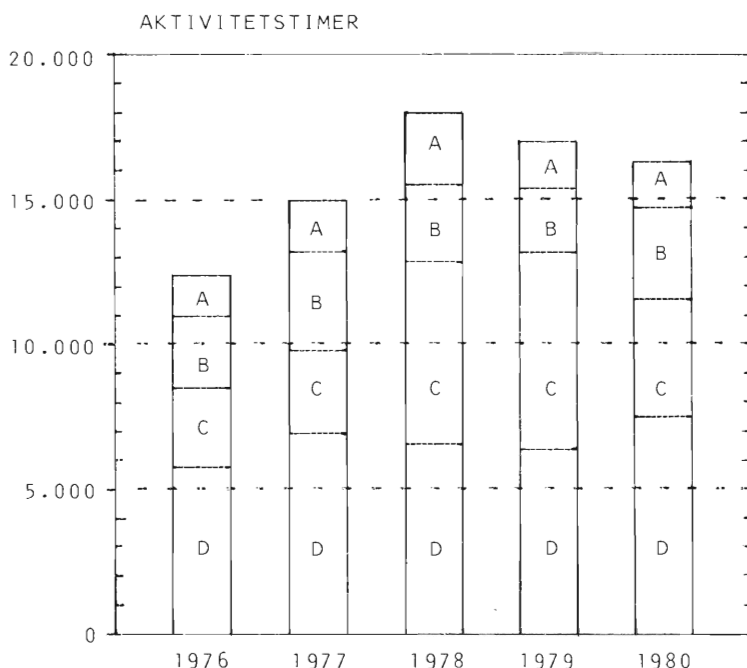

Fig. 1 Udviklingen i aktiviteter 1976-1980.

- A = Fællesaktiviteter
- B = Basisaktiviteter
- C = Projektaktiviteter
- D = Klientaktiviteter

samt undervisning, foredrag, kurser og demonstrationer. Aktiviteten lå i 1980 på 46%, en stigning i forhold til de to foregående år.

Projektaktiviteter omfatter opgaver løst med midler fra fonds, offentlige som private. Aktiviteten har ligget på samme niveau som i 1976-1977. Springet i 1978-1979 skyldes udarbejdelse af Skovteknik '80 samt store opgaver fra det offentlige, samtidig med at de øvrige projektaktiviteter er holdt i gang.

Basisaktiviteter er de opgaver, der er med til at holde instituttets videnberedskab oppe, f.eks. litteraturstudier og deltagelse i demonstrationer. Aktiviteterne finansieres med Teknologistyrelsesmidler og egne midler. Aktiviteten var i 1980 en del højere end i de foregående år med hovedvægt på indsamling og bearbejdning af indenlandske og særlig udenlandske resultater til anvendelse i praksis.

Fællesaktiviteter omfatter daglig administration, interne orienteringsmøder m.m. I 1980 udgjorde aktiviteten 10% af det samlede timetal.

5.1 Forsknings- og udviklingsarbejdet

5.1.1 Skovnings- og transportsystemer

Aflægningsmetoder i småtømmerbevoksninger

I samarbejde med Hedeselskabet undersøges forskellige aflægningsmuligheder i småtømmerbevoksninger. Formålet er at undersøge tidsforbrug og omkostninger til skovning og transport, sortimentsforhold, dækningsbidrag m.m. Fire forskellige sortimentsudfald undersøges:

- uafkortet tømmer, 3 m cellulosetræ og 1 m trametestræ
- 3 m kassetræ, 3 m cellulosetræ og 2 m trametestræ
- 4-6 m korttømmer, 3 m cellulosetræ og 1 m trametestræ
- 3 m cellulosetræ og 2 m trametestræ

Skovningsundersøgelsen er afsluttet i december 1980, transportundersøgelsen i februar 1981. Rapport pr. 1981-07-01.

Metoder og udstyr til retningsbestemt fældning i tømmerkovning ved brug af motorsav

Projektet er udførligt omtalt i tidligere årsberetninger.

Der er gennemført tids- og metodestudier med forskellige skovnings- og transportmetoder på Buderupholm og Salten Langsø skovdistrikter. Resultaterne herfra viser, at retningsbestemt fældning kan reducere tidsforbruget til transport i bevoksningen med 20% og reducere skadefrekvensen (fælde-transportskader) med op til 40%. Tidsforøgelsen til udførelse af den retningsbestemte fældning andrager 2-4% af det totale tidsforbrug ved skovningen.

Der er udarbejdet kursustilbud for distriktskursus i retningsbestemt fældning og transport, og SI rapport vil foreligge i begyndelsen af 1981.

Ved ovennævnte studier er anvendt en fældekærre af typen »Lindborgvogn«. Denne kærretype er ikke fuldt tilfredsstillende, og arbejdet med udvikling af en egnet fældekærre fortsætter som et selvstændigt projekt i 1981 i samarbejde med inden- og udenlandske institutioner.

Dokumentation: THEILBY, F.: Retningsbestemt fældning og udslæbning i yngre tømmerbevoksninger. Stencil 1980-12-08.

Udslæbning med hest

I forbindelse med transportstudierne på Buderupholm skovdistrikt blev udslæbningspræstationer og økonomi ved udslæbning med hest belyst. På foranledning af Skovstyrelsen er udarbejdet et notat vedr. udslæbning med hest. Studierne viser, at hesten – selv med en udnyttelsesgrad på 500 timer p.a. – må anses for at være et konkurrencedygtigt alternativ til traktor + radiostyret spil ved udslæbning til stikspor i yngre tømmerbevoksninger.

Dokumentation: THEILBY, F.: Anvendelse af heste i skovbruget. Stencil 1980-12-08.

Rationalisering af råtræopmåling

Omkostningerne til opmåling varierer meget fra distrikt til distrikt, hvilket for en stor del skyldes forskellige opmålingsmetoder. Instituttet har påbegyndt egentlige arbejdsstudier af forskellige opmålingsmetoder, holdstørrelser, opmålingsudstyr m.m. for at afdække rationaliseringsmuligheder. De foreløbige resultater tyder på, at der er gode muligheder for en væsentlig reduktion af opmålingsomkostningerne. Projektet fortsætter i 1981.

De foreløbige resultater er forelagt i CLAUSEN, J. T.: Opmåling af råtræ. Stencil 1980-07-16.

Driftsanalyse af skovmaskiner (NSR projekt)

Som en dansk del af et nordisk projekt er ca. 35 forskellige skovmaskiner til skovning og transport blevet

Fig. 2. Knud Sørensen vognen læsses og trækkes ved hjælp af LOFT 1250 kombitang til udkørsel og udslebning. Kronborg skovdistrikt.

fulgt med en nøje driftsstatistik. I alt følges ca. 200 maskiner i Norden i et helt år med henblik på at få forøget viden om de faktiske maskinomkostninger, maskinudnyttelse og -produktivitet. En interessant teori om, at maskinomkostninger kan sættes i direkte forhold til brændstofforbruget, søges uddybet i analysen. Dataindsamlingen afsluttes april 1981, og en slutrapportering med hele det nordiske materiale forventes at foreligge efteråret 1981.

Terræntransport med hydraulisk tang (NSR projekt)

Den hydrauliske tang er i de senere år vundet stærkt frem. Især den kombinerede udslebning- og udkørselstang har vist sig som et alsidigt og fleksibelt alternativ til både spil/kævlebue og kran/vogn. En traktorfører har konstrueret en lille vogn, KS-vognen, som læsses og håndteres af tangen, hvorved læsset kan 3-dobles. Denne kombination undersøges nu med henblik på produktivitet og økonomi. Rapport 1981-07-01.

Strippersystem i småtdimensioneret gran

Afkvistning med Stripper II-systemet til selektiv tynding har vist sig at være relativt dyr, når træerne er små, d.v.s. første og eventuelt anden tynding. Det er udslæbningen, der gør systemet dyrt. Et forsøg med kontinuert række- og selektiv tynding, hvor fældereren manuelt trækker træerne næsten ud til sporet (den borthuggede række), antyder en væsentlig reduktion af skovningsomkostningerne. Af hensyn til arbejdsmiljøet bør metoden kun anvendes på små træer. Metoden blev vist på maskindemonstrationen på Fussingø.

De foreløbige resultater er publiceret i: CLAUSEN, J. T.: Stripper II-system uden spilsammenføring. Stencil 1980-10-17.

5.1.2 Affaldstræ

Høstning og transport af affaldstræ fra skove m.m.

Det teknologirådsstøttede projekt »Høstning og transport af affaldstræ fra skove m.m.« afsluttedes med årets udgang. Arbejdet har som i de to foregående år koncentreret sig om:

- opbygning af faglig viden ved hjælp af resultater og erfaringer fra ind- og udland samt egne orienterende forsøg.
- formidling af den indhøstede viden via konsulentarbejde, foredrag, demonstrationer og artikler.

Slutrapport foreligger primo 1981.

Sammenføring af heltræer med tang

Ved fremstilling af flis af små tyndingstræer (hugstdiameter 5-8 cm) har fældning og spilsammenføring til stikspor i selektiv tynding vist sig at være den mest tid- og omkostningskrævende arbejdsproces. Ved at ændre arbejdsmetode fra selektiv tynding til rækkehugst med sammenføring af heltræerne med tang kan der opnås besparelser både i arbejdstid og omkostninger pr. pro-

duceret enhed. Der er gennemført tidsstudier af metoden på tre skovdistrikter, og de foreløbige resultater er lovende. Stencil med metodebeskrivelse og tidsstudieresultater er under udarbejdelse og foreligger 1981-07-01.

Fældebøjle til motorsav

Ved fældning og evt. bunkelægning af små træer til flishugning eller i almindelig udrensning med motorsav kan der spares mange anstrengende ryg- og knæbøjninger ved at forsyne motorsaven med en bøjle, så saven kan betjenes fra opretstående stilling. Ved sammenlignende tidsstudier af fældning med og uden fældebøjle viste det sig, at anvendelsen af fældebøjle ikke indebærer produktivitmæssige fordele. Bøjlels ergonomiske fordele kan evt. indebare produktivitmæssige fordele på længere sigt.

Resultaterne af tidsstudierne er dokumenteret i: KJÆRBØLLING, L. & T. W., STRANDDORF: Afprøvning af Husqvarna fældebøjle til motorsav. Stencil 1980-09-30.

Brændeoparbejdning

Problemerne med førstegangstynding i gran og de fortsat gode afsætningsmuligheder for brændeprodukter har dannet baggrund for afprøvning af Vimek trepunktsophængt og traktordrevet (hydraulisk) brændemaskine af svensk oprindelse. Maskinen afkvister, afkorter på brændelængde, kløver delvis og fylder brændestykkerne i en højtippende kasse. Formålet var at afprøve, om det ved maskinens hjælp er muligt at opnå et positivt dækningsbidrag ved fremstilling af brænde af små grantræer i rækkehugst. Resultatet blev, at det næppe er muligt med maskinen i den afprøvede udgave. En redegørelse for afprøvningen er under udarbejdelse og foreligger i 1981.

Dokumentation:

STRANDDORF, T. W.: 1. arbejdspapir vedrørende mekanisering af 1. tynding i nåletræ. Stencil 1980-06-18.

- Høstning og transport af overskudstræ. Projektrapport etape 1. Stencil 1980-11-24.
- Fra træ til fyr på Fussingø. SKOVEN 8, 190 og SKOVBRUGSTIDENDE 9, 162.
- Vejledende brændværdier og olieækvivalenter for brændsel af skovtræ. SKOVEN 11, 275.

5.1.3 Skovbrugets arbejdsmiljø

Traktorførerergonomi

Projektet, som blev påbegyndt i 1975 og nu er afsluttet, er udførligt omtalt i tidligere årsberetninger. Fra projektet foreligger bl.a. en ergonomisk checkliste for landbrugstraktorer til skovbrug; en samlet rapportering er under udarbejdelse og vil foreligge i begyndelsen af 1981. I 1981 behandles forskellige supplerende betjeningssystemer til betjening af traktorbårne redskaber.

Dokumentation:

ROSENDAHL, P.: Betjening af Indslev skovspil. SKOVEN 4, 103.

- Registrering af traktor med arbejdsbelysning. SKOVEN 4, 103.
- Sikkerhedsglas i førerhuse. SKOVEN 4, 107 og SKOVBRUGSTIDENDE 5, 82.
- Traktorførerhuse – indretning og betjening. SKOVEN 8, 188 og SKOVBRUGSTIDENDE 9, 158.
- Arbejdsbelysning. SKOVEN 10, 250.
- Samspillet mellem menneske og traktor. EFFEKTIVT LANDBRUG nr. 18.

Ulykkestilbudsrapportering

I forbindelse med instituttets udredningsarbejde omkring spil er gennemført en tilbudsrapportering med formål at belyse ulykkesrisici ved arbejde med spil samt konstruktionsmæssige svagheder eller betjeningsmæssige ulemper ved eksisterende spil. Endvidere har formålet været at indhente erfaringer med tilbudsrapportering som et middel til at kortlægge arbejdsmiljøet omkring en arbejdsoperation.

Dokumentation: THEILBY, F.: Ulykkestilbud ved arbejde med spil. Stencil 1981-03-04.

5.1.4 Kulturteknik

Arbejdsteknik ved afstandsregulering og løvtræbekæmpelse (NSR projekt)

Baggrunden for projektet er det stigende behov for effektivisering af udrensningsarbejdet i de nordiske lande. Samtidig udgør bekæmpelse af den hårdføre træopvækst et voksende problem, der arbejdsteknisk ligner udrensningsarbejdet meget. Den danske indsats i 1981 vil blive koncentreret om indsamling af viden om eksisterende udstyr, afprøvning af udstyr til samtidig nedskæring og herbicidbehandling af stødet og undersøgelse af forskellige herbiciders effekt på stød. Projektet afsluttes i 1984.

5.1.5 Maskinteknik

Kravspecifikationer til dansk skovspil

Projektet påbegyndtes i 1979 med en statusregistrering og -analyse af de på det danske marked værende spil. Udredningen omfattede en bedømmelse af trækkræftbehovet for spil anvendt til forskellige udslæbningsopgaver og afprøvning af spillets trækkræft efter 1-5 års anvendelse.

Projektet er nu afsluttet med en rapport, som indeholder kravspecifikationer, idéoplæg og skitseforslag til et dansk skovspil.

Dokumentation:

ROSENDAHL, P. & M. JØRGENSEN: TR projekt. Kravspecifikationer og prototype-skitseforslag til et dansk skovspil. Stencil 1980-12-10.

JØRGENSEN, M.: Afprøvning af JACO-1800 skovspil. Stencil 1980-01-11.

– Registrering af kraft- og effektforhold ved indspilningsopgaver. Stencil 1980-10-17.

Klimaanlæg i traktorførerhuse

Som nævnt i sidste års årsberetning afprøvede instituttet i 1979 klimaanlæg på det danske marked. I 1980 blev afprøvningsopgaverne fulgt op af en forsøgsinstallation i en skovtraktor udført i samarbejde med Skovstyrelsen. De

Fig. 3. Rollo Skov-Trac har fået nyt førerhus. Her er en prototype med hydrostatisk transmission og firehjulstræk.

praktiske erfaringer viser, at det kun er køleanlæg, der har kapacitet til at opretholde en passende rumtemperatur i sommermånederne. Køleanlæg er imidlertid beko-stelige at eftermontere på skovudrustede landbrugstraktorer. Befugtningsanlæg alene har ikke den nødvendige kapacitet, men er kombineret med solreflekterende film en anvendelig løsning. En del landbrugstraktorer kan i dag leveres med køleanlæg integreret i ventilationsanlægget, og det er en god og relativ billig løsning. Endvidere viser erfaringerne fra praksis, at klimaanlæggene gennemgående giver for store og uens lufthastigheder omkring traktorførerens krop.

Dokumentation: JØRGENSEN, M.: Udredning omkring klimaanlæg til traktorer. Stencil 1980-01-11.

5.1.5 Pyntegrønt og juletræer

Høstning og transport af pyntegrønt

På baggrund af pyntegrøntprognosen, der udkom i

1979, er der fra Teknologistyrelsen bevilliget midler til et treårigt projekt om høstning og transport af pyntegrønt. Projektet løber i perioden 1981-1983.

Bekæmpelse af lus i nordmannsgran

Formålet med projektet er at anvise skovbruget de bedst egnede midler og metoder til bekæmpelse af lus i nordmannsgran og belyse produktivitetsgevinst og total økonomi ved anvendelse af midlerne. Midlerne bedømmes ud fra deres effektivitet, omkostninger og arbejds-hygieniske og miljømæssige konsekvenser. Endvidere vil projektet omfatte indsamling af materiale til belysning af proveniensvalgets betydning for luseangrebene omfang.

Projektet gennemføres i samarbejde med Forstzoolo-gisk Laboratorium på Landbohøjskolen. Statens forstlige Forsøgsvæsen og Arboretet vil medvirke ved proveniens-undersøgelsen.

Fig. 4. LOFT kulturplov består af to skålformede, dybt takkede tallerkener af 85 cm diameter. Ploven frembringer en mineraljordsblottet plantestribe af 50-60 cm bredde.

Skader på nordmannsgran

Der optrådte i 1980 hidtil ukendte skader på nordmannsgran flere steder i landet. Skaderne har været meget ødelæggende for kvaliteten af grønt og juletræer. Skovteknisk Institut vil i 1981 i samarbejde med en række andre forskningsinstitutioner søge at finde årsagerne til skaderne, der måske så vil kunne forebygges.

5.1.6 Korttidsplanlægning

Fra Teknologistyrelsen har Skovteknisk Institut modtaget støtte til et treårigt projekt til udvikling af skovtekniske planer (korttids- og årsplaner).

Ved *korttidsplaner* forstås planer med 3-5 års tidshorisont, som udarbejdes med udgangspunkt i periodeplanen (den traditionelle »driftsplan« med 10-15 års tidshorisont). Korttidsplanerne belyser de tekniske og økonomiske konsekvenser af periodeplanens overordnede retningslinier for driften. Som eksempler kan nævnes:

- mekaniseringsplaner
- investeringsplaner
- personaleplaner
- pyntegrøntplaner
- tyndingsplaner
- sprøjteplaner
- afsætningsplaner

Ved *årsplaner* forstås planer med ét års tidshorisont. Årsplanerne udarbejdes som et præciseret årsbudget i forbindelse med regnskabsperioden på grundlag af korttidsplanerne.

Under projektet vil interessen i begyndelsen blive koncentreret omkring korttidsplanerne. Formålet er at udvikle beregningsrutiner og -metoder samt at rationalisere indsamling og analyse af det nødvendige datamateriale. Korttidsplaner vil blive udviklet med baggrund i periodeplanens rammer og supplerende materiale (f.eks. arbejds- og maskinpræstationer) med direkte sigte mod anvendelse ved årsplanlægning og -budgettering. I udvik-

lingsarbejdet vil der blive lagt stor vægt på, at den senere anvendelse i praksis kan udføres på det sted og tidspunkt, hvor det måtte ønskes (et »her og nu« svar). Ved inddragelse af EDB-baserede løsninger vil den tekniske udvikling inden for udstyr, som i fremtiden kan tænkes at blive af interesse for skovdistrikter (især terminaler og mikrodatamater), blive fulgt løbende.

5.1.7 Andre opgaver

NSR sekretariatet

Ved styremødet i marts 1980 blev statsskovrider GUNNAR BERGSTEN afløst af professor IVAR SAMSET, Norge, som formand for Nordiska Skogsarbetsstudiernas Råd (NSR). Samtidig overgik NSR sekretariatet fra Skovteknisk Institut til Norsk Institutt for skogforskning. For at sikre kontinuiteten i sekretariatets fortsatte arbejde er på opfordring af NISK udarbejdet en »køreplan for NSR sekretariatet« med beskrivelse af de årligt tilbagevendende funktioner og rutiner.

Engelsksproget eksportkatalog

Med støtte fra Danmarks Erhvervsfond og i samarbejde med virksomhederne er udarbejdet »A Compendium of Danish Forest Machinery« omfattende 25 danske skovmaskiner, som hver er beskrevet med foto og tekst på en dobbelt A4 side. Kompendiet er trykt i 1000 eksemplarer, som i løbet af efteråret 1980 er blevet distribueret fra Skovteknisk Institut. Ved årets slutning er et nyt oplag på 500 sat i gang.

Kompendiet er udsendt af skovstyrelsen til skovstyrelserne i de europæiske lande, Canada, Japan og USA, og af Danske Skovteknikers Landsforening til danske skovteknikere i udlandet. Skovteknisk Institut har udsendt det til danske forstkandidater i udlandet og til potentielle kunder blandt de firmaer, institutioner og personer, som instituttet har kendskab til gennem sit udlandsarbejde.

Gennem Udenrigsministeriet er kompendiet udsendt i et varierende antal til 67 danske ambassader og generalkonsulater i 53 lande, og gennem Eksportfremmekontoret til de danske eksportstipendiater i udlandet. De danske repræsentationer har herefter tilsendt instituttet lister med navne og adresser på i alt 215 firmaer og institutioner, som har modtaget kompendiet; kopi af denne adresseliste er sendt til fabrikanterne.

Samarbejde med RECAU

Med orlov fra instituttet var JØRGEN SKYUM i seks måneder af 1980 ansat ved det Regionale EDB-Center ved Århus Universitet (RE-

CAU). Herunder er der udviklet et mikrodatamatprogram, som kan kommunikere og udveksle data (filer) med RECAU's centrale stordatamat.

Bio-ordliste

For EF-kommissionens Bureau de Terminologie i Luxembourg har instituttet udarbejdet den danske oversættelse af »Energy from Biomass – A Provisional Glossary« (engelsk-tysk-fransk-hollandsk-italiensk-dansk).

5.2 Konsulentvirksomhed og rekvirerede opgaver

Disse aktiviteter lå i 1980 noget højere end i 1978 og 1979 (46% af instituttets samlede timeforbrug). Af de 46% blev 38% brugt til løbende konsulentopgaver for Dansk Skovforening og dens medlemmer. 7% blev brugt til opgaver for Skovbrugets Arbejdsgiverforening. Specialopgaver for bl.a. Skovstyrelsen udgjorde 12% og opgaver for skovmaskinindustrien og kemikaliebranchen 14%. Videnformidling udgjorde 29% (jfr. afsnit 5.4).

Affaldstræ. Konsulentarbejdet har i det forløbne år haft hovedvægten på flisfremstillingen og anvendelsen. Opgaverne har været omtrent ligeligt fordelt mellem private virksomheder (skovdistrikter, maskinhandlere og -producenter) og offentlige myndigheder (skovstyrelsen, amtskommuner og primærkommuner). Arbejdet har bestået dels af konsulentbesøg på distrikter, dels af rådgivning over telefonen.

Skovbrugets arbejdsmiljø. Konsulentarbejdet har hidtil været koncentreret om afholdelsen af de obligatoriske § 9 sikkerhedskurser. Disse er nu afviklet, og fremover vil vægten komme til at ligge på emneprægede kurser (sprøjtekurser, ergonomikurser) samt på distriktssikkerhedskurser for samtlige medarbejdere (jfr. afsnit 5.4.2 »Kurser«). Herudover vil der fortløbende foregå afprøvning, vurdering og udvikling af egnet sikkerhedsudstyr for skovbruget.

Pyntegrønt. Antallet af telefoniske henvendelser om dyrkning af pyntegrønt og juletræer er voksende, og det synes, som om det i stigende grad er mindre distrikter og

landmænd m.v., der ikke tidligere har beskæftiget sig med juletræer og pyntegrønt, som henvender sig.

Maskinteknik. Instituttet har besvaret mange henvendelser, først og fremmest om traktorvalg, hydrauliske tænger, spil, radiostyring af spil samt kraner og udkørselsudstyr. I forbindelse med de store nedbørsmængder i 1980 har man haft specielt mange henvendelser om kørsel i blødt terræn. Det drejer sig primært om dæk og dækudrustning samt bjærgningsspil.

5.2.1 Dansk Skovforening og dens medlemmer

Den direkte konsulentvirksomhed med telefonkonsultation og besøg på distrikterne falder hovedsagelig på tre hovedområder:

- rådgivning omkring maskininvesteringer (skovnings- og transportmaskiner, sprøjte- og kulturudstyr, udstyr til fremstilling af flis og brænde samt diverse hjælpeudstyr, håndværktøj og sikkerhedsudstyr).
- udarbejdelse af mekaniserings- og sprøjteplaner.
- EDB-teknisk bistand ved udarbejdelse af periodeplaner.

Den stigende interesse fra mindre og mellemstore distrikter fra de sidste år er fortsat. Instituttets viden om arbejdsmiljø og ergonomi bruges i høj grad i den direkte konsulentvirksomhed.

Den indirekte konsulentvirksomhed i form af artikler og rapporter er fortsat meget stor, idet hvert nummer af SKOVEN indeholder én eller flere SI artikler, der i størst mulig udstrækning bringes på relevante årstider. Artiklerne bringes ligeledes i de andre skovbrugstidsskrifter samt i tilgrænsende tidsskrifter (landbrug og træindustri). For Dansk Skovforening udarbejder instituttet endvidere vandreturspjecer og udfører korrespondentarbejde, herunder deltagelse i SKOVENS redaktion.

For Dansk Skovforenings økonomisk-statistiske afdeling er et mikrodatamat-program til indlæsning af be-

voksningsdata ved periodeplanlægning under udarbejdelse.

5.2.2 Skovstyrelsen

I forbindelse med Skovstyrelsens i 1978 iværksatte ekstraordinære maskinudviklingsprogram har Skovstyrelsen og Skovteknisk Institut arbejdet snævert sammen om udvikling, indkøb og afprøvning af en række prototyper:

- Loft kombitang med drejefunktion
- Gremo TH 25 Thinning Harvester (tidligere NAMA skovningsmaskine)
- Lille tagmonteret kran til Rollo Skov-Trac, til udkørsel af afkortede effekter i rummetergaffel og -kurv.
- Færdigudvikling af BS kvassamler til bagmontering på Rollo
- Texas og Ugerløse grenknusere til Rollo Skov-Trac
- Bugseret SFF knuser
- Hydraulisk betjening af Indslevspil
- Udredning omkring skovspil. Måling af trækraft, beskrivelse af de mest anvendte, kravspecifikationer til et nyt
- Afprøvning af det svenske radiostyrede JACO spil
- Ny skovudrustning af IH traktor

5.2.3 Skovbrugets Arbejdsgiverforening

- Udvikling af nye metoder og udstyr til retningsbestemt fældning
- Udvikling af metoder og udstyr til skovning og transport af småtømmer
- Udvikling af mikrodatamat-program til brug ved forhandling og regulering af overenskomstmæssige arbejdspriser
- Udarbejdelse af oplæg til sikkerhedskampagne ved arbejde med motorsav

5.2.4 Kemikaliebranchen

I lighed med tidligere år har Skovteknisk Institut anlagt en række kemikalieforsøg for kemikaliebranchen.

Forsøgene har blandt andet drejet sig om en undersøgelse af forskellige nåletræarters tolerance over for sprøjtemidlet *glyphosat*, som ved brug har givet anledning til sprøjteskader. Nogle af forsøgene er endnu ikke afsluttet, men det kan foreløbig fastslås, at *nobilis* ikke tåler *glyphosat*. I forsøg i sitkagran og cypres er der kun konstateret ubetydelige skader. Forsøgene med disse træarter søges fortsat i 1981. Nordmannsgran, almindelig ædelgran, *grandis* og rødgran har vist sig at være så tolerante over for *glyphosat*, at midlet umiddelbart kan anbefales i doseringer op til 1,5 kg v. st./ha.

Hårdfør træopvækst i skovkulturer er vanskeligt ukrudt at bekæmpe, da det efter nedskæring sætter stød- og rods kud. De første resultater af forsøg med herbicidbehandling af stød var ikke tilfredsstillende. I 1980 er anlagt forsøg med udbringning af stærkere koncentrationer af *glyphosat* og *hexazinon* end i de første forsøg. Endvidere er et mindre forsøg indledt med *trichlopyr-ester*. Midlet viste god nedvisningseffekt i efteråret 1980; det endelige resultat vil først foreligge i løbet af sommeren 1981. Alle midlerne er udbragt opløst både i vand og dieselolie.

Instituttet har fortsat afprøvningen af ukrudtsmidlet *hexazinon*, som i flydende form nu også kan udbringes i *nobilis* med Micron Herbi letvægtssprøjte. Der er dog endnu nogle rent tekniske problemer ved selve udbringningen, som ikke er løst.

I 1980 er endvidere indledt forsøg med *propyzamid* og blandinger af *propyzamid* og *simazin* både i skovkulturer og læhegn. Resultater af disse forsøg vil først foreligge i 1981.

I tilslutning til forsøgsarbejdet har instituttet ydet konsulentbistand vedr. sprøjteplanlægning og anskaffelse af sprøjteudstyr. Omfanget har ligesom de senere år været betydeligt.

5.2.5 Skovmaskinindustrien

I 1980 rekvirerede ca. 30 skovmaskinvirksomheder instituttets bistand til at vurdere nye produkter med hensyn til teknisk udformning, ergonomi, salgspris, markedsmuligheder her i landet og i udlandet. I ca. halvdel af tilfældene ansøgte firmaerne om statstilskud til produktudvikling. Senere under produkternes tilblivelse har instituttet virket som konsulent.

Engelsksproget eksportkatalog er udarbejdet og udsendt for en gruppe maskinfabrikanter med henblik på øget eksport af danske skovmaskiner. Eksportkataloget er nærmere omtalt side 158.

5.3 Medlemskab af udvalg, råd etc.

P. T. BRENØE er medlem af ATV institutrådets forretningsudvalg, ATV markedsføringsgruppe for teknologisk service, ATV arbejdsgruppe om offentlige udviklingskontrakter og ATV udredningsgruppe om partsforskning. Endvidere NSRs styre og NSR projektråd »Drivning på torvmark«. Ordfører i NSR projektråd »Driftsformer for små skovbrugsenheder«.

JAN T. CLAUSEN er medlem af IUFRO Project Group »Economics and Harvesting of Thinnings«, KWF Arbeitsausschuss »Schlepper und Maschinen«, NSR projektråd »Tidsbegreb og definitioner for skoglig arbejdsforskning« og »Gallringsteknik«. NSR kontakthand for Danmark.

L. KJÆRBØLLING er medlem af NSR projektråd »Skogsföryngringens mekanisering«.

P. ROSENDAHL er medlem af International Organization for Standardization, ISO/TC 23/SC 15, Machinery for Forestry, og af NSR projektråd »Fjärrstyrning och automatisering av skogsmaskiner«.

T. W. STRANDDORF er medlem af International Energy Agency (IEA) Forestry Energy Executive Committee. Endvidere indgået i følgegruppe til TR finansieret pro-

jekt »Brikettering af affaldsprodukter for varmeproduktion« ved Cowi Consult A/S.

F. THEILBY er medlem af NSR projektråd »Arbetsmiljön i skogsbruken«.

5.4 Videnformidling

6063 personer deltog i Skovteknisk Instituts videnformidlingsaktiviteter gennem demonstrationer, kurser, foredrag og undervisning. Skovmaskindemonstrationen havde 4700 deltagere, instituttets øvrige videnformidlingsaktiviteter 1363.

	Antal deltagere
Maskindemonstration	4700
§ 9 kurser	240
Sprøjtekurser	273
Foredrag og undervisning	740
Lokale demonstrationer	110
I alt	6063

Skovteknisk Institut havde i 1980 295 abonnenter på SI publikationer, heraf 241 betalende og 54 gratisabonnenter (bestyrelse og forskningsinstitutioner). Instituttet indførte i 1980 en særlig rabatordning, der giver skovdistrikter mulighed for at rekvirere flere publikationer til deres medarbejdere til en særlig favorabel pris.

5.4.1 Demonstrationer og ekskursioner

18. september afholdt instituttet sin store treårige maskindemonstration på *Fussingø statsskovdistrikt*. Demonstrationen blev ledet af S. HONORÉ og omfattede hele det skovtekniske fagområde med ca. 100 deltagende firmaer og 4.700 besøgende, heraf omkring 300 udenlandske deltagere. Udstyr til brænde- og flisoparbejdning samt maskiner og redskaber til tynding og transport i ung nål var dominerende, og de fleste flishuggere på det danske marked blev vist i arbejde.

Til demonstrationen blev udarbejdet et program (S. HONORÉ: »Program for Skovteknisk Instituts maskindemonstration på Fussingø 18. september 1980«) samt en tysk oversættelse af samme.

Instituttet arrangerede den 6. februar ekskursion til *Farum* og *Kronborg statsskovdistrikter* samt *Skovskolen i Nødebo*. Emnet var »teknik og arbejdsmiljø i småskovbruget«, og ekskursionen afholdtes i forbindelse med to projektrådsmøder i Nordiska Skogsarbetsstudiernas Råd (NSR).

På *Sostrup skovdistrikt* afholdt instituttet demonstration af basismaskinerne til høstning af pyntegrønt den 19. marts. Maskinen bestående af bæltetraktor og hæveplatform er udviklet af firmaet B-Z Speciale ApS.

20. maj ekskursion i plantager omkring *Viborg* med deltagelse af bl.a. civilingeniør H. O. SÄLL fra Skogshögskolan. Ekskursionens emne var idéudvikling af selvkørende tyndingsmaskiner.

På *Buderupholm statsskovdistrikt* demonstreredes 13. juni retningsbestemt skovning og transport for de omliggende distrikter.

5.4.2 Kurser og foredrag

Kurser

Skovbrugets § 9 sikkerhedsuddannelse. Uddannelsen er omtalt i tidligere årsberetning. Der er afholdt i alt 12 kurser i 1980, og dermed er behovet for disse uddannelser foreløbig dækket, idet der er afholdt i alt 41 kurser og uddannet ca. 700 personer. Fremover vil der blive tale om ca. 4 suppleringskurser pr. år for nyvalgte folk i sikkerhedsgrupperne.

Distriktsikkerhedskurser. Der er gennemført ét sådant kursus i 1980. Kursusindholdet er omtalt i årsberetningen for 1979.

Sprøjtekurser. Der er afholdt i alt 9 éndags-sprøjtekurser fordelt over hele landet. Kurset behandlede såvel valg af pesticid og udbringningsmetode som lovgivning og arbejdssikkerhed. I alt deltog 273 skovejere, skovridere, skovfogeder og traktorførere. Til kurserne er udarbejdet et omfattende kursusmateriale med bl.a. brugs- og sikkerhedsvejledning for 14 af skovbrugets mest benyttede sprøjtemidler.

Foredrag

- P. T. BRØNØ: »Skovteknisk Instituts fremtidige arbejdsopgaver«. Danske Skovteknikers Landsforenings lokalkredse.
- »Skovbrugets arbejdskraftbehov«. Dansk Skovforenings og Danske Forstkandidaters Forenings forstlige symposium på Skjoldenæsholm.
- J. T. CLAUSEN: »Opmåling med lommeregner«. Flere DSL-kredse og salgskredse.
- »Opmåling«. Temamøde for DSL Sjælland på Skjoldenæsholm.
 - »Korttømmer«. Nordjyske salgskreds.
 - »Skovnings- og transportmetoder«. DSL forårskursus.
 - »Mechanization – Danish Development«. IUFRO konference i Göttingen.
 - »Dataindsamling ved arbejdsstudier«. NSR forskerkonference, Ås, Norge.
- S. HONORÉ: »Maskinteknik ved indgangen til 80'erne«. DSL forårskursus.
- »Udviklingstendenser inden for skovbrugets maskinteknik«. DSL forårskursus.
 - »Skovinddækning af landbrugstraktorer«. Møde for IH salgsspektører, Herning.
- P. ROSENDAHL: »Udvikling af billige og enkle skovmaskiner – med særligt henblik på danske forhold«. NSR forskerkonference, Ås, Norge.
- »Et ergonomiprojekt i dansk skovbrug«. Dansk designråds ergonomikursus.
- J. SKYUM: »Renskering af nåletræ – i skov eller på savværk«. Nordjyske salgskreds.
- »Marginale træressourcer i Danmark«. Landhusholdningsselskabets akademiråds seminar om alternative energiformer i jordbruget.
- T. W. STRANDDORF: »Udnyttelse af træ fra læbælter og små plantninger til brænde«. Læplantningsmøde i region Vendsyssel.
- »Fremstilling og anvendelse af flis til fyring«. Bornholms skovdyrkerforening.
 - »Oparbejdning af og fyring med overskudstræ«. DSL forårskursus.
 - »Oparbejdning af brænde«. DSL forårskursus.
 - »Træ som energikilde«. Gentofte kommunes hovedbibliotek.
- F. THEILBY: »Skovarbejderens sikkerhedsudrustning«. Djurslands skovklub.
- »Sikkerhedsarbejdet i skovbruget«. Rotary, Maribo.
 - »Retningsbestemt fældning«. Gyldensten skovbrug.

5.4.3 Undervisning

Igen i år har instituttet påtaget sig de forststuderendes undervisning i skovbrugets driftsteknik, dels ved forelæsninger og øvelser på Landbohøjskolen ved P. T. BRENØE, dels ved kurser på Skovskolen i Nødebo.

De forststuderende på forprøveåret er undervist i:

- grundlæggende hydraulik (P. ROSENDAHL)
- teknisk og ergonomisk skovtilpasning af landbrugstraktoren (P. ROSENDAHL)
- kulturteknik og maskinteknik (S. HONORÉ)
- sprøjteteknik (L. KJÆRBØLLING)

Skovteknikereleverne på Skovskolen er undervist i:

- sprøjteteknik (L. KJÆRBØLLING)
- sikkerhed ved sprøjtearbejde (F. THEILBY)
- elektronisk opmåling af råtræ (J. T. CLAUSEN)

Endvidere har ergoterapeuter i Arbejdstilsynets Ålborg og Århus kredse modtaget undervisning i emnet arbejdsbelastninger i skovbrug, og instituttet har ydet bistand til specialeopgaver af studerende fra Danmarks tekniske Højskole.

5.4.4 Film

I 1980 klargjordes filmene »Bruunett Processor« og »Udslæbning af heltræer med UK II tang«.

5.4.5 Udarbejdet litteratur

Artikler

BRENØE, P. T.: Arbejdskraftrekruttering. SKOVEN 1, 11.

- Produktionsmuligheder for nobilis og nordmannsgran. SKOVEN 1, 12.
- Basistraktor til høstning og transport af pyntegrønt. SKOVEN 2, 38.
- Korttømmer – et effekt på fremmarch – men ... SKOVEN 3, 59.
- Forsøg med aflægningsmetoder i småtømmerbevoksninger. SKOVEN 9, 211.

CLAUSEN, J. T.: Ny tidsstudieteknik i Skovteknisk Institut. SKOVEN 2, 45.

- Korttømmer – driftstekniske overvejelser. SKOVEN 9, 218.

HONORÉ, S.: Snerydning. SKOVBRUGSTIDENDE 12, 244.

- Rummetergaffel og -kurv. SKOVBRUGSTIDENDE 12, 250.
- Sneslynger. SKOVEN 1, 14.
- Maskin Nyt. SKOVEN 2, 42.
- JL-traktor. SKOVEN 4, 94.
- Maskinteknisk Nyt. SKOVEN 5, 127 og SKOVBRUGSTIDENDE 6, 102.

- Grenhøvl. SKOVEN 6/7, 155 og SKOVBRUGSTIDENDE 7/8, 136.
- Nye navne. SKOVEN 6/7, 155 og SKOVBRUGSTIDENDE 7/8, 137.
- Land Rover. SKOVEN 6/7, 155 og SKOVBRUGSTIDENDE 7/8, 137.
- Skovudrustning af IH traktorer. SKOVEN 6/7, 155 og SKOVBRUGSTIDENDE 7/8, 136.
- Maskindemonstration på Fussingø. SKOVEN 8, 184 og SKOVBRUGSTIDENDE 9, 152.
- Skoventreprenør. MASKINATIONEN 11, 6.
- Grenknusning med hydro-traktor. SKOVEN 11, 278 og SKOVBRUGSTIDENDE 12, 249.
- Punkterfri dæk. SKOVEN 11, 278.
- Vinterkørsel. SKOVEN 11, 279.
- Højtryksrensning. SKOVEN 11, 279.
- Maskinnyt. SKOVEN 11, 286.

JØRGENSEN, M.: Udslebning. SKOVEN 8, 185 og SKOVBRUGSTIDENDE 7/8, 161.

- Klimaanlæg til skovtraktorer. SKOVEN 9, 221.
- Radiostyring af skovspil. SKOVEN 12, 316.

KJÆRBØLLING, L.: Udbringning af handelsgødning. SKOVEN 3, 63.

- Planter er mange ting! SKOVEN 5, 119.
- Asulam – effektivt nyt middel mod ørnebregner. SKOVEN 8, 173.
- Udstyr til kulturetablering og -pleje. SKOVEN 8, 186, og SKOVBRUGSTIDENDE 9, 154.
- Nye anvendelsesmuligheder for tågesprøjter? SKOVEN 9, 213 og SKOVBRUGSTIDENDE 10, 194.
- Frost og flydende jordbrugskemikalier. SKOVEN 10, 245.
- Påføring af stødnitrit. SKOVEN 10, 245 og SKOVBRUGSTIDENDE 11, 220.
- Revideret SI rapport om gødskning af pyntegrønt og juletræer. SKOVEN 12, 317.

ROSENDAHL, P.: Kørelys til traktorer. SKOVBRUGSTIDENDE 11, 216.

- Betjening af Indslev skovspil. SKOVEN 4, 103.
- Registrering af traktor med arbejdsbelysning. SKOVEN 4, 103.
- Sikkerhedsglas i førerhuse. SKOVEN 4, 107 og SKOVBRUGSTIDENDE 5, 82.
- Traktorførerhuse – indretning og betjening. SKOVEN 8, 188 og SKOVBRUGSTIDENDE 9, 158.
- »Hej Sol«. SKOVEN 9, 211 og SKOVBRUGSTIDENDE 10, 193.
- Arbejdsbelysning. SKOVEN 10, 250.

- Samspillet mellem menneske og traktor. *EFFEKTIVT LANDBRUG* nr. 18.
 - SKYUM, J.: Rentetabeller for skovbrug. *SKOVEN* 1, 8.
 - Marginale træressourcer i Danmark. *SKOVEN* 1, 16.
 - Marginale træressourcer i Danmark. *FJERNVARMEN* 3, 44.
 - 6-8% af vore boliger kunne opvarmes med træaffald. Interview, *INGENIØREN* 18, 2. maj.
 - Malus – Micro as Local User Station. *ORIENTERING* 10, 91, 3. RECAU.
 - Malus – Micro as Local User Station. RECAU-80-116-M, 1-26.
 - Korttidsplanlægning i skovbruget. *SKOVEN* 10, 245.
 - STRANDDORF, T. W.: Fra træ til fyr på Fussingø. *SKOVEN* 8, 190 og *SKOVBRUGSTIDENDE* 9, 162.
 - Vejledende brændværdier og olieækvivalenter for brændsel af skovtræ. *SKOVEN* 11, 275.
 - THEILBY, F.: SI-informationsblade om plantebeskyttelsesmidler. *SKOVEN* 5, 120.
 - Maskindemonstration 18. september. *SKOVEN* 8, 169.
 - Aktuell sikkerhedsudrustning. *SKOVEN* 8, 190 og *SKOVBRUGSTIDENDE* 9, 160.
 - Motorsavsvibrationer. *SKOVBRUGSTIDENDE* 10, 190.
 - VIBE, J.: Eksportfremstød for danske skovmaskiner. *SKOVEN* 9, 209.
 - Maskindemonstration i gummistøvler. *SKOVEN* 10, 257.
- SI rapporter og stencils**
- BRENØE, P. T.: Opgørelse af arbejdsmængder i dansk skovbrug for skovarbejdere og traktorførere i 80'erne. Stencil 1980-04-28.
- Forslag til undersøgelse af aflægningsmetoder i småtømmerbevoksninger. Stencil 1980-05-27.
 - Teknik ved produktion og høstning af pyntegrønt og juletræer. Stencil 1980-11-20.
 - & T. W. STRANDDORF: Rapport fra forsøg med mekaniseret skovning og transport af heltræ fra 1. tyndinger i nåletræ. Stencil 1980-05-13.
- CLAUSEN, J. T.: En sammenligning af Gremo TT8H i kort og lang version. Stencil 1980-01-10.
- Arbejdsstudier i skovbruget. Stencil 1980-06-27.
 - Opmåling af råtræ. Stencil 1980-07-16.
 - Mekaniseret fældning i tyndingsbevoksninger. Stencil 1980-07-24.
 - Stripper II-system uden spilsammenføring. Stencil 1980-10-17.
 - Udslæbing af tømmer med hydraulisk tang med hjælpespil. Stencil 1980-10-23.
 - & P. ROSENDAHL: Mekaniseret fældning med fælder-bundter. Stencil 1980-05-27.

- P. ROSENDAHL & M. JØRGENSEN: Teknisk vurdering af Loft 1250 tvangsstyret hydraulisk tang. Stencil 1980-11-05.
- HONORÉ, S.: Program for Skovteknisk Instituts maskindemonstration på Fussingø 1980.
- JØRGENSEN, M.: Udredning omkring klimaanlæg til traktorer. Stencil 1980-01-11.
- Afprøvning af JACO-1800 skovspil. Stencil 1980-03-18.
- Registrering af kraft- og effektforhold ved indspilningsopgaver. Stencil 1980-10-17.
- Radiostyring af skovspil. Stencil 1980-10-17.
- KJÆRBØLLING, L.: Gødskning af pyntegrønt og juletræer. SI rapport 1-1980.
- Maskinel jordbearbejdning inden for småskovbruget. Anden fase af NSR projekt. Stencil 1980-01-15.
- Statusrapport over udvikling af Loft kulturplov. Stencil 1980-12-08.
- Statusbeskrivelse af BSH kvassamlingsudstyr. Stencil 1980-12-31.
- & T. W. STRANDORF: Afprøvning af Husqvarna fældebjøle til motorsav. Stencil 1980-09-30.
- ROSENDAHL, P. & M. JØRGENSEN: TR projekt. Kravspecifikationer og prototype-skitseforslag til et dansk skovspil. Stencil 1980-12-10.
- SKYUM, J.: Skovrentetabeller 1980. Stencil 1980-01-03.
- MTRPLAN version 1.2. Et EDB system til ressourceplanlægning. Stencil 1980-05-00.
- Omkostningskalkuler for motorsave pr. 1. april 1980. Stencil 1980-05-07.
- STRANDORF, T. W.: 1. arbejdspapir vedrørende mekanisering af 1. tynding i nåletræ. Stencil 1980-06-18.
- Høstning og transport af overskudstræ. Projekt rapport etape 1. Stencil 1980-11-24.
- THEILBY, F.: Retningsbestemt fældning og udsøbning i yngre tømmerbevoksninger. Stencil 1980-12-08.
- Anvendelse af heste i skovbruget. Stencil 1980-12-08.
- & L. KJÆRBØLLING: SI sprøjtekursus. Kursusmateriale indeholdende informationsblade på alm. anvendte plantebeskyttelsesmidler i skovbruget. 1980-03-18.
- VIBE, J. (red.): A Compendium of Danish Forest Machinery. Danish Forest Machine Manufacturers, August 1980.

5.4.6 *Besøg fra udlandet*

Instituttet har i 1980 haft besøg fra Australien, Finland, Holland, Norge og Sverige.

5.5 Medarbejderuddannelse

I 1980 deltog instituttets medarbejdere i nedennævnte kurser, studierejser, faglige møder, demonstrationer m.v. til opretholdelse af instituttets videnberedskab og faglige kontakt med ind- og udland:

- Automatiske specialmaskiner, Teknologisk Institut (P. ROSENDAHL).
- Microprocessorbaseret produktudvikling, Teknologisk Institut (P. ROSENDAHL).
- ISO/TC 23/SC 15 Machinery for Forestry (international standardisering af skovmaskiner) møde i København (P. ROSENDAHL).
- Danske Forstkandidaters Forenings efteruddannelseskursus i regnskab, budgettering og planlægning, Ebeltoft (P. T. BRENØE og J. SKYUM).
- Dansk Skovforenings årsmøde i Rold Skov (P. T. BRENØE og S. HONORÉ).
- Nye organisationsformer i skovbruget. Sverige (P. T. BRENØE).
- Intensivt engelskkursus Cambridge (L. KJÆRBØLLING).
- Studier og demonstration af Loft kulturplov i Forstamt Barlohe, Schleswig (L. KJÆRBØLLING og S. HONORÉ).
- Med Skovmaskiner Langaa i Sverige for at se på Bruunnett Processor (S. HONORÉ).
- Skogsarbetens maskintekniske kursus i Bräcke, Sverige (S. HONORÉ).
- Skogsarbetens Förvaltmöte i Nyköping, Sverige. Maskinteknik og moderne skovningsmetoder (S. HONORÉ).
- Maskindemonstration i Forest of Dean, England samt besøg på Forestry Commission's Work Study Branch og Management Training Centre, Wales (J. T. CLAUSEN og S. HONORÉ).
- Civiljägmästarnas och Forstmästarnas Förenings miniexkursion: Smådatorer i skoglig planering, Värnamo, Sverige (J. SKYUM).
- Fælles medarbejderuddannelse for teknologiske forsknings- og serviceinstitutioner: Det teknologiske servicenet. Teknologisk Institut (J. SKYUM, P. ROSENDAHL og T. W. STRANDDORF).
- ATV møde: Strategisk planlægning (P. T. BRENØE og J. SKYUM).
- ATV møde: Dansk Datamatik Center/ATV. DTH (J. SKYUM).
- Skogshögskolans höstkonferens: Planering är att skapa framtiden. Uppsala (J. SKYUM).
- IUFRO kongres »Biological, Technical and Economic Aspects of Intensive Tending of Young Stands«. Göttingen (J. T. CLAUSEN).
- Besøg på Södra Skogsenergi AB og Poma System AB i Blekinge og Skåne for at indhøste de seneste resultater af Projekt Fliselddning og se på flishugningsudstyr (T. W. STRANDDORF).
- IEA/FE/PGC møde med ekskursion i Garpenberg (T. W. STRANDDORF).

- Elmia-IEA/FE-IUFRO international konference og maskindemonstration om skovenergi. Jönköping, Garpenberg og Uppsala (T. W. STRANDDORF).
- ATV møde: Fluid bed forbrænding. DTH (T. W. STRANDDORF).
- ATV møde: Orienteringsmøde mellem ATV institutterne og Risø, ATV institutrådet (T. W. STRANDDORF).
- ATV møde: Biomasse som brændstof, DTH (T. W. STRANDDORF).
- Kursus i tale og kommunikation ved ELIZABETH FAXE (alle medarbejdere).

Flere medarbejdere har i årets løb deltaget i NSR styremøder i Danmark og Norge og NSR projektrådsmøder i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

KRONIK

CIRKULÆRE OM VURDERING AF SKOVE OG PLANTAGER VED 17. ALM. VURDERING

Statsskattedirektoratets cirkulære af 2. marts 1981

(Til samtlige vurderingsråd og de skovsagkyndige medhjælpere)

I henhold til bestemmelserne i § 14, stk. 1, i lov nr. 281 af 8. juni 1977 (skattestyrelsesloven) skal man med henblik på den forestående 17. alm. vurdering pr. 1. april 1981 meddele følgende anvisninger, der er godkendt af ligningsrådet:

Ved vurdering af skove og plantager følges de i vurderingsloven fastsatte regler, jfr. ministeriet for skatter og afgifters lovebkendtgørelse nr. 363 af 1. juli 1976 samt Vurderingsvejledningen side 162-173.

1. Ejendomsværdien

Ejendomsværdien skal herefter ansættes til værdien i handel og vandel for den samlede skovejendom med eventuelle tjenestesteder.

Ved vurderingen kan benyttes den fremgangsmåde at opdele ejendommen i

- 1) selve skoven (bevoksede arealer),
- 2) de ubevoksede arealer,
- 3) tjenestesteder m.v. og
- 4) særlige indtægtskilder og andre værdier.

Ad 1) Ved udfindelsen af værdien for *selve skoven* bør som udgangspunkt benyttes de vedføjede vurderingstabeller og kurver, der dels angiver bruttoværdien pr. ha uden fradrag for generalomkostninger, varierende efter alder og bonitet for forskellige træarter (tabellerne 1-7 og kurverne fig. 1-7), dels de hertil svarende nettoværdier pr. ha med fradrag for generalomkostninger (tabel 8 og kurverne fig. 8 og 9).

Grundlaget for de angivne værdier er venteværdiberegninger.

Ved venteværdien forstås i denne forbindelse den værdi (den investerede kapital), som kan forrentes og afskrives i løbet af den pågældende træarts omdriftstid. Ligningsrådet har vedtaget, at beregningerne ved 17. alm. vurdering skal foretages ud fra en rentefod på 5 pct. *Generalomkostningerne* er angivet med regulering for indtægter af tjenestesteder m.v., således at de efter tabellerne udfundne nettoværdier, jfr. nedenfor, angiver selve skovens værdi uden tjenestesteder. Værdien af disse tillægges senere, jfr. 3).

Tabellerne forudsætter normale driftsforhold, almindelig bevoksningstæthed og almindelig god vedligeholdelse af veje, grøfter, hegn og lignende samt almindelig sundhedstilstand i træbevoksningerne.

Er der for den pågældende skov afvigelser fra de i tabellerne forudsatte normale forhold, må der gives tillæg eller fradrag alt efter afvigelsens værdiforøgende eller værdiforringende virkning. Blandt disse afvigelser skal nævnes: For *indblanding* af værdiforøgende træarter gives tillæg. For større eller mindre *vedmasseintensitet* end normalt gives henholdsvis tillæg eller fradrag.

Normal jagt er indbefattet i tabellerne med en værdi svarende til en årlig leje på 100 kr. pr. ha. Merjagt værdien gives som et tillæg. Ældre *vildtskader* (fejning, skrælning, vildtbid m.v.) tages i betragtning som værdiforringende ved ansættelsen af ejendomsværdien, men ikke ved ansættelsen af normalværdien.

Efter sammenlægning af de for de enkelte træarter udfundne værdier beregnes selve skovens gennemsnitsværdi pr. ha uden fradrag for generalomkostninger. Den hertil svarende nettoværdi findes her efter ved hjælp af det særlige tabel-g kurvesæt, jfr. tabel 8 og kurverne fig. 8 og 9.

Ved vurderingen af *mindre skove* under 50 ha, hvor der ikke foreligger de nødvendige oplysninger til at udfinde værdien efter ovenstående fremgangsmåde, kan nettoværdien pr. ha bestemmes ud fra et skøn over hugstmuligheder med fornøden hensyntagen til træarts- og aldersklassefordelingen i den pågældende skov, jfr. tabel 8, kolonne 8, og kurven fig. 9.

Værdien af *overstandere* må tillægges den efter ovennævnte retningslinier udfundne værdi. Udgifter til *renholdelse efter publikums skovbesøg* må kapitaliseres og fradrages denne værdi. Ulemper i øvrigt ved of-fentlighedens adgang tages skønsmæssigt i betragtning.

Indtægter af pyntegrønt medtages under særlige indtægtskilder, jfr. nedenfor.

Ad 2 og 3. For de til skovejendomme hørende *ubevoksede arealer* og *tjenestesteder m.v.* må værdien beregnes som for andre tilsvarende ejendomme. Er de ubevoksede arealer undergivet fredskovspligt, må

dette forhold tages i betragtning, jfr. bemærkningerne under grundværdien.

Ad 4). *Særlige indtægtskilder* kan være salg af *pyntegrønt, juletræer m.v.*, hvor indtægten overvejende knytter sig til forskelsværdien, eller kan bestå i udlejning af arealer til campingplads, teltlejr, restauration og iskiosker, bompeng, grussalg osv., hvor indtægten hovedsagelig knytter sig til grunden og forøger dennes værdi, jfr. nedenfor om ansættelsen af grundværdien. Værdien af disse særlige indtægtskilder kan anslås til 6 gange nettoindtægten.

Ved ansættelsen af ejendomsværdien og grundværdien må det endvidere tages i betragtning, om der knytter sig en *merværdi* til ejendommen. Ved merværdi forstås den til en ejendom knyttede værdi ud over den dyrkningsmæssige værdi og almindelige beliggenhedsværdi, hidrørende fra f.eks. særlig smuk beliggenhed, særegne naturforhold, særpræget kombination af bevoksning og terrænforhold eller andre forhold, der bevirker, at handelsværdien for ejendommen er højere end for ejendomme, der ikke besidder tilsvarende egenskaber.

En sådan merværdi kan foreligge for skove og plantager uden hensyn til deres størrelse og karakter. Merværdien er dog erfaringsmæssigt af mest dominerende betydning for de mindre og navnlig for de helt små skove, således at disse skoves handelsværdi helt kan bestemmes af andre forhold end skovens vedproducerende evne. Ved ansættelsen af ejendomsværdien og grundværdien kan der for sådanne ejendomme ofte søges støtte i oplysning om salgsprisen for andre lystprægede ejendomme.

For skove, der tilhører staten, kommuner, kirker, præsteembeder og offentlige stiftelser, kan der principielt være knyttet en tilsvarende merværdi til ejendommen, men den udvidede adgang for offentligheden til færdsel og ophold i disse skove kan ofte antages helt eller delvis at modsvare merværdien.

Sammenfattende understreges, at *ejendomsværdien for skovejendomme, inkl. tjenestesteder, skal ansættes i overensstemmelse med den samlede ejendomsværdi i handel og vandel*, og at resultatet af en værdiberegning, der bygger på en beregning af selve skovens værdi ifølge vurderingstabellerne og på ansættelse af de enkelte tjenestesteder, særlige indtægtskilder m.v., kun er vejledende og må prøves ved sammenligning med andre foreliggende oplysninger.

2. Grundværdien

Ved skovbrugsejendomme skal skovens grund ansættes til den værdi, som jorden antages at have, når ejendommen anvendes til almindelig god skovdrift, jfr. lovens § 15, stk. 1. Grundværdien ansættes til en vis procent af enten *normalværdien* eller ejendomsværdien, jfr. § 15, stk. 3.

For *skov- og plantageejendomme, der er undergivet fredskovspligt*, eller for hvis vedkommende *benyttelse til skovbrug* må anses for at være *den i økonomisk henseende gode anvendelse*, ansættes grundværdien ved 17. alm. vurdering og i tiden indtil næste almindelige vurdering til 35 pct. af normalværdien.

Ved *skovens normalværdi* forstås den værdi, som skoven ville have, når der gås ud fra følgende forudsætninger:

- a) Den foreliggende træartsfordeling under hensyntagen til muligheden for overgang til bevoksning med de træarter, som jorden efter alle foreliggende forhold må anses for egnet til at frembringe,
- b) at aldersklasseforholdet er regelmæssigt,
- c) at jorden er forsynet med de til almindelig god skovdrift fornødne hegn, veje og grøfter, og
- d) at skoven er almindelig godt plejet og behandlet og som følge heraf har den træmasse, som de anførte forudsætninger betinger.

For *fredskovspligtige hede- og klitplantager* samt andre lignende nyplantninger ansættes grundværdien for selve plantagen ligeledes til 35 pct. af normalværdien. Så længe ejendomsværdien ikke har nået eller ved normal drift kunne have nået normalværdien, ansættes grundværdien dog til de nævnte 35 pct. af *ejendomsværdien*.

For hede- og klitplantager eller andre lignende nyplantninger, der *ikke er fredskovspligtige*, må grundværdien ikke ansættes lavere end grundværdien for den omgivende jord af samme beskaffenhed.

For yngre plantager, hvor senere delvis træartsskifte må forudsættes, må man skønne sig til en rimelig træartsfordeling for vedvarende skovbrug på det pågældende areal og ansætte normalværdien herefter.

For yngre plantager, hvor man ikke kan have sikkert kendskab til, hvorledes bonitet, sundhed og bevoksningsintensitet vil udvikle sig på et senere alderstrin, må man udvise nogen forsigtighed ved skønnet over udviklingsmulighederne.

Tjenestesteder, agerjord, tørvemose og andre ubevoksede arealer under en skovbrugsejendom ansættes i medfør af § 15, stk. 4, 2. pkt., efter reglerne i § 14 og § 16 til samme grundværdi som tilsvarende arealer uden for skoven. Er de ubevoksede arealer underkastet fredskovspligt, udelukker dette, at arealerne kan overgå til væsentlig anden anvendelse end skovdrift eller til en med skovdrift uforenelig anvendelse. Ansættelsen efter § 14 og § 16 sker da under hensyn til den med fredskovsplikten forenelige økonomiske gode anvendelse, i reglen efter den faktiske anvendelse. Byggegrundsværdier kan således kun ansættes i det omfang, det ubevoksede areal faktisk anvendes til bebyggelsesformål, eller der foreligger tilladelse hertil.

De foran under ejendomsværdien omtalte særlige værdier ud over de egentlige skovbrugsmæssige, det vil sige værdier hidrørende fra f.eks. indtægter ved udlejning til sommerbeboelse, restaurant, forlystelsesetablissement, samt merværdier, skal i det omfang, disse værdier knytter sig til grunden, tillægges den i øvrigt udfundne grundværdi.

Er skoven ikke underkastet fredskovspligt, og må benyttelse til andet end skovbrug anses for at være i den økonomisk henseende gode anvendelse af arealet, ansættes grundværdien efter dens økonomiske gode anvendelse, jfr. § 15, stk. 5.

3. *Fradrag for forbedringer*

For skov, hvis grundværdi ansættes som en procent af normalværdien, og for yngre hede- og klitplantager og lignende nyplantninger, hvis grundværdi ansættes som en procent af ejendomsværdien, kan der gives fradrag i grundværdien for forbedringer, der er fuldført indtil 60 år før vurderingen, når betingelserne herfor er til stede.

For ældre skove vil der kun være grundlag for at give fradrag i grundværdien for forbedringer, der ikke forudsættes ved selve normalværdien, f.eks. større afvandingsforetagender.

For yngre plantager (hede- og klitplantager og lignende), hvor normalværdien enten ikke er nået eller først er nået – eller ved normal drift kunne være nået – inden for de sidste 60 år før vurderingen, vil der kunne gives fradrag også for forbedringer, der har tjent til at tilvejebringe den grundværdi, der ansættes efter normalværdien eller ejendomsværdien.

Om ansættelse af fradrag for forbedringer henvises i øvrigt til Vurderingsvejledningen side 169-173.

4. *Sagkyndig medhjælp m.v.*

Når det skønnes fornødent, kan vurderingsrådet forlange, at de af ministeren for skatter og afgifter beskikkede skovsagkyndige medhjælpere yder bistand ved vurderingen af skove, og sådan sagkyndig medhjælp skal benyttes, når det forlanges af ejeren, eller når det drejer sig om skovbrug på 50 ha eller derover, hvad enten skoven skal vurderes selvstændigt eller sammen med anden ejendom, jfr. i øvrigt Vurderingsvejledningen, side 227-230.

For ejendomme, hvor skovsagkyndig medhjælp skal benyttes, skal ejeren udfylde og underskrive et skovskema og vurderingsrådet må påse, at også dette bliver behørigt udfyldt. Særlig henledes opmærksomheden på, at rubrikken for skovens indtægter og udgifter så vidt muligt altid bør forlanges udfyldt.

Ved ejerens udfyldelse af skovskemaet medtages samtlige de skoven tilhørende tjenestesteder uanset om de efter det nedenfor anførte skal vurderes selvstændigt.

Tjenestesteder, der ikke er særskilt matrikuleret, skal vurderes sammen med skoven. Særskilt matrikulerede tjenestesteder, der ikke er samnoteret med hovedejendommen, skal vurderes selvstændigt, selv om tjenestestederne ifølge deklaration til landbrugsministeriet ikke må fraskilles hovedejendommen.

Når vurderingsrådet sender anmodning til den sagkyndige om dennes bistand, skal vurderingsskemaerne med skovskemaerne for de pågældende ejendomme medfølge, og vurderingsrådet skal i en særlig rubrik i skovskemaet oplyse om, skovens tjenestesteder, skal vurderes selvstændigt eller sammen med skoven, og for skove, der ligger i flere kommuner, give de fornødne oplysninger til brug ved den foreskrevne fordeling til kommunal beskatning.

Den sagkyndige må på grundlag af skemaets oplysninger og sit kendskab til ejendommen – eventuelt efter besigtigelse – fremsætte sit forslag til ansættelsen af skoven og de tjenestesteder, der skal vurderes sammen med skoven. Er en ejendom beliggende i flere kommuner, må den sagkyndige tillige fremsætte forslag til fordeling af de ansatte værdier på de forskellige kommuner. Der må anføres bemærkninger om de forhold, hvorpå forslagene støttes.

Skemaerne tilbagesendes derefter til vurderingsformanden.

Såfremt den sagkyndige medhjælper ikke mener at kunne udtale sig om værdien af tjenesteder, ubevoksede arealer, særlige indtægtskilder og herlighedsværdier, må han udtrykkelig anføre, hvilke af disse værdier der ikke er omfattet af hans vurdering.

På grundlag af det således fremkomne foretager vurderingsrådet ansættelsen af de pågældende ejendomme. Hvis vurderingsrådet mener uden videre at kunne tiltræde den sagkyndiges indstilling, tilkalder vurderingsrådet den sagkyndige til forhandling. Opnås der ikke enighed med den sagkyndige om ansættelsen, må vurderingsformanden underrette skyldrådet herom.

I tilfælde af klage over en ejendoms ansættelse, ved hvilken den sagkyndige har medvirket, skal skyldrådet forinden afgørelsen indhente den sagkyndiges erklæring, og skyldrådet må underrette den sagkyndige om kendelsen.

Statsskattedirektoratet, den 2. marts 1981

Hans Westerberg/Stig Christensen

Vurderingstabeller for skove til brug ved 17. alm. vurdering

Tabel 1.

Værdi uden fradrag for generalomkostninger pr. ha bevokset areal						
	Alderskl. år	Bon. 1 kr.	Bon. 2 kr.	Bon. 3 kr.	Bon. 4 kr.	Bon. 5 kr.
Bøg	1- 20	3600	1800	1000	500	300
p = 5 pct.	21- 40	13600	10000	7000	5000	3200
	41- 60	19700	14100	9700	6900	4400
	61- 80	27500	19300	13300	9100	5300
	81-100	43200	29100	18000	11900	5900
	101-120	69000	43100	24200	14700	6300
	over 120	86000	54000	32000	16000	7000
Gennemsnit for normalskoven for omdriftsaldre ...						
	110 år	25500	18300	10000		
	120 år	26500	19800	12200	6200	1200
	130 år	27300	20900	13600	7800	2200
	140 år	27600	21500	14700	9200	3400

Tabel 2.

Eg		1- 20	7400	4000	1900	400	
p = 5 pct.		21- 40	19700	13400	9700	6900	
		41- 60	28700	18200	11700	7900	
		61- 80	45500	27500	16100	9300	
		81-100	81800	49600	26800	13500	
		101-120	125900	83700	47000	21400	
		over 120	204000	134000	80000	35000	
Gennemsnit for normalskoven for omdriftsaldre ...							
		120 år	57800				
		130 år	62300	43000			
		140 år	66800	47900	29200	11700	
		150 år		52300	33600	15300	
		160 år			36800	19000	

Tabel 3.

Værdi uden fradrag for generalomkostninger pr. ha bevokset areal							
	Alderskl. år	Bon. 1 kr.	Bon. 2 kr.	Bon. 3 kr.	Bon. 4 kr.	Bon. 5 kr.	Bon. 6 kr.
Ask/Ær p = 5 pct.	1- 20	8500	6000	4000	3000		
	21- 40	15900	12500	8400	5800		
	41- 60	24300	19400	13200	8800		
	61- 80	34900	28600	20200	13100		
	over 80	54000	43000	31000	20000		
Gennemsnit for normalskoven for omdriftsaldre ...							
	60 år	16500	12900	8700	6000		
	80 år	21200	16900	11600	7800		
	100 år	27900	22200	15600	10300		

Tabel 4.

Andet løvtræ p = 5 pct.	1-20	6900	5000	3500	2800		
	21-40	11700	9400	6500	4700		
	41-60	15400	12400	8700	6100		
	61-80	18500	15300	11100	7600		
	over 80	23000	18000	14000	9000		
Gennemsnit for normalskoven for omdriftsaldre ...							
	60 år	9100	7400	5200			
	80 år	13300	10700	7600	5400		
	100 år	14600	11500	9000	6400		

Tabel 5.

Rødgran p = 5 pct.	1-20	34100	23200	14300	8300	5000	3400
	21-40	75500	52900	33400	18800	10700	6300
	41-60	109300	85700	60200	35900	21800	12700
	61-80	135000	113000	87600	60200	37800	22700
	over 80	160000	139000	112000	87000	64000	37000
Gennemsnit for normalskoven for omdriftsaldre ...							
	40 år	47300					
	50 år	66600	43800	24700			
	60 år	76200	56000	36600	18900		
	70 år	80300	61800	43800	26300	13500	5800
	80 år		62600	45200	32000	19200	10000
	90 år				37100	23800	14100

Tabel 6.

		<i>Værdi uden fradrag for generalomkostninger pr. ha bevokset areal</i>					
	<i>Alderskl. år</i>	<i>Bon. 1 kr.</i>	<i>Bon. 2 kr.</i>	<i>Bon. 3 kr.</i>	<i>Bon. 4 kr.</i>	<i>Bon. 5 kr.</i>	<i>Bon. 6 kr.</i>
<i>Skovfyr</i>	1-20	10600	7800	6100	4300		
<i>p = 5 pct.</i>	21-40	22400	16000	11200	7200		
	41-60	38400	27700	19400	12900		
	61-80	55900	39200	28700	18300		
	over 80	75000	52000	35000	21000		
Gennemsnit for normalskoven for omdriftsaldre	60 år	25600	18000	13000	8500		
	80 år	32900	23500	16900	11000		

Tabel 7.

<i>Bjergfyr</i>	1-20	4600	3600	2500	1700		
<i>p = 5 pct.</i>	21-40	7700	6600	5200	3800		
	41-60	8500	7300	6000	4500		
Gennemsnit for normalskoven for omdriftsaldre ...	50 år	6700	5700	4500	3200		
	60 år	7100	6000	4700	3500		

Nettoværdier pr. ha.*Tabel 8.*

Brutto- værdier 1000 kr. ha	General- omkost- ninger kr./ha	o. 600 ha kr./ha	450 ha kr./ha	350 ha kr./ha	250 ha kr./ha	50 ha kr./ha	Hugst m ³ ha år
1	38	250	300	400	450	700	
2	50	1000	1100	1200	1300	1600	
3	65	1700	1850	1950	2100	2500	
4	85	2300	2450	2650	2800	3300	
5	105	2900	3100	3300	3550	4150	
6	125	3500	3750	4000	4250	5000	
7	145	4100	4400	4700	4950	5850	
8	165	4700	5050	5350	5700	6700	
9	185	5300	5650	6050	6400	7500	
10	207	5850	6250	6700	7100	8350	
11	230	6400	6850	7300	7800	9150	
12	253	6950	7450	7950	8450	10000	
13	281	7400	7950	8500	9050	10750	3
14	309	7800	8450	9050	9650	11550	
15	332	8350	9000	9700	10350	12350	
16	360	8800	9500	10240	10950	13100	
17	393	9150	9900	10700	11500	13850	
18	421	9600	10400	11250	12100	14650	4
19	444	10100	11000	11900	12800	15450	
20	472	10550	11500	12450	13400	16200	
21	500	11000	12000	13000	14000	17000	
22	528	11450	12500	13550	14600	17800	
23	550	12000	13100	14200	15300	18600	5
24	579	12400	13600	14750	15900	19350	
25	601	13000	14200	15400	16600	20200	
26	618	13650	14900	16100	17350	21050	
27	641	14200	15450	16750	18050	21850	
28	663	14750	16050	17400	18700	22700	6
29	680	15400	16750	18100	19500	23550	
30	697	16050	17450	18850	20200	24400	
31	714	16700	18150	19600	21000	25300	
32	725	17500	18950	20400	21850	26200	
33	735	18300	19750	21250	22700	27100	7
34	745	19100	20600	22100	23550	28050	
35	757	19850	21350	22900	24400	28950	
36	765	20700	22250	23750	25300	29900	
37	777	21450	23000	24550	26100	30800	
38	783	22350	23900	25450	27050	31750	8
39	790	23200	24800	26350	27950	32700	

Brutto- værdier 1000 kr. ha	General- omkost- ninger kr./ha	o. 600 ha kr./ha	450 ha kr./ha	350 ha kr./ha	250 ha kr./ha	50 ha kr./ha	Hugst m ³ ha år
40	797	24050	25650	27250	28850	33600	
41	802	24950	26550	28150	29750	34600	
42	808	25850	27450	29050	30700	35550	
43	812	26750	28400	30000	31650	36500	9
44	817	27650	29300	30900	32550	37450	
45	821	28600	30200	31850	33500	38450	
46	825	29500	31150	32800	34450	39400	
47	830	30400	32050	33700	35400	40350	
48	834	31300	33000	34650	36300	41350	10
49	836	32300	33950	35600	37300	42300	
50	839	33200	34900	36600	38250	43300	
51	841	34200	35850	37550	39250	44250	
52	844	35100	36800	38500	40200	45250	
53	844	36100	37800	39500	41200	46250	
54	844	37100	38800	40500	42200	47250	
55	844	38100	39800	41500	43200	48250	
56	844	39100	40800	42500	44200	49250	
57	844	40100	41800	43500	45200	50250	
58	844	41100	42800	44500	46200	51250	
59	844	42100	43800	45500	47200	52250	
60	844	43100	44800	46500	48200	53250	

Fig. 1. Bøg

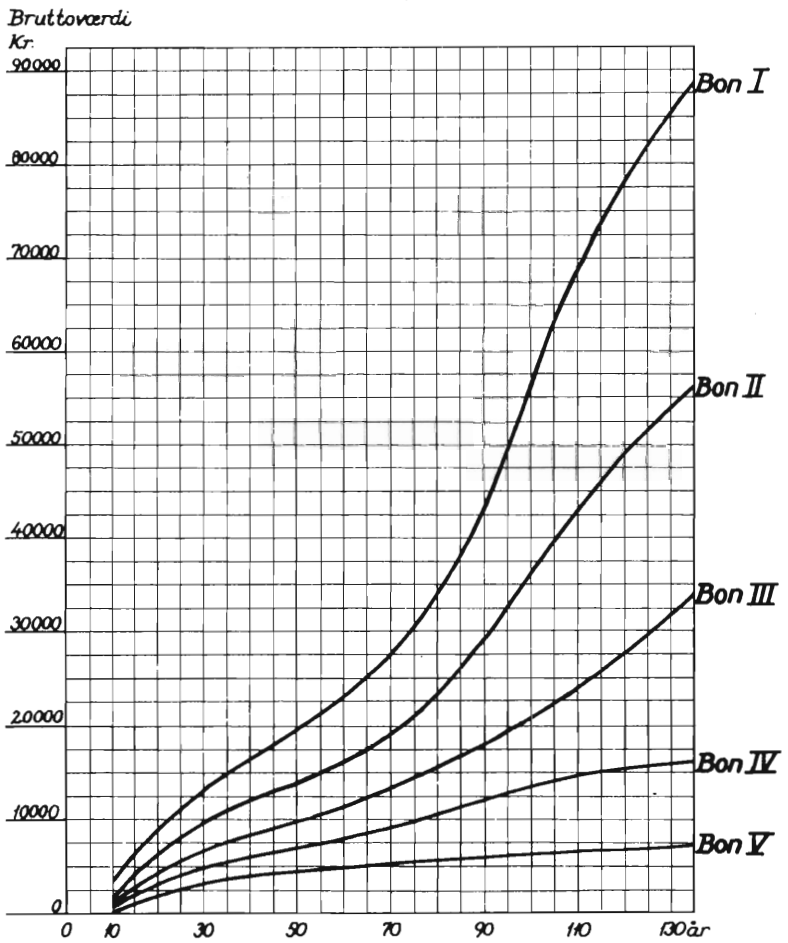

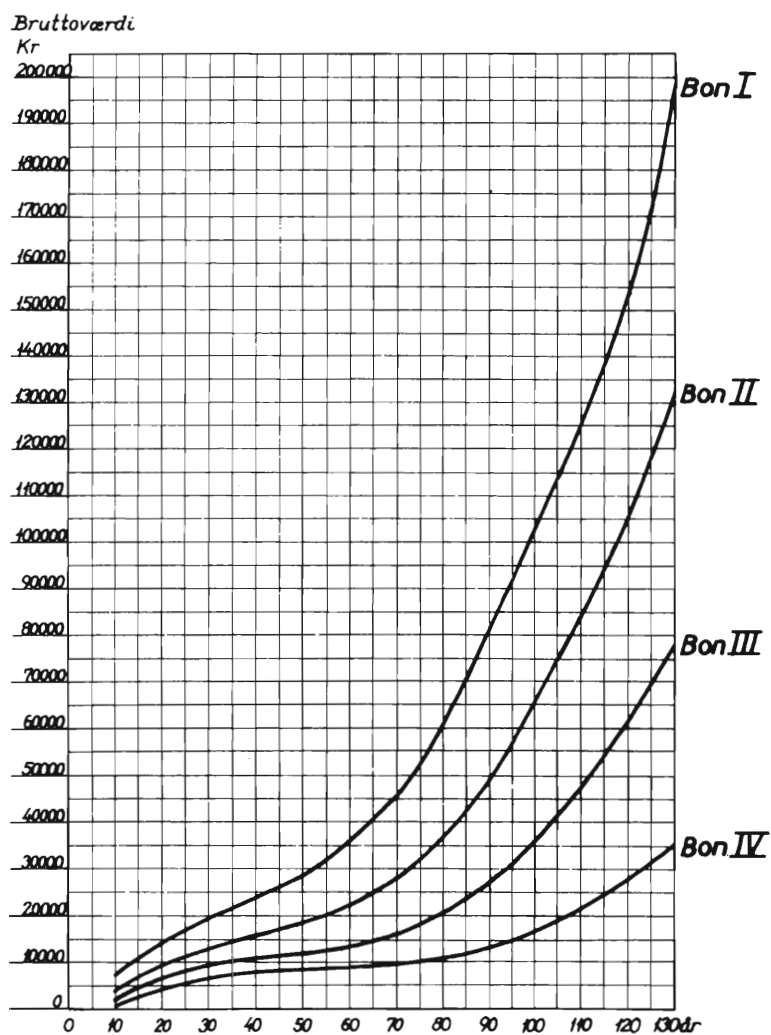
Fig. 2. E_g

Fig. 3. Ask og ær

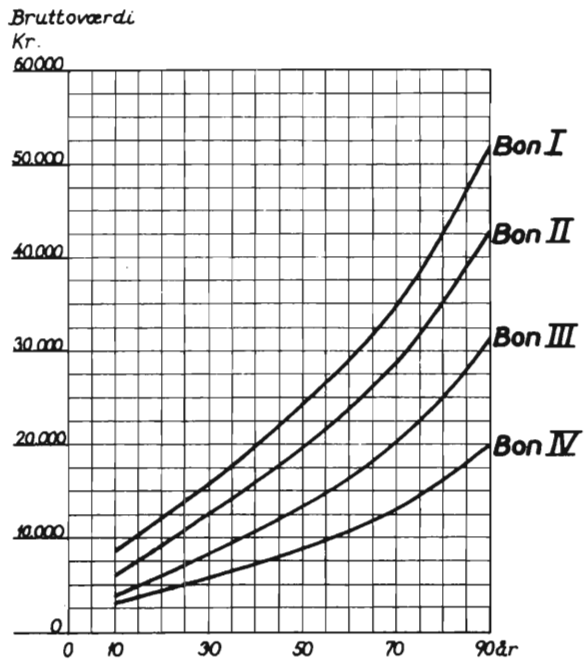

Fig. 4. Andet løvtræ

Bruttoværdi

Kr.

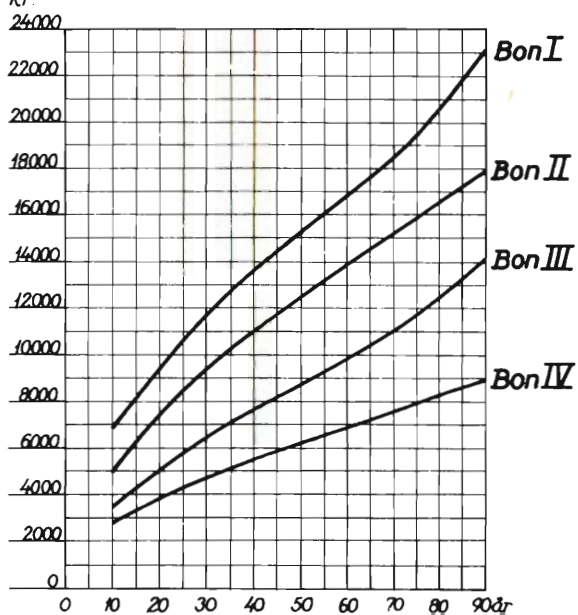

Fig. 5. Rødgran

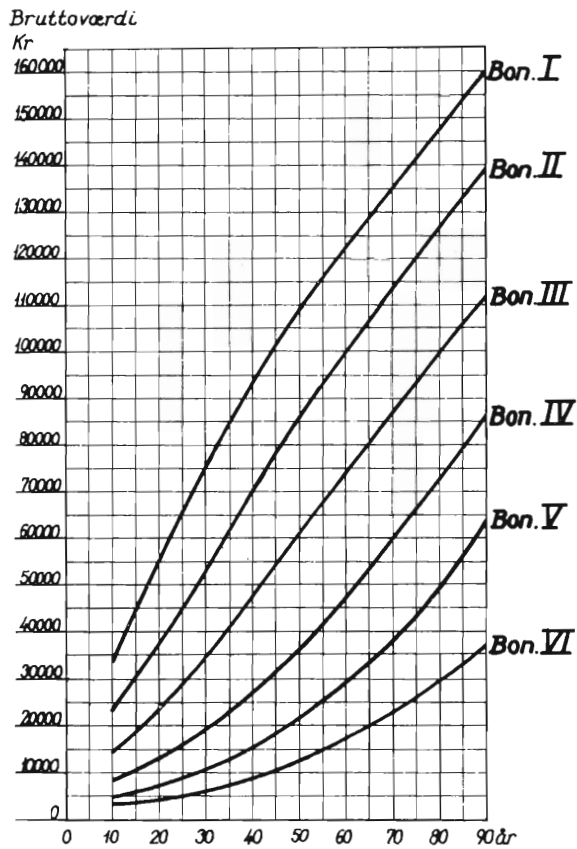

Fig. 6. Skovfyr

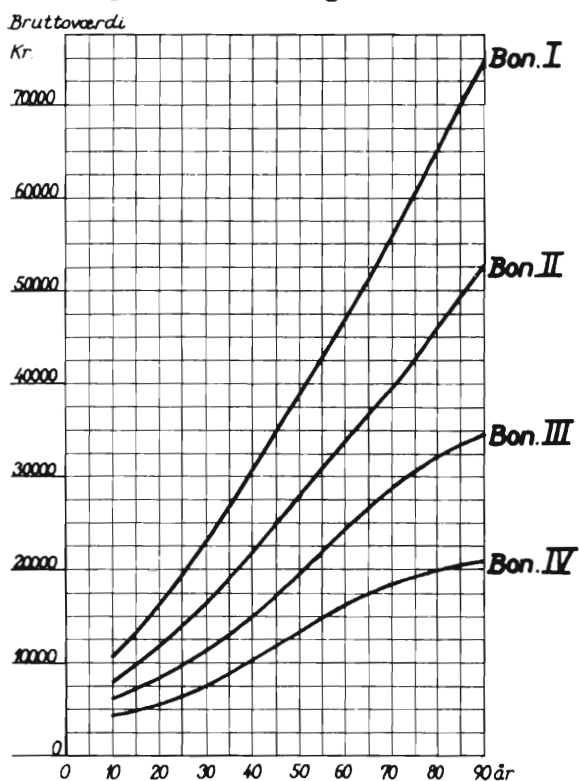

Fig. 7. Bjergfyr

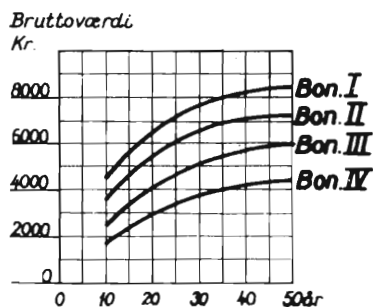

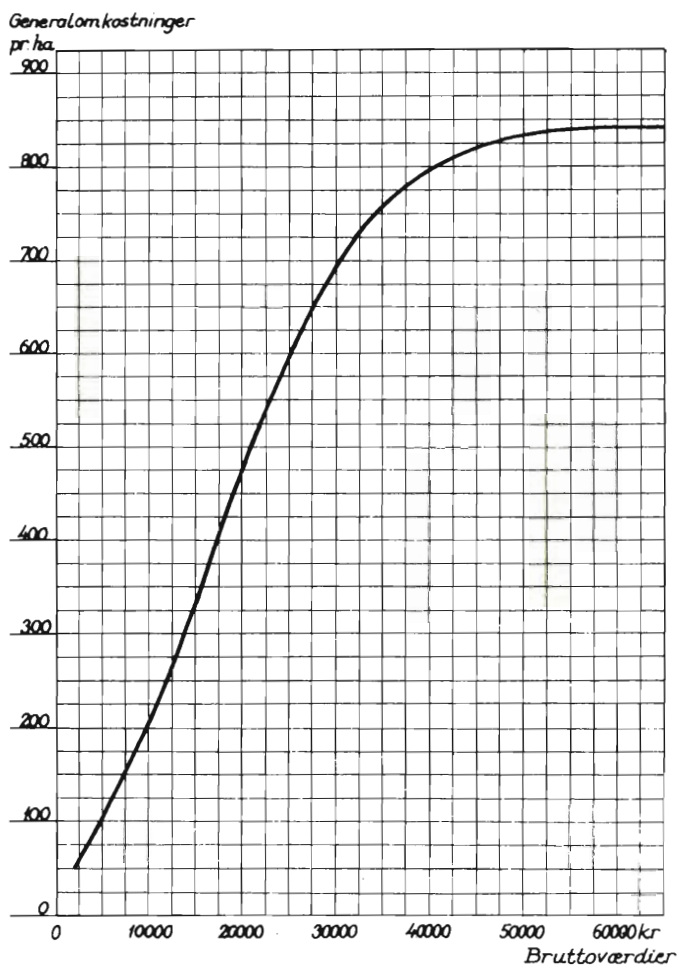
Fig. 8. Generalomkostninger

Fig. 9. Nettoværdier